Stowarzyszenie
„Lokalna Grupa Działania Gościnna Wielkopolska”
w Pępowie

STRATEGIA ROZWOJU LOKALNEGO KIEROWANEGO PRZEZ SPOŁECZNOŚĆ (LSR)

na lata 2016-2023

Dokument zaktualizowany uchwałą Zarządu Stowarzyszenia
w dniu 21czerwca 2018 roku

Pępowo: 2015 - 2018

Spis treści

Rozdział I.	Charakterystyka LGD ……...……...	3
Rozdział II.	Partycypacyjny charakter LSR ……..	12
Rozdział III.	Diagnoza – opis obszaru i ludności ……...	15
Rozdział IV.	Analiza SWOT ……...	26
Rozdział V.	Cele i wskaźniki …….	28
Rozdział VI.	Sposób wyboru i oceny operacji oraz sposób ustanawiania kryteriów wyboru ……...	42
Rozdział VII.	Plan działania ……	44
Rozdział VIII.	Budżet LSR ……	45
Rozdział IX.	Plan komunikacji ……...	46
Rozdział X.	Zintegrowanie ……	47
Rozdział XI.	Monitoring i ewaluacja ……..	51
Rozdział XII.	Strategiczna ocena oddziaływania na środowisko …….	52
Wykaz wykorzystanej literatury ……		53
Załączniki do LSR …….		54
Procedura aktualizacji LSR ……		54
Procedury dokonywania ewaluacji i monitoringu ……..		55
Plan działania wskazujący harmonogram osiągania poszczególnych wskaźników produktu ……..		62
Budżet LSR w podziale na fundusze i zakresy wsparcia …….....		69
Plan komunikacji ….……...		70

Rozdział I. Charakterystyka LGD

1. Nazwa LGD

Stowarzyszenie „Lokalna Grupa Działania Gościnna Wielkopolska” w Pępowie powstało w oparciu o art. 15 ustawy z 7 marca 2007 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich i zostało zarejestrowane w Krajowym Rejestrze Sądowym w dniu 17.07.2008 r. pod numerem KRS 0000310164. Stowarzyszenie „Lokalna Grupa Działania Gościnna Wielkopolska” jest stowarzyszeniem „specjalnym” posiadającym osobowość prawną.

Zgodnie ze Statutem Stowarzyszenie może używać nazwy „Lokalna Grupa Działania Gościnna Wielkopolska” lub nazwy skróconej „LGD Gościnna Wielkopolska”.
W niniejszym dokumencie używana jest również nazwa potoczna Gościnna Wielkopolska lub ogólnie używany skrót LGD. Ponadto w dokumencie używa się wymiennie jego nazwy: Strategia rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność lub LSR LGD Gościnna Wielkopolska lub LSR.

2. Zwięzły opis obszaru objętego LSR

LSR LGD Gościnna Wielkopolska obejmuje spójny przestrzennie obszar dwunastu gmin położonych w południowej części Wielkopolski. Gminy te należą do pięciu powiatów: kościańskiego, śremskiego, gostyńskiego, krotoszyńskiego i rawickiego.

Lp.	Nazwa gminy	Rodzaj gminy	Obszar objęty LSR	Powierzchnia objęta LSR km^2	Liczba mieszkańców objętych LSR
1	Dolsk	miejsko-wiejska	cały obszar gminy	124,48	5853
2	Gostyń	miejsko-wiejska	jedynie obszar wiejski	126,19	7701
3	Jutrosin	miejsko-wiejska	cały obszar gminy	114,96	7113
4	Kobylin	miejsko-wiejska	cały obszar gminy	112,10	8183
5	Kościan	wiejska	cały obszar gminy	202,72	15718
6	Krobia	miejsko-wiejska	cały obszar gminy	129,54	13003
7	Krzywiń	miejsko-wiejska	cały obszar gminy	178,95	10041
8	Miejska Górka	miejsko-wiejska	cały obszar gminy	103,48	9380
9	Pakosław	wiejska	cały obszar gminy	77,33	4768
10	Pępowo	wiejska	cały obszar gminy	86,59	6012
11	Piaski	wiejska	cały obszar gminy	100,73	8611
12	Rawicz	miejsko-wiejska	jedynie obszar wiejski	126,51	9369
			Razem	**1 483,58**	**105 752**

Ryc. 1. Wykaz gmin tworzących obszar objęty LSR LGD Gościnna Wielkopolska
Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS (dane na dzień 31.12.2013 r.)

3. Mapa obszaru objętego LSR

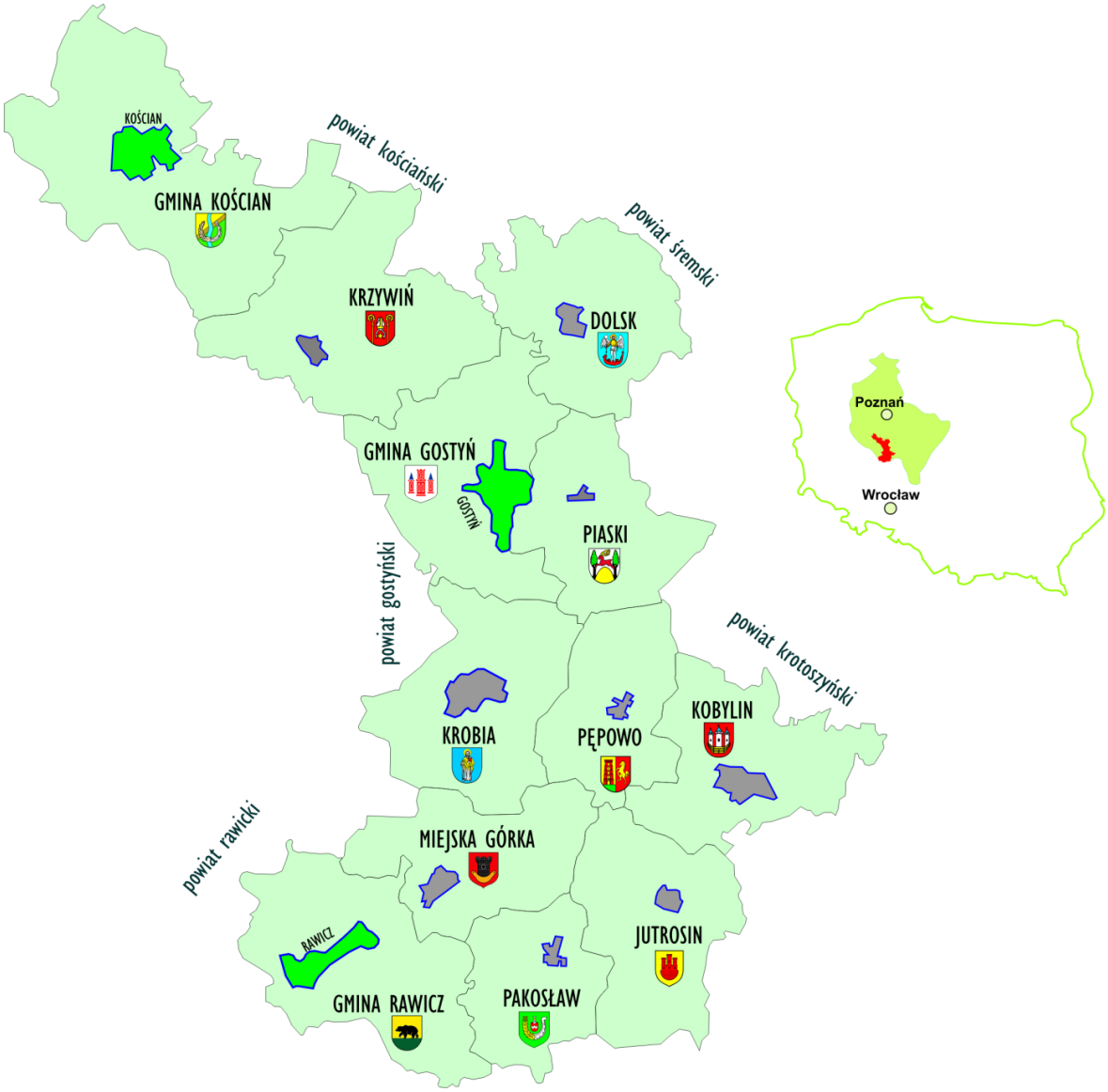

Ryc. 2. Mapa obszaru objętego LSR LGD Gościnna Wielkopolska
Źródło: Opracowanie własne

4. Opis procesu tworzenia partnerstwa uwzględniający dotychczasowe doświadczenia grupy/ jej członków we wdrażaniu podejścia Leader

Lokalna Grupa Działania Gościnna Wielkopolska to trójsektorowe partnerstwo utworzone z inicjatywy liderów lokalnych w celu działania na rzecz zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich, które w różnych formach prawnych uczestniczyło we wszystkich realizowanych w Polsce edycjach podejścia Leader (Pilotażowy Program Leader + Schemat I i II oraz Oś 4 Leader w ramach PROW na lata 2007-2014).

Początki partnerstwa sięgają 2002 roku, kiedy dziewięć gmin: Gostyń, Jutrosin, Kościan, Krobia, Krzywiń, Miejska Górka, Pakosław, Pępowo i Piaski powołało Międzygminny Związek Turystyczny „Wielkopolska Gościnna" w celu tworzenia warunków dla rozwoju turystyki w gminach oraz wypracowania wspólnej oferty turystycznej. W kolejnych latach partnerstwo poszerzyło się o gminy: Kobylin i Dolsk.

Następny etap budowania partnerstwa to czas realizacji przez Międzygminny Związek Turystyczny „Wielkopolska Gościnna" projektu „Doświadczenia i tradycje dla przyszłości" w ramach Pilotażowego Programu Leader+ Schemat I.
Proces budowania partnerstwa (w tym wypracowywanie zasad organizacji i funkcjonowania) trwał około 12 miesięcy, z czego pół roku to czas realizacji projektu w ramach Pilotażowego Programu Leader+ Schemat I. W ramach projektu realizowanego w okresie od 09.08.2005 r. do 20.03.2006 r. przygotowano i przeprowadzono spotkania potencjalnych członków LGD, opracowano ekspertyzę prawną dotyczącą sposobu zawiązania (wybór formy prawnej) i funkcjonowania LGD, wypracowano regulaminy organów i zasady ich funkcjonowania oraz przygotowano dokumentację do rejestracji.

W wyniku realizacji projektu na obszarze dziewięciu gmin: Dolsk, Jutrosin, Kobylin, Kościan, Krzywiń, Miejska Górka, Pakosław, Pępowo i Piaski powołana została Lokalna Grupa Działania Fundacja „Gościnna Wielkopolska" (ustanowiona w formie aktu notarialnego w dniu 27.01.2006 r. w Pępowie, a zarejestrowana w Krajowym Rejestrze Sądowym 23.02.2006 r.). Swoich przedstawicieli do organów Fundacji delegowali również partnerzy gospodarczy i społeczni, głównie stowarzyszenia.
Głównym celem utworzenia LGD było działanie na rzecz zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich, w tym budowanie partnerstwa trójsektorowego zdolnego do opracowania i realizacji wspólnej strategii rozwoju.

Kolejny etap budowania i rozwoju partnerstwa to czas realizacji projektu „Doświadczenia i tradycje dla przyszłości" w ramach Pilotażowego Programu Leader+ Schemat II. Projekt realizowany w okresie od 21.02.2007 r. do 14.05.2008 r. umożliwił przeprowadzenie wielu działań informacyjnych (doradztwo, konferencje), aktywizujących (szkolenia, doradztwo, udział w targach i wyjazdach studyjnych) i promocyjnych (imprezy, konkursy) oraz opracowanie i rozpowszechnienie ulotek, folderów, przewodników i filmów dotyczących obszaru Gościnnej Wielkopolski.
Dużym zainteresowaniem przedsiębiorców, szczególnie producentów bryczek, restauratorów i właścicieli gospodarstw agroturystycznych cieszył się Konkurs na zestaw biesiadny Gościnnej Wielkopolski oraz Festyn „Konie i powozy – tradycja i współczesność".
Natomiast znaczny wzrost aktywności i współpracy partnerów społecznych, w tym organizacji pozarządowych, nastąpił podczas V Festiwalu Kultury Wielkopolski Gościnnej i II Otwartych Mistrzostw Gościnnej Wielkopolski w Wyścigach Drezyn Ręcznych.
Informacja o partnerstwie i jego celach dotarła również do młodzieży szkolnej dzięki organizacji konkursu na plakat promujący obszar Gościnnej Wielkopolski.
Rozpowszechnienie informacji o partnerstwie i jego działaniach wśród mieszkańców gmin tworzących obszar Gościnnej Wielkopolski nastąpiło poprzez dystrybucję ulotek, folderów, przewodników i filmów. Ponadto we wszystkich gminach postawione zostały tablice informacyjne.

Realizacja tak wielu zadań na obszarze dziewięciu gmin spowodowała wzrost zainteresowania Lokalną Grupą Działania Gościnna Wielkopolska w społeczności lokalnej i deklaracje współpracy od kolejnych partnerów. Sukces odniesiony w realizacji projektu spowodował, że nowi partnerzy publiczni, społeczni i gospodarczy zainteresowani byli członkostwem w LGD.

Kluczowy etap w budowaniu partnerstwa zainicjowały informacje o potrzebie dostosowania lub zmiany formy prawnej Lokalnej Grupy Działania w celu jak najlepszej realizacji zadań w latach 2008-2015 oraz coraz większe zainteresowanie partnerów publicznych, społecznych i gospodarczych formalnym udziałem w strukturach partnerstwa.
W wyniku wielu dyskusji i konsultacji partnerstwo powołało w dniu 26.06.2015 r. Stowarzyszenie „Lokalna Grupa Działania Gościnna Wielkopolska" z siedzibą w Pępowie działające na obszarze dziesięciu gmin: Dolsk, Jutrosin, Kobylin, Kościan, Krobia, Krzywiń, Miejska Górka, Pakosław, Pępowo i Piaski. Nowoutworzone „specjalne" stowarzyszenie, zarejestrowane w Krajowym Rejestrze Sądowy w dniu 17.07.2008 r., przygotowało w ramach

trójsektorowego partnerstwa Lokalną Strategię Rozwoju na lata 2009-2015 i złożyło wniosek w konkursie na wybór LGD do realizacji LSR.

Kolejny ważny etap w rozwoju partnerstwa to realizacja, w okresie od 26.06.2009 r. do 30.06.2015 r., Lokalnej Strategii Rozwoju LGD Gościnna Wielkopolska na podstawie umowy o warunkach i sposobie realizacji LSR. Główne cele strategiczne LSR to: Rozwój funkcji rekreacyjnych i turystycznych obszaru oraz poprawa jakości życia mieszkańców Gościnnej Wielkopolski.

Pierwsze dwa lata wdrażania Lokalnej Strategii Rozwoju, tj. lata 2009-2010 to kolejny etap budowania i rozwoju partnerstwa poprzez działania informacyjne, aktywizujące i doradcze, przeprowadzanie naborów wniosków i wybór operacji do dofinansowania oraz promocję LGD i LSR. Wdrażanie LSR, działania promocyjne LGD i widoczne efekty realizacji operacji przez beneficjentów Lokalnej Strategii Rozwoju przyczyniły się, w 2011 roku, do poszerzenia partnerstwa i obszaru objętego LSR o Gminę Czempiń z powiatu kościańskiego.

Realizacja Lokalnej Strategii Rozwoju LGD Gościnna Wielkopolska przebiegała zgodnie z zaplanowanym harmonogramem i zakończyła się osiągnięciem zaplanowanych efektów, w tym osiągnięciem założonych wskaźników produktu, rezultatu i oddziaływania. Założone cele zostały osiągnięte, a przedsięwzięcia zrealizowane. Wysoka skuteczność realizacji budżetu LSR (98%) koreluje z wysoką skutecznością realizacji wskaźników produktu i rezultatu (średnio 97%).

W wyniku realizacji LSR nastąpiło wytyczenie, oznakowanie, zagospodarowanie i promocja konkurencyjnych w skali kraju szlaków turystycznych tj. Szlaku Turystycznego Podróże z Panem Tadeuszem i Biskupiańskiego Szlaku Turystycznego, a na szlakach rowerowych (m.in. Romantyczne trasy rowerowe Ziemi Kościańskiej, Szlak rowerowy wokół Miejskiej Górki) i Szlaku konnym Wielkopolska Podkowa powstały bezpieczne i atrakcyjne miejsca postoju wykorzystujące lokalne zasoby i walory przyrodnicze. Nowy wizerunek i blask uzyskało wiele przestrzeni publicznych, takich jak rynek w Dolsku czy centrum Pępowa. Natomiast utworzenie dużych centrów rekreacji i wypoczynku (m.in. Nowy Dębiec, Pakosław, Jutrosin, Jerka, Piaski) oraz zagospodarowanie wiejskich terenów rekreacyjnych (m.in. Niepart, Siedlec, Kuklinów, Stare Oborzyska) w znacznym stopniu poprawiło zagospodarowanie przestrzeni publicznej.

Realizacja LSR LGD Gościnna Wielkopolska to 140 projektów zrealizowanych przez beneficjentów (m.in. organizacje pozarządowe, gospodarstwa agroturystyczne i przedsiębiorców lokalnych), 40 nowych miejsc postoju na szlakach turystycznych, 120 000 m^2 powierzchni zagospodarowanych miejsc rekreacji, 27 000 uczestników imprez i wydarzeń, 1000 osobogodzin doradztwa oraz 27 mln zł całkowitej wartości zrealizowanych projektów[1].

Zrealizowanie założonych w LSR celów i wskaźników potwierdziło przeprowadzone w okresie styczeń – kwiecień 2015 badanie ewaluacyjne nad obszarem objętym LSR. Przeprowadzone badania dają podstawę do stwierdzenia, że realizacja Lokalnej Strategii Rozwoju Lokalnej Grupy Działania Gościnna Wielkopolska znacząco wpłynęła na poprawę jakości życia mieszkańców Gościnnej Wielkopolski[2].

Istotny etap w rozwoju partnerstwa zainicjowały dyskusje związane z planowanymi zasadami realizacji w Polsce instrumentu Rozwój lokalny kierowany przez społeczność oraz udział przedstawicieli LGD w spotkaniach konsultacyjnych na szczeblu lokalnym, regionalnym i krajowym. Doprowadziło to do skutecznego pozyskania, w drodze konkursu ogłoszonego przez Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, dotacji w wysokości 1 mln zł na realizację projektu

---

[1] *Opracowanie promocyjne (raport) nt. Stowarzyszenie "Lokalna Grupa Działania Gościnna Wielkopolska" - realizacja Lokalnej Strategii Rozwoju w latach 2009-2015*

[2] *Wpływ realizacji Lokalnej Strategii Rozwoju Lokalnej Grupy Działania Gościnna Wielkopolska na rozwój funkcji rekreacyjnych i turystycznych obszaru Gościnnej Wielkopolski oraz na poprawę jakości życia mieszkańców Gościnnej Wielkopolski wynikającą z zagospodarowania obiektów i przestrzeni na cele rekreacyjne; prof. dr hab. Waldemar Ratajczak, UAM w Poznaniu, Prezes Stowarzyszenia Gospodarka Przestrzenna*

„Partnerstwo samorządów Południowej Wielkopolski na rzecz zwiększenia dostępności i jakości usług publicznych". Celem projektu było przygotowanie lokalnego partnerstwa do zwiększenia dostępności i jakości świadczonych usług publicznych poprzez opracowanie pięciu sektorowych strategii świadczenia usług publicznych na obszarze partnerstwa na lata 2015-2020 oraz przeprowadzenie badań i szerokich konsultacji społecznych na potrzeby opracowania Strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność (LSR).

W ramach projektu realizowanego w okresie od 01.03.2013 r. do 28.02.2015 r. na obszarze jedenastu gmin członkowskich LGD w partnerstwie ze Starostwem Powiatowym w Gostyniu i Miastem Kościan przeprowadzono m.in. 32 warsztaty, seminaria i konferencje, w których uczestniczyło 1000 osób. W realizację projektu zaangażowane były instytuty naukowo – badawcze oraz kilkanaście podmiotów prawnych realizujących konkretne zadania.
W wyniku realizacji projektu wypracowano, z wykorzystaniem pogłębionych sektorowych i międzysektorowych konsultacji społecznych, pięć sektorowych strategii świadczenia usług publicznych na obszarze partnerstwa w zakresie następujących sektorów: komunikacja (w tym elektroniczna), usługi komunalne, kultura, edukacja i pomoc społeczna.

Natomiast przeprowadzone w ramach działań towarzyszących realizacji projektu badania, dyskusje, wywiady pogłębione, debaty i konsultacje umożliwiły również wypracowanie niezbędnych analiz, ocen, charakterystyk i specyfikacji będących podstawą diagnozy i analizy SWOT obszaru objętego LSR, określenia celów i wskaźników realizacji LSR, zasad wyboru operacji i ustalania kryteriów wyboru, zasad monitorowania i ewaluacji oraz podstawowych elementów Planu komunikacji w odniesieniu do LSR[3]. Wskazane w strategiach instrumenty rozwiązywania problemów społecznych podkreślają znaczenie lokalnych obszarów funkcjonalnych oraz lokalnych ośrodków wzrostu, tzn. miast powiatowych występujących na obszarze partnerstwa.

Wymierne efekty realizacji LSR i projektu dotyczącego usług publicznych oraz wypracowane kierunki rozwoju planowane do wsparcia w ramach nowej LSR LGD Gościnna Wielkopolska spowodowały zmianę obszaru partnerstwa - wystąpiła Gmina Czempiń i przystąpiły gminy: Gostyń i Rawicz.

Kolejny etap budowania i rozwoju partnerstwa to okres redagowanie w 2015 roku Strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność dla obszaru dwunastu gmin członkowskich LGD. Wzrost liczby członków LGD i zainteresowanie społeczności lokalnej włączeniem się w przygotowanie LSR i działalność LGD przyczyniło się do dalszego uspołecznionego wypracowania ostatecznej postaci nowej LSR oraz wzrostu potencjału organizacyjnego LGD[4].

Od początku funkcjonowania Stowarzyszenie ma tego samego Prezesa, a od 2008 roku do dziś również taki sam skład Zarządu i Komisji Rewizyjnej. W okresie realizacji LSR w ramach PROW na lata 2007-2013 również skład trzydziesto dwu osobowej Rady ulegał tylko drobnym zmianom (np. poszerzenie składu Rady spowodowane rozszerzeniem obszaru LSR o Gminę Czempiń).

Zdobyta wiedza i doświadczenie zostaną wykorzystane w dalszym rozwoju partnerstwa międzysektorowego i Stowarzyszenia jako organizacji społecznej oraz podczas wdrażania i realizacji opracowanej LSR.

5. Opis struktury LGD

Stowarzyszenie „Lokalna Grupa Działania Gościnna Wielkopolska" tworzy osiemdziesięciu dwóch członków. Skład grupy jest reprezentatywny z punktu widzenia charakteru i celów LSR, bez dominacji grup interesu, z uwzględnieniem wszystkich sektorów (publicznego, gospodarczego i społecznego) oraz mieszkańców obszaru objętego LSR.

[3] Por. *Rozdział II. Partycypacyjny charakter LSR*
[4] Por. *Rozdział II. Partycypacyjny charakter LSR*

Członkami LGD są przedstawiciele instytucji publicznych, lokalnych partnerów społecznych i gospodarczych oraz mieszkańców. Wśród członków Stowarzyszenia są grupy szczególnie istotne z punktu widzenia realizacji LSR, tzn. organizacje działające w obszarze ochrony środowiska przyrodniczego i aktywizacji mieszkańców oraz reprezentujące interesy grup defaworyzowanych wskazanych w LSR tzn. kobiet i osób w wieku 50+.

W okresie przygotowywania LSR do Lokalnej Grupy Działania Gościnna Wielkopolska przystąpiło dwudziestu nowych członków reprezentujących nowe grupy interesów, środowiska społeczne i zawodowe. Struktura partnerstwa LGD Gościnna Wielkopolska na dzień przyjęcia LSR została przedstawiona w postaci tabelarycznej.

Sektor/ liczba członków	**Specyfikacja i charakterystyka członków**
sektor publiczny/ 15	• gminy, • instytucje kultury: - biblioteka gminna, w ramach której funkcjonuje Izba Regionalna, - gminne ośrodki kultury, sportu i aktywności lokalnej wspierające działania aktywizujące i promocyjne w zakresie dziedzictwa kulturowego i tradycji lokalnych • wśród reprezentantów sektora są kobiety i osoby w wieku 50+
sektor gospodarczy/ 14	• rolnicy: - producenci żywności - właściciele gospodarstw agroturystycznych • przedsiębiorstwa z następujących branż: - turystyczna, ekologia łowiecka, hodowla zwierząt i ogrodnicza, - transport i spedycja, produkcja sprzętu transportowego, usługi wspomagające transport lądowy, produkcja płyt i wyrobów drewnopochodnych - piekarnia - kosmetyczna (właścicielka była wykładowcą Szkoły Liderek Rozwoju Lokalnego organizowanej przez Wielkopolski Sekretariat KSOW) • wśród reprezentantów sektora są kobiety i osoby w wieku 50+
sektor społeczny/ 19	• organizacje pozarządowe, których celem jest m.in.: - wspieranie i promocja turystyki wiejskiej - ochrona i promocja naturalnych walorów przyrodniczo – krajobrazowych - działanie na rzecz poprawy stanu środowiska naturalnego, ochrony i racjonalnego użytkowania wód i środowiska naturalnego - edukacja ekologiczna - stymulowanie rozwoju osobowego oraz intelektualnej, psychicznej i fizycznej sprawności osób starszych, - dążenie do zmiany negatywnych postaw wobec własnej i cudzej starości oraz propagowanie idei uczenia się przez całe życie - propagowanie rozwoju kultury fizycznej i turystyki oraz aktywnego wypoczynku - integracja środowisk kobiecych oraz wspieranie inicjatyw służących rozwojowi zainteresowań i uzdolnień kobiet - aktywizacja kobiet oraz podnoszenie jakości ich życia - organizowanie działalności sportowej ze szczególnym uwzględnieniem funkcji zdrowotnych - rozwój świadomości obywatelskiej i kulturowej - wspieranie rozwoju obszarów wiejskich, aktywizowanie społeczności lokalnej - rozwój przedsiębiorczości • Lokalna Organizacja Grantowa przeprowadzająca konkursy „Działaj lokalnie” na projekty aktywizujące społeczności lokalne • wśród reprezentantów sektora są kobiety i osoby w wieku 50+

mieszkańcy/ 34	• mieszkańcy obszaru objętego LSR: - społecznicy i lokalni animatorzy działań w zakresie ochrony środowiska przyrodniczego, zachowania dziedzictwa kulturowego, - liderzy i aktywni członkowie organizacji społecznych (np. działających w zakresie wsparcia osób niepełnosprawnych, rozwoju wsi, turystyki, rekreacji i sportu, dziedzictwa kulturowego i historycznego) - lokalni liderzy sołeccy i gminni - liderzy rozwoju produktów i usług lokalnych - społecznicy aktywnie działający na rzecz ochrony środowiska przyrodniczego i klimatu • wśród mieszkańców są kobiety i osoby w wieku 50+

Ryc. 3. Struktura partnerstwa LGD Gościnna Wielkopolska na dzień przyjęcia LSR
Źródło: Opracowanie własne

6. Opis składu organu decyzyjnego

Zgodnie z zapisami Statutu Stowarzyszenia LGD Gościnna Wielkopolska organem decyzyjnym, do którego wyłącznej właściwości należy wybór operacji i ustalenie kwoty wsparcia jest Rada.

Rada LGD Gościnna Wielkopolska składa się z 15 osób reprezentujących trzy sektory: publiczny, społeczny i gospodarczy oraz mieszkańców obszaru objętego LSR. Członkowie Rady zostali powołani podczas Walnego Zebrania Członków Stowarzyszenia.

Skład Rady jest reprezentatywny z punktu widzenia charakteru i celów LSR, bez dominacji grup interesu, z uwzględnieniem wszystkich sektorów (publicznego, gospodarczego i społecznego) oraz mieszkańców obszaru objętego LSR.

Członkami Rady są przedstawiciele instytucji publicznych, lokalnych partnerów społecznych i gospodarczych oraz mieszkańców.

Wśród członków Rady są przedstawiciele grup szczególnie istotnych z punktu widzenia realizacji LSR:

- organizacje działające w obszarze ochrony środowiska przyrodniczego i aktywizacji mieszkańców oraz reprezentujące interesy grup defaworyzowanych wskazanych w LSR tzn. kobiet i osób w wieku 50+,
- kobiety,
- osoby w różnym wieku, w tym poniżej 35 lat i powyżej 50 lat.

Struktura i reprezentatywność Rady LGD Gościnna Wielkopolska (na dzień przyjęcia LSR) została przedstawiona w postaci tabelarycznej.

Reprezentacja / **Sektor**	**Liczba osób**	**% składu Rady**	**Liczba osób z jednej gminy**	**Liczba osób z jednej branży lub z organizacji o podobnych celach działania**	**Powiązanie mieszkańców z sektorami**	**% składu Rady po uwzględnieniu powiązania mieszkańców z sektorami**
sektor publiczny (władza publiczna)	4	26,7	1	nie dotyczy	nie dotyczy	26,7
sektor gospodarczy	5	33,3	1	0	1	40
sektor społeczny	4	26,7	1	0	1	33,3
mieszkańcy	2	13,3	1	nie dotyczy	nie dotyczy	0

Ryc. 4. Reprezentatywność składu Rady w układzie sektorów oraz mieszkańców na dzień przyjęcia LSR
Źródło: Opracowanie własne

Zestawienie danych dotyczących reprezentatywności składu organu decyzyjnego wskazuje, że w składzie Rady LGD Gościnna Wielkopolska ani władza publiczna ani żadna pojedyncza grupa interesu nie posiada więcej niż 49% praw głosu w podejmowaniu decyzji.

7. Zwięzła charakterystyka rozwiązań stosowanych w procesie decyzyjnym

Prawidłowe funkcjonowanie LGD Gościnna Wielkopolska i realizacja LSR wymagają podejmowania wielu decyzji formalnych, strategicznych i operacyjnych.

Główną cechą rozwiązań stosowanych w procesie decyzyjnym jest uspołecznienie, kolegialność, przejrzystość i jawność podejmowania decyzji.

Uspołecznieniu i przejrzystości podejmowania decyzji sprzyja szerokie udostępnianie procedur stosowanych w podejmowaniu decyzji do wiadomości publicznej oraz poprzedzanie podejmowania decyzji konsultacjami społecznymi. Głównymi kanałami udostępniania procedur jest strona internetowa LGD, strony internetowe gmin członkowskich, konferencje i spotkania informacyjne organizowane na całym obszarze LGD. Procedury udostępnianie są w formie papierowej (ulotki, materiały szkoleniowe), elektronicznej (internet) oraz audiowizualnej (prezentacje, komunikaty w mediach). Natomiast, prowadzone w różnych formach, konsultacje społeczne poprzedzają podejmowanie kluczowych decyzji strategicznych i formalnych.

Decyzje operacyjne również poprzedzane są konsultacjami prowadzonymi w ramach organów i biura LGD, zespołów roboczych i tematycznych. Ważną rolę w uspołecznieniu podejmowania decyzji odgrywa trójsektorowość partnerstwa i znaczna reprezentacja mieszkańców w strukturze i organach LGD.

Wyniki podejmowanych decyzji są upubliczniane, co sprzyja włączaniu społeczności lokalnej w procesy decyzyjne LGD i jawności podejmowania decyzji.

Kolegialność podejmowania decyzji zapisana jest w strukturze funkcjonalnej i organizacyjnej LGD. Partnerstwo podejmuje decyzje w ramach kolegialnych organów posiadających zdefiniowane kompetencje i opisane procedury podejmowania decyzji.

Rozwiązania zapisane w procedurach opisujących procesy decyzyjne umożliwiają podejmowanie decyzji zgodnych z obowiązującymi przepisami prawa, niedyskryminujących i zgodnych z wolą większości (np. podejmowanie decyzji w drodze uchwały zwykłą większością głosów). Procedury podejmowania decyzji są przejrzyste, w czytelny sposób regulują postępowanie w sytuacjach wyjątkowych i określają zasady wyłączeń z procesu decyzyjnego.
Procedury opisane są w Regulaminach i innych dokumentach wewnętrznych regulujących funkcjonowanie LGD.

Szczególnie precyzyjne są zapisy dotyczące podejmowania decyzji związanych z oceną i wyborem operacji oraz ustalaniem kwoty wsparcia. Odpowiednie procedury przewidują przejrzysty sposób postępowania w sytuacji rozbieżnych ocen w ramach kryteriów wyboru oraz przewidują prowadzenie rejestru interesów członków Rady pozwalającego na identyfikację charakteru powiązań z wnioskodawcami/ operacjami, a także uwzględniają funkcjonowanie osób czuwających nad prawidłowym przebiegiem procesu oceny i wyboru operacji (są to Przewodniczący Rady i Prezes Zarządu lub wskazany przez niego członek Zarządu – każdy w zakresie posiadanych kompetencji).

Prawidłowe stosowanie procedur przy podejmowaniu decyzji pozwala unikać konfliktu interesów w procesie podejmowania decyzji oraz umożliwia sprawne funkcjonowanie LGD i efektywną realizację LSR.

8. Wskazanie dokumentów regulujących funkcjonowanie LGD z podaniem sposobu ich uchwalania i aktualizacji oraz opisem głównych kwestii w nich zawartych

Podstawowe dokumenty wewnętrzne regulujące funkcjonowanie LGD ze wskazaniem sposobu ich uchwalania i aktualizacji oraz opisem głównych kwestii, które są w nich zawarte przedstawione zostały w postaci tabelarycznej (Ryc. 5).

Lp.	Sposób uchwalania i aktualizacji dokumentu	Regulowane kwestie
1	**Statut**	
	Dokument uchwalany i aktualizowany przez Walne Zebranie Członków	1. Uregulowania zgodnie z Ustawą Prawo o stowarzyszeniach 2. Uregulowania zgodnie z Ustawą o rozwoju lokalnym kierowanym przez społeczność 3. Wskazanie organu nadzoru – Marszałka Województwa Wielkopolskiego 4. Wprowadzenie Rady – organu Stowarzyszenia odpowiedzialnego za wybór operacji oraz szczegółowe określenie jego kompetencji i zasad reprezentatywności 5. Określenie organów kompetentnych w zakresie uchwalenia LSR i jej aktualizacji 6. Określenie organów kompetentnych w zakresie uchwalania i aktualizacji kryteriów wyboru operacji 7. Uregulowania dotyczące zachowania bezstronności członków organu decyzyjnego w wyborze operacji (w tym przesłanki wyłączenia z oceny) 8. Zasady nabywania i utraty członkostwa w LGD oraz jej organach
2	**Regulamin Walnego Zebrania Członków**	
	Dokument uchwalany i aktualizowany przez Walne Zebranie Członków	1. Szczegółowe zasady zwoływania i przebiegu posiedzeń Walnego Zebrania Członków, w tym: sposób informowania członków o posiedzeniach, zasady udostępniania dokumentów dotyczących spraw podejmowanych na posiedzeniach, zasady podejmowania decyzji i protokołowania posiedzeń Walnego Zebrania) 2. Szczegółowe zasady podejmowania decyzji w sprawie powołania organów LGD, w tym: sposób zgłaszania kandydatów, głosowania, ograniczenia możliwości łączenia różnych funkcji w LGD, przeprowadzania wyborów uzupełniających do organów LGD, kompetencje wymagane od członków Zarządu i kandydatów na członków Rady oraz rozwiązania umożliwiające spełnienie tych wymagań 3. Szczegółowe zasady przyjmowania projektu Regulaminu Rady 4. Szczegółowe zasady dotyczące uchwalania LSR i uchwalania pierwszych kryteriów wyboru operacji
3	**Regulamin Rady (organu decyzyjnego)**	
	Projekt dokumentu przyjmowany przez Walne Zebranie Członków Dokument uchwalany i aktualizowany przez Radę	1. Obowiązki członków Rady i możliwe do podjęcia działania dyscyplinujące członków Rady 2. Szczegółowe zasady zwoływania i organizacji posiedzeń Rady, w tym: sposób informowania członków organu o posiedzeniach, zasady udostępniania dokumentów dotyczących spraw podejmowanych na posiedzeniach 3. Szczegółowe rozwiązania dotyczące wyłączenia członka Rady z udziału w wyborze operacji w razie zaistnienia okoliczności, które mogą wywoływać wątpliwości co do jego bezstronności 4. Szczegółowe rozwiązania z zakresie wyboru operacji i ustalania kwoty wsparcia, w tym: procedury wyboru operacji, ustalania kwoty wsparcia, dokumentowanie wyboru operacji i informowanie wnioskodawców oraz wzory dokumentów 5. Szczegółowe rozwiązania w zakresie ponownego wyboru operacji w związku z uznaniem zasadności protestu 6. Zasady uchwalania i aktualizacji Regulaminu Rady 7. Zasady protokołowania posiedzeń organu decyzyjnego 8. Zasady wynagradzania członków organu decyzyjnego

4	**Regulamin pracy biura LGD**	
	Dokument uchwalany i aktualizowany przez Zarząd	1. Zasady zatrudniania i wynagradzania pracowników 2. Kompetencje wymagane na stanowiskach pracy oraz rozwiązania umożliwiające spełnienie tych wymagań 3. Uprawnienia kierownika biura LGD 4. Zasady udostępniania informacji będących w dyspozycji LGD uwzględniające zasady bezpieczeństwa informacji i przetwarzania danych osobowych 5. Opis metody oceny efektywności doradztwa świadczonego przez pracowników LGD 6. Metody pomiaru realizacji zadań z zakresu animacji lokalnej i współpracy
5	**Procedury oceny i wyboru operacji w ramach LSR**	
	Dokument uchwalany i aktualizowany przez Zarząd	1. Podział zadań i odpowiedzialności pomiędzy poszczególne organy LGD w procesie oceny i wyboru operacji 2. Zasady przygotowania, ogłoszenia i przeprowadzenia naboru Wniosków 3. Opis sposobu wstępnej oceny wniosków/ operacji w zakresie zgodności z kluczowymi warunkami naboru oraz oceny zgodności operacji z LSR 4. Zasady rozpatrywania protestu 5. Opis sposobu wymiany informacji i dokumentów z podmiotem wdrażającym

Ryc. 5. Dokumenty wewnętrzne regulujące funkcjonowanie LGD Gościnna Wielkopolska
Źródło: Opracowanie własne

Rozdział II. Partycypacyjny charakter LSR

Strategia rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność (LSR) została wypracowana samodzielnie przez LGD Gościnna Wielkopolska przy udziale społeczności lokalnej.
Proces wypracowywania zapisów LSR trwał przeszło rok, a na każdym kluczowym etapie prac nad opracowaniem LSR wykorzystano co najmniej cztery partycypacyjne metody konsultacji.
Do opracowania LSR wykorzystano dane z przeprowadzonych konsultacji społecznych po przeprowadzeniu analizy przyjęcia lub odrzucenia wniosków z konsultacji.

W pracach nad LSR wykorzystano wyniki badań własnych i ewaluacji, przeprowadzono szerokie konsultacje społeczne oraz przewidziano konsultacje LSR ze społecznością lokalną.
Wykorzystane do opracowania LSR wyniki pochodzą z następujących udokumentowanych badań własnych i ewaluacji:

1) Studium zrównoważonego rozwoju lokalnego (wykonawca: Centrum Analiz Przestrzennych i Społeczno - Ekonomicznych UAM w Poznaniu), 2014 r.
2) Wpływ realizacji Lokalnej Strategii Rozwoju Lokalnej Grupy Działania Gościnna Wielkopolska na rozwój funkcji rekreacyjnych i turystycznych obszaru Gościnnej Wielkopolski oraz na poprawę jakości życia mieszkańców Gościnnej Wielkopolski wynikającą z zagospodarowania obiektów i przestrzeni na cele rekreacyjne (wykonawca: prof. dr hab. Waldemar Ratajczak, UAM w Poznaniu, Prezes Stowarzyszenie Gospodarka Przestrzenna), 2015 r.
3) Wykorzystanie zasobów przyrodniczych w rozwoju funkcji rekreacyjny i turystycznych obszaru Gościnnej Wielkopolski wynikających z realizacji Lokalnej Strategii Rozwoju Lokalnej Grupy Działania Gościnna Wielkopolska (wykonawca: Instytut Środowiska Rolniczego i Leśnego Polskiej Akademii Nauk Oddział w Poznaniu), 2015 r.

Konsultacje LSR ze społecznością lokalną przewidziano w całym okresie wdrażania, zgodnie z zapisami w Planie komunikacji i procedurze aktualizacji LSR, m.in. podczas spotkań nt. zasad

oceniania i wyboru operacji w ramach LSR LGD Gościnna Wielkopolska, szkoleń nt. przygotowania wniosku o przyznanie pomocy/ udzielenie wsparcia i wniosku o płatność oraz podczas badania opinii nt. funkcjonowania organów i biura LGD, procedur i kryteriów oceny i wyboru operacji oraz zmiany kryteriów i aktualizacji LSR, a także podczas konferencji i seminariów organizowanych w ramach Planu komunikacji *(Por. Rozdział IX)*.

Poniższej, w ujęciu tabelarycznym, przedstawione zostały partycypacyjne metody konsultacji wykorzystane na każdym kluczowym etapie prac nad opracowaniem LSR oraz wykorzystane do opracowania LSR dane i wyniki analizy wniosków z konsultacji.

Partycypacyjne metody konsultacji	**Data/ liczba uczestników**	**Wykorzystane dane i wyniki analizy wniosków z konsultacji**
Diagnoza i analiza SWOT		
1. e- konsultacje 2. grupa fokusowa jst 3. debata publiczna 4. spotkania publiczne (konsultacje otwarte)	1. 01.2014 / 504 2. 13.02.2014/ 21 3. 24.02.2014/ 59 4. 07.09.2015/ 21 08.09.2015/ 30 09.09.2015/ 13 10.09.2015/ 17 15.09.2015/ 19 16.09.2015/ 46 17.09.2015/ 13 18.09.2015/ 12 21.09.2015/ 49 22.09.2015/ 20	• Charakterystyka sektorów oraz form współpracy międzysektorowej • Analiza partycypacji obywatelskiej w planowaniu rozwoju; analiza interesariuszy • Opis kompetencji partnerów społecznych • Ocena perspektyw zwiększenia partycypacji społecznej w planowaniu rozwoju • Charakterystyka ładu zintegrowanego, w tym społecznego i środowiskowego • Silne i słabe strony oraz szanse i zagrożenia obszaru objętego LSR • Potrzeby (problemy) mieszkańców obszaru i ich przyczyny • Kluczowe zagrożenia i obszary problemowe • Charakterystyka grup docelowych w ramach LSR i defaworyzowanych, w tym na rynku pracy
Określenie celów i wskaźników w odniesieniu do opracowania LSR oraz planu działania		
1. wywiady pogłębione z liderami lokalnymi 2. grupy robocze (edukacja, kultura, pomoc społeczna, samorząd lokalny) 3. debaty publiczne 4. spotkania publiczne (konsultacje otwarte)	1. 24.02.2014/ 20 2. 23.06.2015/ 12 08.07.2014/ 25 26.08.2014/ 23 3. 03.11.2014/ 42 18.11.2014/ 40 24.11.2014/ 28 03.12.2014/ 44 4. 07.09.2015/ 21 08.09.2015/ 30 09.09.2015/ 13 10.09.2015/ 17 15.09.2015/ 19 16.09.2015/ 46 17.09.2015/ 13 18.09.2015/ 12 21.09.2015/ 49 22.09.2015/ 20	• Analiza obszarów problemowych i kluczowych zagrożeń • Analiza potrzeb (problemów) mieszkańców obszaru i ich przyczyn • Określenie grup docelowych w ramach LSR i defaworyzowanych, w tym na rynku pracy • Sformułowanie celów ogólnych i szczegółowych • Weryfikacja i selekcja celów ogólnych i szczegółowych • Wybór celów ogólnych i szczegółowych • Sformułowanie przedsięwzięć planowanych do realizacji w ramach poszczególnych celów szczegółowych • Sformułowanie wskaźników produktu, rezultatu i oddziaływania • Weryfikacja i selekcja wskaźników • Wybór wskaźników produktu, rezultatu i oddziaływania • Ustalenie Planu działania w zakresie harmonogramu realizacji wskaźników i planowanych kwot wsparcia

Opracowanie zasad wyboru operacji oraz ustalania i zmiany kryteriów wyboru operacji		
1. grupy robocze (edukacja, kultura, pomoc społeczna, samorząd lokalny, członkowie LGD, Zarząd i pracownicy biura LGD) 2. debaty publiczne 3. wywiady pogłębione z liderami lokalnymi 4. spotkania publiczne (konsultacje otwarte)	1. 23.06.2015/ 12 08.07.2014/ 25 26.08.2014/ 23 24.09.2015/ 20 2. 03.11.2014/ 42 18.11.2014/ 40 24.11.2014/ 28 03.12.2014/ 44 3. 11.12.2014/ 15 4. 07.09.2015/ 21 08.09.2015/ 30 09.09.2015/ 13 10.09.2015/ 17 15.09.2015/ 19 16.09.2015/ 46 17.09.2015/ 13 18.09.2015/ 12 21.09.2015/ 49 22.09.2015/ 20	• Analiza możliwych form wsparcia w ramach RLKS • Analiza wymagań formalnych i organizacyjnych dotyczących wyboru operacji • Opis podziału zadań i odpowiedzialności pomiędzy organami LGD • Wybór form i wysokości wsparcia przewidzianych w ramach LSR • Określenie zasad powoływania i odwoływania członków Rady, przygotowania i przeprowadzania naboru wniosków, wstępnej oceny zgodności wniosku / operacji z kluczowymi warunkami naboru, oceny zgodności operacji z LSR, funkcjonowania i procedowania Rady, wyboru operacji na podstawie kryteriów określonych w LSR, ustalania kwoty wsparcia, informowania wnioskodawców i mieszkańców o wynikach wyboru, rozpatrywania protestu oraz wymiany informacji i dokumentów z podmiotem wdrażającym • Specyfikacja i charakterystyka kryteriów wyboru operacji • Ustalenie kryteriów wyboru operacji określonych w LSR i ich zmiana
Opracowanie zasad monitorowania i ewaluacji		
1. grupa fokusowa 2. badanie sondażowe (ankieta elektroniczna) 3. badanie audytoryjne liderów gmin 4. dyskusje w grupach przedstawicieli	1. 28.01.2015/ 21 2. 03-04.2015/ 193 3. 07.04.2015/ 12 4. 23.06.2015/ 14 24.09.2015/ 10	• Analiza elementów funkcjonowania LGD, które powinny podlegać monitorowaniu i ewaluacji • Analiza elementów wdrażania LSR, które powinny podlegać monitorowaniu i ewaluacji • Specyfikacja i analiza kryteriów monitoringu oraz kryteriów, na podstawie których będzie przeprowadzana ewaluacja • Określenie elementów monitorowanych i podlegających ewaluacji • Dobór źródeł danych oraz zakresów przeprowadzanych analiz i ocen danych • Określenie czasu i okresu pomiaru danych oraz sposobu pomiaru • Organizacja Systemu Monitorowania i Ewaluacji LGD i LSR • Wykorzystanie wyników z ewaluacji i analizy danych monitoringowych
Przygotowanie Planu komunikacji w odniesieniu do LSR		
1. e- konsultacje 2. dyskusje w grupach przedstawicieli (edukacja, kultura, pomoc społeczna, samorząd lokalny) 3. debata publiczna 4. wywiady pogłębione	1. 01.2014 / 504 2. 23.06.2015/ 12 08.07.2014/ 25 26.08.2014/ 23 3. 03.12.2014/ 44 4. 28.01.2015/ 21	• Analiza wykorzystania informacji przekazywanych drogą elektroniczną w grupie wiekowej 50+ i wśród kobiet (grupy defaworyzowane) • Czytelność przekazywanych informacji formalnych • Ocena atrakcyjności stosowanych rozwiązań komunikacyjnych (szczególnie w zakresie komunikacji elektronicznej) • Charakterystyka wykorzystania mediów lokalnych • Analiza udziału partnerów w działaniach komunikacyjnych • Dobór działań komunikacyjnych oraz środków przekazu i miejsc dystrybucji

		• Określenie wskaźników i zakładanych efektów • Zwiększenie atrakcyjności stosowanych narzędzi komunikacji elektronicznej • Tworzenie tematycznych interaktywnych platform współpracy

Ryc. 6. Opis partycypacyjnych metod konsultacji wykorzystanych na każdym kluczowym etapie prac nad opracownaiem LSR
Źródło: Opracowanie własne

Wykorzystanie w następnych rozdziałach LSR wyników partycypacyjnych metod konsultacji zostało oznaczone w postaci przypisu wskazującego na rozdział zawierający opis partycypacyjnego charakteru LSR.

Rozdział III. Diagnoza – opis obszaru i ludności

1. Określenie grup szczególnie istotnych z punktu widzenia realizacji LSR oraz problemów i obszarów interwencji odnoszących się do tych grup

Określenie grup szczególnie istotnych z punktu widzenia realizacji LSR oraz problemów i obszarów interwencji odnoszących się do tych grup, a tym samym planowanych do objęcia działaniami w ramach LSR oparte zostało na analizie wielu opracowań i dokumentów o charakterze diagnostycznym i strategicznym o zasięgu lokalnym, regionalnym i krajowym[5] oraz na wynikach przeprowadzonych badań, dyskusji, debat i otwartych konsultacji społecznych[6].

Grupami szczególnie istotnymi z punktu widzenia realizacji LSR są przedsiębiorcy lokalni, rolnicy, samorządy lokalne, lokalne organizacje pozarządowe działające na rzecz zrównoważonego rozwoju, ochrony środowiska naturalnego i włączenia społecznego oraz przedstawiciele grup defaworyzowanych, w tym osoby wykluczone w kontekście rynku pracy, tzn. kobiety i osoby w wieku 50+.

Najważniejsze obszary planowane do objęcia w ramach LSR to: lokalne dziedzictwo przyrodnicze, przedsiębiorczość lokalna, włączenie zawodowe i społeczne grup defaworyzowanych (w tym wykluczonych w kontekście rynku pracy), działalność społeczna, oraz produkty lokalne i tradycyjne podkreślające specyfikę Gościnnej Wielkopolski

Poniżej przedstawiono opis problemów i planowanych obszarów interwencji odnoszący się do wymienionych grup istotnych z punktu widzenia realizacji LSR. Wskazano również najważniejsze problemy, potrzeby, zasoby i potencjał Gościnnej Wielkopolski oraz uzasadniono wybór kluczowych grup docelowych i obszarów interwencji.

Obszar Gościnnej Wielkopolski jest obszarem problemowym ze względu na zanieczyszczenia pochodzące z produkcji rolnej roślinnej i zwierzęcej oraz ze względu na zagrożenie farmeryzacją hodowli świń i wynikającymi z tego konsekwencjami dla środowiska przyrodniczego i lokalnej gospodarki[7]. Ponadto w ostatnich latach pojawiło się zagrożenie budzące ogromny sprzeciw społeczny – plany budowy odkrywkowej kopalni węgla brunatnego na złożach występujących na obszarze objętym LSR. Eksploatacja złoża, według opinii ekspertów i samorządowców, przyczyni się do ogromnej degradacji środowiska przyrodniczego na znacznym obszarze Gościnnej Wielkopolski, w tym dramatycznego pogorszenia, już i tak niekorzystnych, stosunków wodnych[8].

---

[5] Źródło: *Wykaz wykorzystanej literatury: poz. od 3 do37*
[6] Por. *Rozdział II. Partycypacyjny charakter LSR*
[7] Źródło: *Raport o stanie zagospodarowania i rozwoju województwa Wielkopolskiego 2014. Wielkopolskie biuro planowania przestrzennego w Poznaniu, Poznań 2014*
[8] Źródło: *Wpływ ochrony i potencjalnej eksploatacji złóż węgla brunatnego „Czempiń", „Krzywiń", „Gostyń", „Oczkowice", „Poniec-Krobia" na rozwój przestrzenny południowo-zachodniej Wielkopolski. Wielkopolskie Biuro Planowania Przestrzennego w Poznaniu, Poznań 2014 .*

2. Mieszkańcy obszaru Gościnnej Wielkopolski

Liczba ludności zameldowanej na pobyt stały na obszarze objętym LSR[9] wyniosła na koniec 2013 roku 105 752 osoby. Brak większych miast oraz wiejski charakter obszaru sprawiają, że gęstość zaludnienia obszaru objętego LSR (71 osób/km^2) jest znacznie niższa od średniej gęstości zaludnienia w województwie Wielkopolskim, wynoszącej ok. 113 osób/km^2. Na obszarze gmin członkowskich LGD położone są dwa większe miasta Gostyń i Rawicz, które z powodu liczby mieszkańców przekraczającej 20 tys. wyłączone są z obszaru objętego LSR.

Przyrost naturalny na obszarze Gościnnej Wielkopolski był w latach 2007-2013 z reguły dodatni, nieprzekraczający 2‰.

Wiejski charakter obszaru objętego LSR podkreśla również wartość współczynnika feminizacji. Średnio liczba kobiet równa się liczbie mężczyzn, podczas gdy w województwie Wielkopolskim na 100 mężczyzn przypadało 106 kobiet. W kilku gminach, np. Pępowo, Miejska Górka, Jutrosin i Dolsk wskaźnik ten spada poniżej 100, a w Gminie Pakosław wynosi zaledwie 93.

Szczególnie niekorzystnie kształtuje się stosunek liczby kobiet do liczby mężczyzn w grupie wiekowej 50+, np. w Gminie Kościan liczba kobiet w wieku poprodukcyjnym zdecydowanie (przeszło dwukrotnie) przewyższa liczbę mężczyzn w wieku poprodukcyjnym.

Znaczący wpływ na strukturę ludności mają procesy migracyjne. Obszar LGD jest generalnie obszarem odpływu ludności. Dodatnim saldem charakteryzuje się tylko Gmina Kościan, stanowiąca obszar lokalnej suburbanizacji. Odpływ migracyjny, przekraczając wielkość przyrostu naturalnego w prawie wszystkich gminach, niweczy efekt tego zjawiska. Szczególnie wysoki odpływ migracyjny wykazują gminy Kobylin i Jutrosin.

Zjawiska w zakresie ruchu naturalnego mają odbicie w strukturze ludności. Obszar, na tle województwa i kraju, jest relatywnie „młody" demograficznie, jednak procesy „starzenia się" ludności są coraz wyraźniejsze. Relatywnie najmłodszą strukturę ludności mają gminy Jutrosin, Pakosław i Kościan.

Natomiast wskaźniki obciążenia demograficznego w aspekcie liczby osób w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym, dla obszaru objętego LSR wynosi ok. 25,7 i jest niższy niż analogiczny wskaźnik dla Wielkopolski.

Najkorzystniejsze proporcje ludności najstarszej do najmłodszego pokolenia (osób w wieku przedprodukcyjnym) występują na obszarach wiejskich w gminach: Rawicz (59,7), Jutrosin (62,8) i Gostyń (67,5). Średnio wskaźnik wynosi 63,4 i jest niższy od wskaźnika dla Wielkopolski.

Mimo bardzo niekorzystnych tendencji zmian w ostatnich latach, wyniki takie potwierdzają tezę o relatywnie korzystnej strukturze demograficznej na obszarze LGD Gościnna Wielkopolska.

3. Lokalne dziedzictwo przyrodnicze

Obszar Gościnnej Wielkopolski[10] położony jest w obrębie przenikających się krain geograficznych wchodzących w skład południowej części Niziny Wielkopolskiej: od Równiny Kościańskiej i doliny Kanałów Obrzańskich, poprzez Pojezierze Krzywińskie i Pagórki Dolskie, aż po równinne tereny dorzecza Orli.

---

[9] Źródła danych dotyczących mieszkańców obszaru objętego LSR: *Opracowanie własne na podstawie: Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego oraz opracowań: Diagnoza społeczna 2013, Warunki i jakość życia Polaków, 2013*

[10] Źródła danych dotyczących środowiska przyrodniczego obszaru objętego LSR: *Opracowanie własne na podstawie: Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego oraz badania własnego nt. Wykorzystanie zasobów przyrodniczych w rozwoju funkcji rekreacyjnych i turystycznych obszaru Gościnnej Wielkopolski wynikających z realizacji Lokalnej Strategii Rozwoju Lokalnej Grupy Działania Gościnna Wielkopolska (wykonawca: Instytut Środowiska Rolniczego i Leśnego Polskiej Akademii Nauk Oddział w Poznaniu), 2015 r., a także wyników partycypacyjnych metod konsultacji –* Por. *Rozdział II. Partycypacyjny charakter LSR*

Gościnną Wielkopolskę cechuje zróżnicowany krajobraz, który tworzą rozległe równiny o niskiej lesistości, poprzedzielane pasami zadrzewień śródpolnych oraz lasy, pola i jeziora poprzecinane pasmem Pagórków Dolskich.

Użytki rolne obejmują 75% powierzchni ogólnej obszaru objętego LSR (w województwie wielkopolskim 65%). Na jednego mieszkańca przypada 1,12 ha użytków rolnych (w województwie wielkopolskim 0,55 ha). Wskazuje to na stosunkowo duże zasoby gruntów rolnych dla produkcji rolniczej na obszarze Gościnnej Wielkopolski.

Obszar Gościnnej Wielkopolski ma bardzo niski wskaźnik lesistości. Kompleksy leśne stanowią 13,8% powierzchni obszaru, co jest wartością znacznie mniejszą od krajowej (29,4%) oraz od wojewódzkiej (25,7%).

Obszar objęty LSR charakteryzuje się ubogimi zasobami wodnymi. Wody powierzchniowe to przede wszystkim jeziora (w północnej części obszaru) oraz sieć rzek – północna część obszaru leży na pograniczu dwóch zlewni rzeki Warty i rzeki Obry, a południowe tereny Gościnnej Wielkopolski leżą w zlewni Baryczy.

Podstawowym bogactwem naturalnym na obszarze objętym LSR jest przyroda. Środowisko przyrodnicze cechuje się stosunkowo dużą - jak na obszar z dużą przewagą terenów rolniczych - różnorodnością biologiczną. Na obszarze Gościnnej Wielkopolski występują miejsca urozmaiconej struktury krajobrazu, gdzie wśród pól uprawnych i łąk znajdują się różnorodne zadrzewienia, w tym szerokie zadrzewienia pasowe ze starym drzewostanem.
Na przykład w rejonie Turwi na terenach rolniczych występuje około 80-90 gatunków ptaków, czyli 1/3 awifauny lęgowej Polski. Wśród nich są także gatunki o wysokim priorytecie ochronnym w Unii Europejskiej. W obniżeniach terenu występują zbiorowiska z olszą czarną, a na brzegach cieków - zbiorowiska łęgowe.

Spośród czynników środowiskowych największą barierę dla zachowania dziedzictwa przyrodniczego obszaru (w tym produkcji zdrowej żywności) stanowią niekorzystne stosunki wodne (niska średnia miesięczna opadów, niekorzystny rozkład miesięczny i małe możliwości retencjonowania wody). Wysoczyznowe połacie obszaru narażone są na procesy stepowienia i odczuwają wyraźny deficyt wody (narażone są na erozje wietrzne).
Okresowych znacznych deficytów wody nie jest w stanie złagodzić istniejący system melioracji (kanały i rowy melioracyjne). Rowy, o ile nie zostały zaorane, nie są uporządkowane w odpowiednim zakresie i podobnie jak kanały w minimalnym stopniu spełniają swoje zadania.
Funkcjonujące na obszarze objętym LSR sztuczne zbiorniki wodne (również te zbudowane w ostatnich latach) przyczyniły się do ograniczenia skali zalań i podtopień użytków rolnych, ale ich zdolności retencyjne nie wpływają znacząco na poprawę stosunków wodnych w glebie.

Niekorzystne stosunki wodne na obszarze objętym LSR ulegają dalszemu pogorszeniu ze względu na niekorzystny bilans wodny w przyrodzie w ostatnich latach wynikający z rekordowo niskich opadów i rekordowo wysokiej temperatury – liczonej średnio miesięcznie i średnio rocznie.

Ważną rolę w poprawie stosunków wodnych i krajobrazu wiejskiego odgrywają zadrzewienia śródpolne i przydrożne, zieleń przywodna, sady i ogrody przydomowe. Zadrzewienia występujące wzdłuż dróg głównych i polnych, wpływają na kształtowanie lokalnego klimatu obszarów na których występują, podnoszą walory estetyczno-krajobrazowe, spełniają rolę ochronną: wiatro- i glebochronną. Stawy i zadrzewienia znajdujące się wśród pól uprawnych i łąk spełniają głównie funkcje retencyjne i wpływają na kształtowanie się lokalnego klimatu i krajobrazu wiejskiego.

Na obszarze Gościnnej Wielkopolski znajduje się kilkaset stawów i oczek wodnych, a tylko trzy z nich zostały odnowione i zagospodarowane na cele turystyczne w ostatnich latach. Pozostałe wymagają podjęcia działań prowadzących do ich ochrony i odnowy, szczególnie w zakresie poprawiającym ich zdolności retencyjne i walory krajobrazowe.

Rozmieszczenie zadrzewień śródpolnych na obszarze Gościnnej Wielkopolski jest nierównomierne i dalekie od optymalnego, a brak działań w zakresie ochrony, odnowy i wzbogacania zasobów przyrodniczych przyczynia się do postępującej degradacji krajobrazu

wiejskiego – dziedzictwa nie tylko przyrodniczego, ale również kulturowego obszaru objętego LSR. To przecież na obszarze Gościnnej Wielkopolski mieszkał i działał generał Dezydery Chłapowski – prekursor i propagator idei nowoczesnego, a jednocześnie optymalnego rolnictwa, opartego na ekologicznych zasadach funkcjonowania przyrody. Nowatorska koncepcja gospodarowania w rozległym majątku w Turwi (Gmina Kościan) opierała się przede wszystkim na wykorzystaniu i rozbudowie poprzez nasadzanie gęstej sieci różnych śródpolnych i przydrożnych zadrzewień oraz na otaczaniu pasami zieleni małych zbiorników i oczek wodnych. Okazało się to bardzo potrzebne, gdyż między innymi zatrzymywało wiatr, co zapobiegało erozji ziemi ornej i pastwisk. Pozwalało również na zatrzymywanie wody w glebie. Wszystko to tworzyło swoisty mikroklimat przyczyniając się do bogactwa lokalnej fauny i flory. Nowatorskie metody prowadzenia gospodarki rolnej pozwoliły generałowi Chłapowskiemu na przekształcenie w ciągu kilkunastu lat zaniedbanego majątku w Turwi w kwitnące gospodarstwo rolne, które nie ingerowało w środowisko naturalne.
Generał Dezydery Chłapowski uznawany jest za prekursora rolnictwa ekologicznego.

W 1992 roku na terenie Gminy Kościan oraz trzech ościennych gmin: Krzywiń, Czempiń i Śrem utworzony został Park Krajobrazowy im. gen. Dezyderego Chłapowskiego o powierzchni 17 323 ha, którego celem jest m.in. ochrona unikatowego w skali Europy krajobrazu wiejskiego z siecią zadrzewień śródpolnych, który został wprowadzony w 1820 roku przez generała Dezyderego Chłapowskiego.

Spośród czynników środowiskowych coraz większego znaczenia nabiera również jakość powietrza na obszarze Gościnnej Wielkopolski. Pogorszenie jakości powietrza na obszarze objętym LSR wynika z kilku kluczowych powodów: tzw. niskiej emisji (palenie odpadami w domowych paleniskach) oraz wzrostu zanieczyszczenia powietrza spowodowanego dużą skalą produkcji zwierzęcej (farmy świń). Szczególnie „niska emisja" zwiększa (w okresie jesienno – zimowym w dużym stopniu, odczuwalnym bez prowadzenia pomiarów) zanieczyszczenie powietrza groźnymi dla zdrowia związkami chemicznymi, co bezpośrednio wpływa na pogorszenie jakości życia mieszkańców. Spalanie odpadów w domowych paleniskach wynika nie tylko z przyczyn finansowych, ale głównie z braku świadomości zagrożeń, jakie niesie takie działanie.

Niestety na bardzo niskim poziomie jest wykorzystanie odnawialnych źródeł energii. Na obszarze objętym LSR znajduje się sześć farm wiatrowych i kilkanaście ogniw fotowoltaicznych, w tym większość na potrzeby gospodarstw domowych.

Oznacza to, że wzrost świadomości mieszkańców w zakresie eliminowania tzw. niskiej emisji powinien zostać skorelowany z działaniami wspierającymi środowisko przyrodnicze w zwiększaniu pochłania CO_2 oraz działaniami wspierającymi zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii w działalności gospodarczej, społecznej i publicznej, a także stosowanie energooszczędnych rozwiązań w działalności gospodarczej, rekreacyjnej i turystycznej.

4. Gospodarka/ przedsiębiorczość

W ostatnich latach na obszarze Gościnnej Wielkopolski znacząco wzrosła powierzchnia uzbrojonych terenów inwestycyjnych pod aktywizację gospodarczą oraz liczba małych i średnich przedsiębiorstw[11]. Przygotowanie terenów inwestycyjnych pod działalność gospodarczą zwiększyło liczbę firm zlokalizowanych na obszarze objętym LSR, są to również duże firmy produkcyjne wpływające na lokalny rynek pracy.

Liczba podmiotów gospodarczych wykazuje przede wszystkim korelacje z ośrodkami powiatowymi – Kościanem, Gostyniem, Rawiczem i Krotoszynem. Każda z gmin z nimi sąsiadujących koncentruje ponad 10% podmiotów gospodarczych całego obszaru. W gminach

[11] Źródła danych dotyczących gospodarki/ przedsiębiorczości na obszarze objętym LSR: *Opracowanie własne na podstawie: Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego oraz danych z gmin członkowskich LGD*

zlokalizowanych wokół miast powiatowych działalność prowadzą przede wszystkim zakłady obsługujące ludność zamieszkałą w tych miastach. Jest to cecha charakterystyczna tego typu jednostek terytorialnych. Sytuacja taka odnosi się w szczególności do działalności gospodarczej wymagającej znacznej powierzchni, np. hurtownie, magazyny, sklepy wielkopowierzchniowe, firmy transportowe, zakłady produkcyjne wytwarzające produkty dla zaspokojenia bieżących potrzeb mieszkańców.

Na obszarze objętym LSR najwięcej podmiotów gospodarczych powstaje i działa w sektorze usług. Przewaga podmiotów usługowych nie jest jednak tak duża jak w województwie wielkopolskim, gdzie sektor usług koncentruje o ok. 10% więcej podmiotów gospodarczych. Obszar Gościnnej Wielkopolski charakteryzuje się natomiast znacznie większą liczbą podmiotów w sektorze rolnictwa, łowiectwa i leśnictwa, co stanowi podkreślenie rolniczego charakteru obszaru.

Relatywnie wysoki jest udział sektora usług w gminach miejsko-wiejskich. To właśnie w miastach koncentruje się większość działalności usługowej. Do miast wpływających na wzrost udziału sektora usług w ogólnej strukturze lokalnej gospodarki należą: Dolsk, Kobylin, Krobia i Miejska Górka.

Rolnictwo na obszarze Gościnnej Wielkopolski charakteryzuje się wysoką kulturą agrarną oraz zróżnicowaną wielkością gospodarstw rolnych. Następuje jednak redukcja gospodarstw rolnych i tylko blisko połowa mieszkańców żyje z rolnictwa.

Rolnictwo przestało być jedyną branżą mającą kluczowe znaczenie dla rozwoju obszaru, ale nadal sektor rolniczy oddziałuje zarówno na sektor przemysłowy jak i na usługi rynkowe.
Poza rolnictwem kluczowe znaczenie dla rozwoju obszaru mają następujące branże: skup i przetwórstwo produktów rolnych i ogrodniczych, usługi, zaopatrzenie gospodarstw rolnych w środki do produkcji rolnej, transport i magazynowanie oraz produkcja bryczek (przemysł charakterystyczny dla Gościnnej Wielkopolski) i turystyka wiejska.
W strukturze gospodarstw przeważają gospodarstwa indywidualne, które stanowią ponad 90% wszystkich gospodarstw rolnych. Jednak prawie 50% powierzchni gruntów rolnych zajmują duże gospodarstwa rolne należące do spółek handlowych lub skarbu państwa. W strukturze indywidualnych gospodarstw rolnych przeważają gospodarstwa o powierzchni od 1 do 2 ha, które stanowią ok. 25% ogółu gospodarstw rolnych oraz gospodarstwa o powierzchni od 2 do 5 ha, które stanowią ok. 23% ogółu gospodarstw rolnych. W grupie gospodarstw dużych najwięcej jest gospodarstw o powierzchni powyżej 15 ha. Na przestrzeni ostatnich siedmiu lat struktura gospodarstw rolnych uległa istotnej zmianie. Przeważają gospodarstwa rolne o powierzchni powyżej 5 ha i zmniejszyła się ok. 5% ogólna liczba gospodarstw rolnych. Gospodarstwa rolne coraz częściej specjalizują się w określonej produkcji rolnej – roślinnej lub zwierzęcej lub działach specjalnych (np. pieczarkarstwo).

Struktura gospodarstw rolnych sprzyja rozwojowi produkcji i przetwórstwa lokalnych produktów żywnościowych, szczególnie w powiązaniu ze wzrostem zainteresowania wśród kobiet pracą zarobkową i działalnością gospodarczą. Udane inicjatywy gospodarcze oparte na sprzedaży lokalnych produktów żywnościowych i/ lub ich przetwórstwie potwierdzają celowość podejmowania takiej działalności na obszarze Gościnnej Wielkopolski.
Działalność rolniczą utrudnia mały kapitał własny gospodarstw rolnych i trudności z opłacalnym zbytem niektórych produktów rolnych. Widoczny jest pozytywny wpływ wykorzystania środków z budżetu Unii Europejskiej.

Działalność gospodarcza na obszarze objętym LSR charakteryzuje się dużą dynamiką zmian (duża liczba rejestracji i wyrejestrowywania firm), szczególnie w branży handlowej, budownictwie i robotach drogowych oraz znacznym wzrostem liczby firm związanych z usługami dla ludności. Najwięcej podmiotów prowadzi działalność gospodarczą w zakresie budownictwa i usług remontowych (ok. 50%), transportu drogowego towarów (ok. 30%). W ostatnich latach nastąpił wyraźny wzrost liczby podmiotów zajmujących się budownictwem i usługami remontowymi oraz transportem (wzrost o kilkadziesiąt procent). Wiele z nowo zarejestrowanych firm prowadzi działalność gospodarczą poza obszarem objętym LSR.

Liczba podmiotów gospodarczych osób fizycznych na 1000 osób w wieku produkcyjnym jest dość wysoka – dorównuje średniej krajowej (121), choć jest niższa niż średnia dla Wielkopolski (136). Liczba ta jest najwyższa w tych jednostkach, gdzie znajdują się największe miasta obszaru (gminy Gostyń i Krobia), a spośród gmin wiejskich w gminach: Pakosław i Pępowo. Najniższą liczbę takich podmiotów odnotowano w gminach Kobylin, Miejska Górka i Krzywiń (90-91). Generalnie niższa „gęstość" podmiotów gospodarczych występuje na rolniczym południu obszaru LGD.

Działalność gospodarczą utrudniają głównie niestabilne warunki prowadzenia działalności gospodarczej (ceny, koszty produkcji, podatki).

Na obszarze Gościnnej Wielkopolski funkcjonują cztery spółdzielnie socjalne, dwie na terenie Gminy Krobia (w tym jedna spółdzielnia socjalna osób prawnych) oraz dwie na terenie Gminy Gostyń. Spółdzielnie socjalne świadczą głównie usługi opiekuńcze dla osób starszych oraz usługi w zakresie przygotowania posiłków np. dla osób potrzebujących. W Gminie Krobia funkcjonuje również od niedawna Centrum Integracji Społecznej świadczące usługi integracyjne i aktywizacyjne dla osób bezrobotnych.

5. Rynek pracy

Poziom zatrudnienia na obszarze Gościnnej Wielkopolski wynosi 34,6%, natomiast stopa bezrobocia utrzymuje się od kilku lat (poczynając od 2008 r.) na względnie stałym poziomie ok. 7% (na koniec 2013 r.) [12]. Najwyższy poziom bezrobocia, mierzony udziałem bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym, występuje w gminie Gostyń (8,7%), Piaski (8,1%) i Krobia (7,6%) i jest znacznie wyższy od wartości średniej w Wielkopolsce (6,6%), a najniższy w gminach: Jutrosin, Kościan i Pakosław (5,1%).

Największy procentowy udział wśród bezrobotnych mają najmłodsze roczniki osób w wieku produkcyjnym (do 30 lat) i osoby bez kwalifikacji i doświadczenia zawodowego oraz osoby w wieku 50+ , które stanowią około 20% osób bezrobotnych.

W większości analizowanych kategorii bezrobotnych dominują kobiety, które stanowią 55% ogółu bezrobotnych i blisko 75% bezrobotnych do 25 roku życia, do 30 roku życia i długotrwale bezrobotnych oraz stanowią 56% bezrobotnych powyżej 50 roku życia.

We wszystkich gminach członkowskich LGD wzrasta problem długotrwałego bezrobocia. Długotrwale bezrobotni stanowią już ponad 30% wszystkich bezrobotnych (z wyjątkiem Gminy Kościan, gdzie wskaźnik ten wynosi 25,4%). Problem bezrobocia w większym stopniu dotyka kobiet niż mężczyzn. Spowodowane jest to m.in. podejmowaniem przez kobiety ról pozazawodowych m.in. opieki nad dziećmi, niepełnosprawnymi oraz starszymi członkami rodziny, których pełnienie uniemożliwia równoległe podejmowanie pracy zawodowej.

Trudna sytuacja kobiet na rynku pracy, szczególnie w grupie wiekowej 50+, wynika również z niskich kwalifikacji ogólnych i zawodowych (szybkie zakończenie edukacji szkolnej i brak samokształcenia) oraz braku kompetencji w zakresie technologii informacyjno – komunikacyjnych (brak powszechnej edukacji w tym zakresie w okresie ich edukacji szkolnej). Sytuację kobiet dodatkowo komplikuje fakt, że często w wieku 50+ zostają same w gospodarstwie domowym lub obarczone opieką nad starszym członkiem rodziny (wyraźnie postępuje zjawisko zanikania rodzin wielopokoleniowych w pokoleniach 30+) i często mają kłopoty z zaspokojeniem podstawowych potrzeb bytowych.

Opisane uwarunkowania oraz brak nowych miejsc pracy w bliskiej odległości od miejsca zamieszkania sprzyjają długotrwałemu bezrobociu osób z grup defaworyzowanych, a szczególnie wśród kobiet.

[12] Źródła danych dotyczących rynku pracy na obszarze objętym LSR: *Opracowanie własne na podstawie: Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego oraz opracowań: Diagnoza społeczna 2013, Warunki i jakość życia Polaków, 2013, a także danych z gmin członkowskich LGD i wyników partycypacyjnych metod konsultacji* – Por. *Rozdział II. Partycypacyjny charakter LSR*

Wykluczenie społeczne, w tym w kontekście rynku pracy, kobiet i osób w wieku 50+ pogłębiają ich znikome kompetencje cyfrowe. Mieszkańcy obszaru objętego LSR[13] mają niskie kompetencje cyfrowe i nie odbiegają od ocen w tym zakresie przeprowadzanych na poziomie kraju, ale w najstarszych grupach wiekowych poziom korzystania z komputera i Internetu maleje wraz z wiekiem, a mieszkańcy wsi korzystają z nowych technologii rzadziej niż mieszkańcy miast. Jednak badania pokazują, że osoby starsze są otwarte i łatwo uczą się korzystać z aplikacji i usług, uwzględniających ich potrzeby. Zdecydowana większość osób bezrobotnych, a szczególnie w grupie wiekowej 50+, posiada bardzo niskie lub znikome kompetencje cyfrowe.

Podniesienie kompetencji cyfrowych mieszkańców obszaru Gościnnej Wielkopolski jest ważne również ze względu na wzrastającą dostępność szerokopasmowego Internetu i nowoczesnych technologii na obszarach wiejskich.

6. Działalność sektora społecznego

Organizacje pozarządowe są istotnym potencjałem obszaru Gościnnej Wielkopolski i cenną inicjatywą obywatelską. Łącznie działa około 80 organizacji pozarządowych, co oznacza wzrost o blisko 60% w stosunku do 2007 roku[14]. Szczególny walor sektora społecznego polega na działaniu oddolnym, inicjowanym przez mieszkańców, odczuwających potrzebę podejmowania się realizacji zadań na rzecz społeczności lokalnej.

Na obszarze Gościnnej Wielkopolski występuje wiele lokalnych organizacji zajmujących się kulturą. Organizacje te, zakładane najczęściej przez miejscowych społeczników, zrzeszają ludzi, którzy pragną zachować i przekazać lokalne dziedzictwo kulturowe oraz przygotować młodzież do uczestnictwa w kulturze.

Ważną rolę w organizacji życia społecznego na wsi pełnią jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej. Na obszarze objętym LSR co roku odbywa się wiele zawodów sportowo-pożarniczych, w których konkurują drużyny z różnych części regionu. Zawody te mają już swoją długoletnią tradycję i stanowią miejscową atrakcję.

Gminy tworzące obszar Gościnnej Wielkopolski posiadają bardzo dobrą bazę do uprawiania sportu (boiska i sale gimnastyczne, stadiony, ścieżki rowerowe, korty tenisowe). Działalność sportowo - rekreacyjna na obszarze Gościnnej Wielkopolski jest bardzo prężna i należy do dziedzin wspieranych i promowanych przez samorządy lokalne. Na terenie każdej z gmin działają stowarzyszenia oraz sekcje i kluby sportowe, skupiające liczne grono mieszkańców. Organizowane imprezy sportowe i rekreacyjne mają często charakter regionalny, a nawet krajowy i międzynarodowy i przyczyniają się do napływu turystów i promocji obszaru.

Aktywność społeczna starszych wiekiem mieszkańców Gościnnej Wielkopolski widoczna jest szczególnie poprzez działalność Uniwersytetów Trzeciego Wieku, Kół Gospodyń Wiejskich i Klubów Seniora.

W ostatnich latach na obszarze Gościnnej Wielkopolski pojawiło się nowe pole aktywności społecznej mieszkańców zainicjowane lub wspierane projektami realizowanymi przez samorządy gminne w ramach działania związanych z odnową wsi. Remonty i wyposażenie świetlic wiejskich oraz zagospodarowanie obiektów i przestrzeni publicznej miejscowości wspiera działania integracyjne i rekreacyjne oraz społeczno – kulturalne małych środowisk wiejskich. Powstało i działa wiele ciekawych miejsc skupiających aktywnych mieszkańców.

---

[13] Źródła danych dotyczących kompetencji cyfrowych mieszkańców Gościnnej Wielkopolski: *Opracowanie własne na podstawie: opracowania Diagnoza społeczna 2013, Warunki i jakość życia Polaków,2013 oraz diagnozy opracowanej na potrzeby Strategii komunikacji elektronicznej na obszarze Gościnnej Wielkopolski, 2014, a także wyników partycypacyjnych metod konsultacji* – Por. *Rozdział II. Partycypacyjny charakter LSR*

[14] Źródła danych dotyczących sektora społecznego na obszarze objętym LSR: *Opracowanie własne na podstawie: danych z gmin członkowskich LGD, a także wyników partycypacyjnych metod konsultacji* – Por. *Rozdział II. Partycypacyjny charakter LSR*

Znacznie wzrosła również liczba podmiotów społecznych działających formalnie, skutecznie pozyskujących środki na swoją działalność i realizujących z sukcesem projekty współfinansowane z budżetu Unii Europejskiej, w tym liczba organizacji zainteresowanych działaniami na rzecz ochrony środowiska przyrodniczego i dziedzictwa kulturowego Gościnnej Wielkopolski. Wyraźnie wzrosła również aktywność wielu sołtysów i rad sołeckich, w tym w ramach powołanych grup odnowy wsi.

Niestety w działalność społeczną, inną niż OSP i kluby sportowe, mało angażują się osoby w wieku do 35 lat. Natomiast osoby w wieku 50+ są również w znacznym stopniu wykluczone z aktywnego udziału w życiu społecznym z powodu braku tradycji do wspólnych działań społecznych (głównie mężczyźni) oraz braku możliwości samodzielnego przemieszczania się innym środkiem komunikacji niż rower (głównie kobiety, które w tej grupie wiekowej często nie mają uprawnień do prowadzenia samochodu). Część organizacji sygnalizuje brak kadr i potrzebę szkolenia liderów.

W okresie realizacji LSR LGD Gościnna Wielkopolska w latach 2009-2015 sektor społeczny zrealizował projekty na łączną kwotę 834 000,00 zł. Działalność organizacji społecznych przyczyniła się do integracji społeczności lokalnych (o czym świadczyła bardzo duża frekwencja podczas realizacji projektów w środowisku wiejskim) i rozwoju społeczeństwa obywatelskiego na obszarze objętym LSR.

7. Problemy społeczne (w tym ubóstwo i wykluczenie społeczne)

Na obszarze Gościnnej Wielkopolski występują następujące problemy społeczne: starzejące się społeczeństwo – wzrastająca liczba niesamodzielnych osób starszych, niepełnosprawność i długotrwała choroba, rozpad więzi rodzinnych, trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych w rodzinach, przemoc w rodzinie i uzależnienia[15].

Udział osób w wieku poprodukcyjnym w populacji mieszkańców obszaru objętego LSR systematycznie się powiększa. W 2007 r. osoby w wieku poprodukcyjnym stanowiły 14,1% ogółu mieszkańców, podczas gdy w 2013 r. wskaźnik ten wyniósł już 16,3%. Systematycznie maleje natomiast udział osób w wieku przedprodukcyjnym: w 2007 r. wyniósł on 22,2%, natomiast w 2013 r. już tylko 19,8% ogółu mieszkańców.

Wzrost liczby osób starszych wymagających opieki – oprócz spadku jakości życia samych osób starszych – generuje także dodatkowe problemy, w tym m.in. konieczność rezygnacji z pracy członków rodzin tych osób (przede wszystkim kobiet), które podejmują się funkcji opiekuńczych wobec osób starszych. Konieczność zapewnienia instytucjonalnej opieki nad osobami starszymi (w szczególności opłacenie pobytu w Domu Pomocy Społecznej) generuje także znaczące nakłady publiczne na pomoc społeczną.

Wzrastająca liczba osób niepełnosprawnych na obszarze Gościnnej Wielkopolski powiązana jest z problemem coraz słabszej kondycji zdrowotnej społeczeństwa, co z kolei powiązane jest ze starzeniem się społeczeństwa, zmianami w stylu życia i rozwojem chorób cywilizacyjnych, a także – paradoksalnie – dynamicznym rozwojem medycyny, co wydłuża życie osób z poważnymi chorobami.

Problem rozpadu więzi rodzinnych nasilił się w ostatnich latach z powodu wyjazdów zarobkowych jednego bądź dwojga rodziców lub dojazdów do pracy poza miejscem zamieszkania (szczególnie kobiet) i pozostawania dzieci lub osób starszych bez odpowiedniego wsparcia rodzinnego.

Przemoc w rodzinie to problem, który trwa od lat. Ofiarami przemocy są najczęściej

[15] Źródła danych dotyczących problemów społecznych występujących na obszarze objętym LSR: *Opracowanie własne na podstawie: Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego, opracowania Diagnoza społeczna 2013, Warunki i jakość życia Polaków,2013, danych z gmin członkowskich LGD oraz diagnozy opracowanej na potrzeby Strategii rozwoju usług pomocy społecznej na obszarze Gościnnej Wielkopolski, 2014, a także wyników partycypacyjnych metod konsultacji* – Por. *Rozdział II. Partycypacyjny charakter LSR*

kobiety, ale także osoby starsze (ta grupa ofiar przemocy wzrasta w ostatnich latach).
Nasila się również zjawisko przemocy finansowej, które dotyka szczególnie kobiet i osób starszych.

Problem uzależnień również występuje na obszarze objętym LSR od lat mimo realizacji przez gminy programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.
Mieszkańcy Gościnnej Wielkopolski uzależnieni są głównie od alkoholu (niestety coraz więcej jest w tej grupie młodych kobiet), ale również od narkotyków (osoby młode) oraz hazardu (głównie mężczyźni).

Wskaźnik korzystania z usług pomocy społecznej wśród mieszkańców obszaru objętego LSR jest zbliżony do reszty Wielkopolski – z takiej pomocy korzysta ok. 8% gospodarstw domowych. 34,1% gospodarstw domowych wiąże koniec z końcem „z trudnością" lub „z wielką trudnością". 18,6% badanych gospodarstw domowych ma bardzo trudną sytuacją materialną, którą charakteryzują takie twierdzenia jak „starcza na najtańsze jedzenie, ale nie starcza na ubranie" (2,3%) oraz „starcza na najtańsze jedzenie, ubranie, opłaty i kredyt" (16,3%).

Na obszarze objętym LSR zasada ekonomii społecznej realizowana jest w bardzo ograniczonym zakresie. Oprócz spółdzielni socjalnych oraz Centrum Integracji Społecznej w Krobi funkcjonują także cztery warsztaty terapii zajęciowej (podmioty ekonomii społecznej świadczące usługi integracyjne dla osób niepełnosprawnych).
Warto zaznaczyć, że w tych gminach, w których podjęto współpracę z podmiotami ekonomii społecznej, jest ona oceniana przez przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej dobrze. Argumenty przedstawiane przez przedstawicieli OPS to zarówno wysoka jakość usług pomocy społecznej (przede wszystkim usług opiekuńczych na osobami starszymi i niepełnosprawnymi) w porównaniu do jakości usług świadczonych przez firmy komercyjne oraz niższe koszty ponoszone przez samorządy lokalne na świadczenie tych usług.

8. Produkty lokalne i tradycyjne podkreślające specyfikę Gościnnej Wielkopolski

Gościnna Wielkopolska znana jest z dziedzictwa kulinarnego i zdrowej kuchni opartej na lokalnych produktach rolnych[16]. Tradycyjne metody produkcji i przetwarzania lokalnych produktów żywnościowych kultywowane są w wielu gospodarstwach rolnych i domowych oraz przekazywane kolejnym pokoleniom. Po krótkim okresie, w którym również na wsi, produkcja jedzenia przestała być częścią życia, następuje wyraźny powrót do tradycyjnej i zdrowej żywności.

Na obszarze objętym LSR dostępne są następujące produkty wpisane na listę produktów tradycyjnych Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi: szparag kiszony pakosławski z gospodarstwa agroturystycznego „Wojciechówka" w Pakosławiu, ogórek kiszony osiecki z gospodarstwa rolnego w Osieku, kiełbaski rawickie z zakładu rzeźnicko - wędliniarskiego z Rawicza, gziczka rawicka, wielkopolski ser smażony, ser śmietankowy wielkopolski, twaróg tradycyjny z Okręgowej Spółdzielni Mleczarskiej w Rawiczu.

Podczas pobytu w gospodarstwach agroturystycznych lub pensjonatach można skosztować miodu i nalewek na miodzie (miodówka rycerska, miód pitny soplicowski), konfitur i powideł, soku miętowego, nalewki karmelkowej i piwa bezalkoholowego „w kuźni warzonego", syropu buraczanego, a nawet piwa z browaru Nepomucen w Szkaradowie.
Na obiad można uraczyć się zupą Rumforda (przygotowywaną według receptury spisanej przez bł. E. Bojanowskiego) i pierogami z najróżniejszymi farszami lub bardziej wykwintnie dzikiem z pieca chlebowego, barankiem z ogniskowego żaru, szaszłykiem soplicowskim albo gęsią luzowaną z farszem leśnym.

W lokalnych sklepach można kupić Benedyktynkę z klasztoru w Lubiniu, herbaty ziołowe Kawon, masło gostyńskie, kiełbasę pępowską, szynki i polędwice w kaszy, sery

[16] Źródła danych dotyczących produktów lokalnych i tradycyjnych podkreślających specyfikę Gościnnej Wielkopolski: *Opracowanie własne na podstawie: danych od członków LGD, a także wyników partycypacyjnych metod konsultacji* – Por. *Rozdział II. Partycypacyjny charakter LSR*

z serwatki, placki drożdżowe, serniki, babki i torty oraz rogale marcińskie wypiekane przez lokalne piekarnie, które uzyskały odpowiedni certyfikat.

Z dostępnych opracowań[17] wynika, że w najbliższych latach tradycyjna kuchnia polska będzie zyskiwała na popularności, nie tylko w kontekście domowego jedzenia.
Tempo i styl życia powodują, że coraz częściej jemy poza domem. Niestety lokalna gastronomia na obszarze Gościnnej Wielkopolski w minimalnym stopniu wykorzystuje lokalne produkty żywnościowe i oferuje tradycyjne potrawy.

Liderami oferty tradycyjnych potraw wykorzystujących lokalne zasoby są właściciele gospodarstw agroturystycznych i koła gospodyń wiejskich. Można u nich smacznie i zdrowo zjeść np. potrawy biskupiańskie, czy opisane w poemacie „Pan Tadeusz" Adama Mickiewicza.

Sukcesy inicjatyw gospodarczych opartych na lokalnych produktach żywnościowych (np. małe wytwórnie serów, producenci lokalnych wędlin, piekarnie) są dobrym przykładem, że warto inwestować na lokalnym rynku i w lokalne produkty. Potencjalnych producentów lokalnych produktów żywnościowych zniechęcał jednak brak odpowiednich uregulowań prawnych, ale to zmieni się od 2016 roku.

Największe zainteresowanie produkcją, przetwórstwem i sprzedażą lokalnych produktów żywnościowych przejawiają nieaktywne zawodowo kobiety i osoby w wieku 50+ (tzn. zdefiniowane w LSR grupy defaworyzowane, w tym na rynku pracy). Niestety osoby te mają dodatkowe utrudnienie w postaci braku środków finansowych na rozpoczęcie działalności gospodarczej lub dywersyfikację dochodów w gospodarstwie rolnym.

Na obszarze Gościnnej Wielkopolski mała podaż lokalnych produktów żywnościowych i tradycyjnych na lokalnym i ponad lokalnym rynku wynika również ze słabych warunków sprzedaży rynkowej tych produktów, a tym samym niskiej opłacalności ich produkcji.
Szansą na poprawę sytuacji są nowe przepisy o sprzedaży bezpośredniej i w ramach krótkich łańcuchów dostaw.

Rozwój rynku produktów lokalnych i tradycyjnej żywności zależy w głównej mierze od świadomości konsumentów i zmiany ich nawyków żywieniowych, które często nie wynikają z przyczyn finansowych tylko braku „łatwego" dostępu do dobrej żywności.

Oznacza to, że działania wspierające produkcję i przetwórstwo lokalnych produktów oraz rozwój rynków zbytu tych produktów powinny zostać wzmocnione działaniami promocyjnymi i edukacyjnymi adresowanymi do konsumentów.

9. Wewnętrzna spójność obszaru objętego LSR

Obszar objęty LSR jest spójny pod względem przyrodniczym, historycznym i kulturowym, a jego mieszkańcy podkreślają wspólną tożsamość i definiują takie same kluczowe potrzeby[18].
Spójność przyrodnicza obszaru objętego LSR:

- duże zasoby gruntów rolnych dla produkcji rolniczej,
- niska lesistość,
- ubogie zasoby wodne,
- niekorzystne stosunki wodne, w tym małe możliwości retencjonowania wody i występowanie obszarów narażonych na erozje wietrzne ,
- znaczna ilość zaniedbanych stawów i oczek wodnych,
- dobra sieć dróg i ścieżek leśnych, które stanowią atrakcyjną bazę do uprawiania turystyki i rekreacji,
- pogorszenie się jakości powietrza z powodu dużej skali produkcji zwierzęcej i palenia odpadami w domowych paleniskach,
- znaczne zasoby przyrodnicze umożliwiające rozwój odnawialnych źródeł energii.

[17] Źródło: *Wykaz wykorzystanej literatury; poz. od 38 do 41*
[18] Por. *Rozdział II. Partycypacyjny charakter LSR*

Spójność historyczna i kulturowa Gościnnej Wielkopolski:

- wspólne korzenie historyczne i kulturowe (kultura łużycka, królewszczyzna, Biskupizna),
- podobne doświadczenia historyczne (Wiosna Ludów, Powstanie Wielkopolskie),
- wsie i miasteczka należące w przeszłości do bogatych i gospodarnych rodów ziemiańskich, (Konarskich, Leszczyńskich, Czartoryskich, Sułkowskich i Chłapowskich), które pozostawiły tradycje dobrego gospodarowania, przywiązania do ziemi i lokalnej kultury, dbałości o powierzony majątek i troski o jego rozwój,
- przebywanie (na stałe lub czasowo) osób wykształconych i wybitnych: Gall Anonim, Adam Mickiewicz, gen. Dezydery Chłapowski, Edmund Bojanowski,
- występowanie znacznej ilości zabytkowych kościołów i zespołów klasztornych, zespołów pałacowo – parkowych oraz charakterystycznych kapliczek przydrożnych,
- silne przywiązanie do tradycji lokalnej i kultury ludowej, które znajduje odzwierciedlenie w funkcjonujących sekcjach, bractwach i zespołach folklorystycznych,
- zbieranie i dokumentowanie historii i dziedzictwa kulturowego,
- przekazywanie tradycyjnych umiejętności w dziedzinie rękodzieła i sztuki kulinarnej, w tym tradycyjnej kuchni opartej na lokalnych produktach i potrawach,
- zachowanie i przekazywanie umiejętności produkcji i przetwarzania lokalnych produktów żywnościowych.

Wspólna tożsamość mieszkańców Gościnnej Wielkopolski:

- tradycja dbałości o ziemię, solidnej pracy, wytrwałości i nie poddawania się przeciwnościom losu (przedstawiona w filmie „Najdłuższa wojna nowoczesnej Europy”),
- wysoka kultura rolna i duża wydajność produkcji rolnej, mimo znacznego zróżnicowania jakości gleb,
- traktowanie historii (miejsca, ludzie, zdarzenia) jako zasobu podlegającego ochronie i potencjału do wykorzystania w działalności rekreacyjnej, turystycznej i promocyjnej (np. oznakowane i opisane w ostatnich latach: Szlak Turystyczny Podróże z Panem Tadeuszem i Biskupiański Szlak Turystyczny),
- postrzeganie środowiska przyrodniczego i krajobrazu wiejskiego jako lokalnego dziedzictwa i zasobu podlegającego ochronie oraz potencjału do wykorzystania w działalności gospodarczej opartej o lokalne produkty.

Wspólne potrzeby mieszkańców Gościnnej Wielkopolski:

- poprawa niekorzystnych stosunków wodnych i ochrona krajobrazu,
- zahamowanie pogarszania się jakości powietrza,
- tworzenie warunków do podejmowania pracy lub działalności gospodarczej jak najbliżej miejsca zamieszkania, szczególnie przez kobiety i osoby w wieku 50+,
- zwiększenie wykorzystania lokalnych produktów żywnościowych i tradycyjnych potraw w lokalnej gastronomii i turystyce,
- tworzenie warunków do zwiększenia sprzedaży rynkowej lokalnych produktów żywnościowych i tradycyjnych,
- tworzenie warunków do podnoszenia poziomu wiedzy w zakresie ochrony środowiska i zmian klimatu oraz produkcji i przetwarzania lokalnych produktów żywnościowych, tradycyjnych potraw i zdrowego żywienia.

Obszar Gościnnej Wielkopolski jest również spójnym obszarem problemowym ze względu na zanieczyszczenia pochodzące z produkcji rolnej roślinnej i zwierzęcej i wynikającymi z tego konsekwencjami dla środowiska przyrodniczego i lokalnej gospodarki[19].

W ostatnich latach pojawiło się również wspólne zagrożenie, które w znaczący sposób wzmacnia spójność społeczną mieszkańców Gościnnej Wielkopolski – plany budowy odkrywkowej kopalni węgla brunatnego na złożach występujących na obszarze objętym LSR[20].

[19] Źródło: *Raport o stanie zagospodarowania i rozwoju województwa Wielkopolskiego 2014. Wielkopolskie biuro planowania przestrzennego w Poznaniu, Poznań 2014*

Rozdział IV. Analiza SWOT

Silne strony	Odniesienie do diagnozy	Słabe strony	Odniesienie do diagnozy
1. Postrzeganie środowiska przyrodniczego i krajobrazu wiejskiego jako lokalnego dziedzictwa i zasobu podlegającego ochronie	Rozdział III. pkt. 3 i 9	1. Zanieczyszczenie środowiska przyrodniczego produkcją roślinną i zwierzęcą prowadzoną na dużą skalę	Rozdział III. pkt. 1, 3 i 9
2. Duża biologiczna różnorodność środowiska przyrodniczego i potencjalne warunki do naturalnego retencjonowania wody	Rozdział III. pkt. 3	2. Niekorzystne stosunki wodne i słaba retencja	Rozdział III. pkt. 3
3. Wysoka kultura agrarna oraz tradycja solidnej pracy i wytrwałości	Rozdział III. pkt. 4	3. Pogarszająca się jakość powietrza, szczególnie w sezonie jesienno - zimowym	Rozdział III. pkt. 3
4. Dostępność uzbrojonych terenów inwestycyjnych pod aktywizację gospodarczą	Rozdział III. pkt. 4	4. Niska świadomość zagrożeń zdrowotnych i środowiskowych wynikających z palenia odpadów	Rozdział III. pkt. 3
5. Struktura gospodarstw rolnych sprzyjająca rozwojowi produkcji i przetwórstwa lokalnych produktów żywnościowych	Rozdział III. pkt. 4 i 8	5. Niski poziom wykorzystania odnawialnych źródeł energii	Rozdział III. pkt. 3
6. Rozwój działalności społecznej i sektora organizacji pozarządowych	Rozdział III. pkt. 6	6. Trudna sytuacja grup defaworyzowanych (kobiet i osób w wieku 50+) na rynku pracy	Rozdział III. pkt. 2 i 5
7. Dziedzictwo kulinarne i produkty tradycyjne	Rozdział III. pkt. 8	7. Wysoki udział grup defaworyzowanych (kobiet i osób w wieku 50+) w ogólnej liczbie bezrobotnych i długotrwale bezrobotnych	Rozdział III. pkt. 2 i 5
8. Zachowanie i przekazywanie tradycyjnych metod produkcji i przetwarzania lokalnych produktów żywnościowych	Rozdział III. pkt. 8	8. Brak nowych miejsc pracy w bliskiej odległości od miejsca zamieszkania, szczególnie dla kobiet i osób w wieku 50+	Rozdział III. pkt. 5
9. Wzrost zainteresowania pracą zarobkową i działalnością gospodarczą, szczególnie wśród kobiet	Rozdział III. pkt. 4	9. Niski poziom wykorzystania lokalnych produktów żywnościowych i tradycyjnych potraw w lokalnej gastronomii i turystyce	Rozdział III. pkt. 8 i 9
10. Zakończone sukcesem inicjatywy gospodarcze oparte o lokalne produkty żywnościowe	Rozdział III. pkt. 4 i 8	10. Słabe warunki do zwiększenia sprzedaży rynkowej lokalnych produktów żywnościowych i tradycyjnych	Rozdział III pkt. 8 i 9
Szanse	**Odniesienie do diagnozy**	**Zagrożenia**	**Odniesienie do diagnozy**
1. Zwiększenie świadomości ekologicznej i planowanie działań na rzecz ochrony środowiska przez samorządy lokalne	Rozdział III. pkt. 1	1. Plany budowy odkrywkowej kopalni węgla brunatnego na obszarze Gościnnej Wielkopolski	Rozdział III. pkt. 1, 3 i 9
2. Wspieranie środkami pomocowymi rozwoju pozarolniczego rynku pracy	Rozdział III. pkt. 1 i 4	2. Postępująca w skali regionu farmeryzacja hodowli świń	Rozdział III. pkt. 1 i 9
		3. Skutki zmian klimatycznych dla środowiska przyrodniczego	Rozdział III. pkt. 1 i 3

[20] Źródło: *Stanowisko samorządów południowo – zachodniej Wielkopolski w sprawie Białej Księgi Ochrony Złóż*

na wsi 3. Regulacje prawne i dokumenty strategiczne służące ochronie środowiska przyrodniczego 4. Moda na ekologię i Odnawialne Źródła Energii 5. Regulacje prawne dotyczące sprzedaży produktów lokalnych 6. Zwiększenie zainteresowania mieszkańców Wielkopolski i Polski zdrową żywnością i tradycyjną kuchnią 7. Wzrastająca dostępność szerokopasmowego internetu i nowoczesnych technologii na obszarach wiejskich	Rozdział III. pkt. 1 Rozdział III. pkt. 1 Rozdział III. pkt. 1 i 8 Rozdział III. pkt. 1 i 8 Rozdział III. pkt. 1 i 5	4. Deficyt wody oraz brak regionalnych rozwiązań w zakresie wsparcia finansowego inwestycji związanych z mikroretencją 5. Niski poziom świadomości społecznej w zakresie ochrony środowiska 6. Niestabilne warunki prowadzenia działalności gospodarczej 7. Odpływ ze wsi ludzi młodych i przedsiębiorczych 8. Masowa sprzedaż taniej żywności w powszechnie dostępnych marketach 9. Niska świadomość konsumentów żywności	Rozdział III. pkt. 1, 3 i 9 Rozdział III. pkt. 1 i 3 Rozdział III. pkt. 1 i 4 Rozdział III. pkt. 1 i 4 Rozdział III. pkt. 1 i 8 Rozdział III. pkt. 1 i 8

Ryc. 7. Analiza silnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń obszaru objętego LSR i jej powiązanie z diagnozą
Źródło: Opracowanie własne

Wnioski wynikające z przeprowadzonej analizy SWOT - stanowiące podstawę określenia celów ogólnych i szczegółowych LSR:

- postrzeganie środowiska przyrodniczego i krajobrazu wiejskiego jako lokalnego dziedzictwa oraz występujące w środowisku przyrodniczym deficyty i potencjały wymagają podjęcia zdecydowanych działań w zakresie ochrony zasobów i zachowania lokalnego dziedzictwa przyrodniczego,
- odczuwalne zanieczyszczenie powietrza i niska świadomość społeczna zagrożeń zdrowotnych i środowiskowych wynikających z palenia odpadów zmuszają do podjęcia działań w zakresie Odnawialnych Źródeł Energii i edukacji ekologicznej mieszkańców,
- struktura gospodarstw rolnych i wzrost zainteresowania pracą zarobkową gospodyń wiejskich to dobre podstawy do dywersyfikacji źródeł dochodu z wykorzystaniem lokalnych produktów żywnościowych,
- zachowanie i przekazywanie tradycyjnych metod produkcji i przetwarzania produktów żywnościowych oraz wzrost zainteresowania działalnością gospodarczą, szczególnie wśród kobiet, powinno sprzyjać rozwojowi działalności gospodarczej w zakresie produkcji i przetwórstwa lokalnych produktów żywnościowych,
- niska świadomość konsumentów żywności połączona ze wzrostem zainteresowania mieszkańców regionu i kraju zdrową żywności i tradycyjną kuchnią wymagają podjęcia działań w zakresie edukacji i promocji zdrowego odżywiania oraz rozwoju rynków zbytu lokalnych produktów żywnościowych.

Rozdział V. Cele i wskaźniki

1. Specyfikacja i opis celów ogólnych, celów szczegółowych i przedsięwzięć oraz uzasadnienie ich sformułowania w oparciu o konsultacje społeczne i powiązanie z analizą SWOT i diagnozą obszaru

Cele i przedsięwzięcia zdefiniowane w LSR są bezpośrednio powiązane z diagnozą obszaru objętego LSR i analizą SWOT. Wybór celów i przedsięwzięć jest uzasadniony w odniesieniu do diagnozy problemów, zidentyfikowanych grup docelowych i obszarów interwencji.

Przy formułowaniu celów i przedsięwzięć uwzględnione zostały wnioski z konsultacji[21].

Związek celów i przedsięwzięć z diagnozą został szczegółowo opisany za pomocą tabelarycznej matrycy logicznej powiązań diagnozy obszaru i ludności, analizy SWOT oraz celów i wskaźników (Ryc. 8). Zmiany dotyczące celów szczegółowych i wskaźników zostały wprowadzone zgodnie z logiką interwencji przedstawioną w Wytycznych nr 5/3/2017 Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Zidentyfikowane problemy/ wyzwania społeczno – ekonomiczne	Planowane przedsięwzięcia	Wskaźniki produktu	Cele szczegółowe	Wskaźniki rezultatu	Czynniki zewnętrzne mające wpływ na realizację działań i osiągnięcie wskaźników
Cel ogólny 1: Zachowanie lokalnego dziedzictwa przyrodniczego na obszarze Gościnnej Wielkopolski **Wskaźnik oddziaływania:** Ilość pochłoniętego CO_2 i Pojemność obiektów małej retencji po renowacji					
Analiza SWOT *Słabe strony pkt.1.* Niekorzystne stosunki wodne i słaba retencja *(Rozdział III. Diagnoza pkt. 3)*	Odtworzenie, odnowa i/ lub zagospodarowanie stawów, oczek wodnych i rowów melioracyjnych oraz wykonanie nasadzeń śródpolnych i/ lub przydrożnych	Liczba zrealizowanych operacji dotyczących odtworzenia/ odnowienia/ zagospodarowania obiektów małej retencji i/lub wykonania nasadzeń śródpolnych/ przydrożnych	Ochrona zasobów i kształtowanie krajobrazu wiejskiego	Liczba osób korzystających z odtworzonych / odnowionych / zagospodarowanych obiektów małej retencji i wykonanych nasadzeń	*Analiza SWOT* *Szanse* *pkt.1.* Zwiększenie świadomości ekologicznej i planowanie działań na rzecz ochrony środowiska przez samorządy lokalne *pkt.3* Regulacje prawne i dokumenty strategiczne służące ochronie środowiska przyrodniczego *(Rozdział III. Diagnoza pkt. 1)*

[21] Por. *Rozdział II. Partycypacyjny charakter LSR*

Analiza SWOT *Słabe strony* *pkt.3.* Pogarszająca się jakość powietrza, szczególnie w sezonie jesienno - zimowym *pkt. 4.* Niski poziom wykorzystania odnawialnych źródeł energii *(Rozdział III. Diagnoza pkt. 3)*	Instalowanie i wykorzystanie odnawialnych źródeł energii w obiektach związanych z prowadzeniem działalności w zakresie zachowania dziedzictwa lokalnego	Liczba zrealizowanych operacji obejmujących zainstalowanie OZE w obiektach związanych z prowadzeniem działalności w zakresie zachowania dziedzictwa lokalnego	Zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii	Liczba osób korzystających z obiektów związanych z prowadzeniem działalności w zakresie zachowania dziedzictwa lokalnego, w których funkcjonują nowe instalacje OZE	*Analiza SWOT* *Szanse* *pkt.1.* Zwiększenie świadomości ekologicznej i planowanie działań na rzecz ochrony środowiska przez samorządy lokalne *pkt.3* Regulacje prawne i dokumenty strategiczne służące ochronie środowiska przyrodniczego *(Rozdział III. Diagnoza pkt. 1)* *pkt.4* Moda na ekologię i Odnawialne Źródła Energii *(Rozdział III. Diagnoza pkt. 3)*
	Instalowanie i wykorzystanie odnawialnych źródeł energii w obiektach związanych z działalnością gospodarczą w zakresie rekreacji, turystyki lub sprzedaży lokalnych produktów żywnościowych	Liczba zrealizowanych operacji obejmujących zainstalowanie OZE w obiektach związanych z działalnością gospodarczą w zakresie rekreacji/ turystyki/ sprzedaży lokalnych produktów żywnościowych		Liczba osób korzystających z obiektów związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej w zakresie rekreacji/ turystyki/ sprzedaży lokalnych produktów żywnościowych, w których funkcjonują nowe instalacje OZE	
Analiza SWOT *Słabe strony* *pkt.3.* Pogarszająca się jakość powietrza, szczególnie w sezonie jesienno - zimowym *pkt. 4.* Niska świadomość zagrożeń zdrowotnych i środowiskowych wynikających z palenia odpadów *(Rozdział III. Diagnoza pkt. 3)*	Tworzenie i wdrażanie innowacyjnych społecznych programów edukacyjnych w zakresie ochrony środowiska i zmian klimatu	Liczba zrealizowanych operacji obejmujących nowe społeczne programy edukacyjne w zakresie ochrony środowiska i zmian klimatu Liczba operacji ukierunkowanych na innowacje	Podniesienie poziomu wiedzy społeczności lokalnej w zakresie ochrony środowiska i zmian klimatu	Liczba osób korzystających z nowych społecznych programów edukacyjnych w zakresie ochrony środowiska i zmian klimatu	*Analiza SWOT* *Szanse* *pkt.4.* Moda na ekologię i Odnawialne Źródła Energii *(Rozdział III. Diagnoza pkt. 3)* *Analiza SWOT* *Zagrożenia* *pkt. 5* Niski poziom świadomości społecznej w zakresie ochrony
	Tworzenie i upowszechnianie innowacyjnych narzędzi promowania walorów rekreacyjnych	Liczba zrealizowanych operacji obejmujących nowe narzędzia promowania walorów rekreacyjnych		Liczba osób korzystających z nowych narzędzi promowania walorów rekreacyjnych	

	i turystycznych wykorzystujących lokalne dziedzictwo przyrodnicze	i turystycznych wykorzystujących lokalne dziedzictwo przyrodnicze Liczba operacji ukierunkowanych na innowacje		i turystycznych wykorzystujących lokalne dziedzictwo przyrodnicze	środowiska *(Rozdział III. Diagnoza pkt. 1 i 3)*
Cel ogólny 2: Rozwój produkcji i sprzedaży lokalnych produktów żywnościowych **Wskaźnik oddziaływania:** Dostępność nowych lokalnych produktów żywnościowych na obszarze objętym LSR					
Analiza SWOT *Słabe strony* *pkt.8.* Brak nowych miejsc pracy w bliskiej odległości od miejsca zamieszkania, szczególnie dla kobiet i osób w wieku 50+ *(Rozdział III. Diagnoza pkt. 5)* *pkt. 9.* Niski poziom wykorzystania lokalnych produktów żywnościowych i tradycyjnych potraw w lokalnej gastronomii i turystyce *(Rozdział III. Diagnoza pkt. 8 i 9)*	Zakładanie działalności gospodarczej związanej z produkcją i/ lub przetwarzaniem i/ lub sprzedażą lokalnych produktów żywnościowych	Liczba zrealizowanych operacji polegających na utworzeniu nowego przedsiębiorstwa	Zwiększenie wykorzystania lokalnych produktów żywnościowych w działalności gospodarczej	Liczba utworzonych miejsc pracy	*Analiza SWOT* *Zagrożenia* *pkt.6.* Niestabilne warunki prowadzenia działalności gospodarczej (ceny, koszty produkcji, podatki) *(Rozdział III. Diagnoza pkt. 1 i 4)*
	Rozwijanie działalności gospodarczej związanej z wykorzystaniem lokalnych produktów żywnościowych	Liczba zrealizowanych operacji polegających na rozwoju istniejącego przedsiębiorstwa		Liczba utworzonych miejsc pracy Liczba utrzymanych miejsc pracy	

<table>
<tr>
<td rowspan="2">Analiza SWOT
Słabe strony
pkt. 9.
Niski poziom wykorzystania lokalnych produktów żywnościowych i tradycyjnych potraw w lokalnej gastronomii i turystyce
(Rozdział III. Diagnoza pkt. 8 i 9)
pkt. 10
Słabe warunki do zwiększenia sprzedaży rynkowej lokalnych produktów żywnościowych i tradycyjnych
(Rozdział III. Diagnoza pkt. 8 i 9)</td>
<td>Tworzenie i upowszechnianie innowacyjnych społecznych programów edukacyjnych dotyczących lokalnych produktów żywnościowych, tradycyjnych potraw i zdrowego żywienia</td>
<td>Liczba zrealizowanych operacji obejmujących nowe społeczne programy edukacyjne dotyczące lokalnych produktów żywnościowych, tradycyjnych potraw i zdrowego żywienia

Liczba operacji ukierunkowanych na innowacje</td>
<td rowspan="2">Podniesienie poziomu wiedzy społeczności lokalnej w zakresie tradycyjnej żywności, przetwarzania lokalnych produktów i organizacji rynków ich zbytu</td>
<td>Liczba osób korzystających z nowych społecznych programów edukacyjnych dotyczących lokalnych produktów żywnościowych, tradycyjnych potraw i zdrowego żywienia</td>
<td rowspan="2">Analiza SWOT
Szanse
pkt.5.
Regulacje prawne dotyczące sprzedaży produktów lokalnych
(Rozdział III. Diagnoza pkt. 1 i 8)

pkt.7.
Wzrastająca dostępność szerokopasmowego internetu i nowoczesnych technologii na obszarach wiejskich
(Rozdział III. Diagnoza pkt. 1 i 5)
pkt. 9
Niska świadomość konsumentów żywności
(Rozdział III. Diagnoza pkt. 1 i 8)</td>
</tr>
<tr>
<td>Realizacja szkoleń w zakresie produkcji i/ lub przetwarzania lokalnych produktów żywnościowych z wykorzystaniem innowacyjnych metod, technik lub narzędzi</td>
<td>Liczba szkoleń

Liczba operacji ukierunkowanych na innowacje</td>
<td>Liczba osób przeszkolonych

Liczba osób oceniających szkolenia jako adekwatne do oczekiwań</td>
</tr>
</table>

Ryc. 8. Tabelaryczna matryca logiczna powiązań diagnozy obszaru i ludności, analizy SWOT oraz celów i wskaźników LSR
Źródło: Opracowanie własne

2. Wykazanie zgodności celów i przedsięwzięć LSR z celami programów, w ramach których planowane jest finansowanie LSR i wskazanie źródeł finansowania celów

Cele i przedsięwzięcia LSR LGD Gościnna Wielkopolska są zgodne z trzema celami przekrojowymi PROW na lata 2014-2020, tj. środowisko (ochrona środowiska), łagodzenie zmiany klimatu i przystosowanie się do niej oraz innowacyjność.
Zgodność celów LSR z trzema celami przekrojowymi PROW na lata 2014-2020 została przedstawiona w ujęciu tabelarycznym (Ryc. 9).
Źródło: Opracowanie własne na podstawie dokumentów źródłowych

Kryteria wyboru oraz wskaźniki LSR zapewniają bezpośrednie osiągnięcie wskaźników określonych dla tych celów.

Planuje się finansowanie celów LSR Gościnna Wielkopolska z PROW na lata 2014-2020.

Cele LSR LGD Gościnna Wielkopolska	Cele PROW na lata 2014-2020
Cel ogólny 1: **Zachowanie lokalnego dziedzictwa przyrodniczego na obszarze Gościnnej Wielkopolski** **Cele operacyjne:** 1.1. Ochrona zasobów i kształtowanie krajobrazu wiejskiego 1.2. Zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii 1.3. Podniesienie poziomu wiedzy społeczności lokalnej w zakresie ochrony środowiska i zmian klimatu **Przedsięwzięcia** 1.1.1. Odtworzenie, odnowa i/ lub zagospodarowanie stawów, oczek wodnych i rowów melioracyjnych oraz wykonanie nasadzeń śródpolnych i/ lub przydrożnych 1.2.1. Instalowanie i wykorzystanie odnawialnych źródeł energii w obiektach związanych z prowadzeniem działalności w zakresie zachowania dziedzictwa lokalnego 1.2.2. Instalowanie i wykorzystanie odnawialnych źródeł energii w obiektach związanych z działalnością gospodarczą w zakresie rekreacji, turystyki lub sprzedaży lokalnych produktów żywnościowych 1.3.1. Tworzenie i wdrażanie innowacyjnych społecznych programów edukacyjnych w zakresie ochrony środowiska i zmian klimatu 1.3.2. Tworzenie i upowszechnianie innowacyjnych narzędzi promowania walorów rekreacyjnych i turystycznych wykorzystujących lokalne dziedzictwo przyrodnicze **Cel ogólny 2:** **Rozwój produkcji i sprzedaży lokalnych produktów żywnościowych** **Cele operacyjne:** 2.1. Zwiększenie wykorzystania lokalnych produktów żywnościowych w działalności gospodarczej 2.2. Podniesienie poziomu wiedzy społeczności lokalnej w zakresie tradycyjnej żywności, przetwarzania lokalnych produktów i organizacji rynków ich zbytu **Przedsięwzięcia** 2.1.1. Zakładanie działalności gospodarczej związanej z produkcją i/ lub przetwarzaniem i/ lub sprzedażą lokalnych produktów żywnościowych 2.1.2. Rozwijanie działalności gospodarczej związanej z wykorzystaniem lokalnych produktów żywnościowych 2.2.1. Tworzenie i upowszechnianie innowacyjnych społecznych programów edukacyjnych dotyczących lokalnych produktów żywnościowych, tradycyjnych potraw i zdrowego żywienia 2.2.2. Realizacja szkoleń w zakresie produkcji i/ lub przetwarzania lokalnych produktów żywnościowych z wykorzystaniem innowacyjnych metod, technik lub narzędzi	**Cele przekrojowe:** **1. Środowisko (ochrona środowiska)** **2. Łagodzenie zamiany klimatu i przystosowanie się do niej** **3. Innowacje** **Cele szczegółowy 6B:** Wspieranie lokalnego rozwoju obszarów wiejskich **Cele operacji:** 1. Zachowanie lokalnego dziedzictwa przyrodniczego 2. Podnoszenie wiedzy społeczności lokalnej w zakresie ochrony środowiska, zmian klimatycznych a także innowacji 3. Wzmocnienie kapitału społecznego, w tym z wykorzystaniem rozwiązań innowacyjnych i wspieranie partycypacji społeczności lokalnej w realizacji LSR 4. Zakładanie działalności gospodarczej i rozwój przedsiębiorczości 5. Dywersyfikacja źródeł dochodu 6. Rozwój produktów lokalnych i rynków ich zbytu 7. Podnoszenie kompetencji osób z obszaru LSR w powiązaniu z zakładaniem działalności gospodarczej, rozwojem przedsiębiorczości lub dywersyfikacją źródeł dochodu

Ryc. 9. Zgodność celów LSR z trzema celami przekrojowymi PROW na lata 2014-2020

3. Specyfikacja wskaźników przypisanych do przedsięwzięć, celów szczegółowych i celów ogólnych wraz z uzasadnieniem wyboru konkretnego wskaźnika; źródła pozyskania danych do pomiaru, sposób i częstotliwość dokonywania pomiaru, uaktualniania danych, stan początkowy wskaźnika i sposób jego ustalania oraz stan docelowy wskaźnika i wyjaśnienie dotyczące sposobu jego ustalania oraz przedstawienie sposobu realizacji przedsięwzięć – w ujęciu tabelarycznym (Ryc. 10 i 11).

Uzasadnienie sposobu realizacji przedsięwzięć i wyboru wskaźników – przyjęty sposób realizacji przedsięwzięć (w tym grup docelowych) i wybór wskaźników wynika z diagnozy i przeprowadzonych konsultacji społecznych[22]. Natomiast wybór konkretnych wskaźników został również przeanalizowany pod kątem wpływu na realizację Strategii Rozwoju Województwa Wielkopolskiego i skonsultowany z ekspertami zewnętrznymi.

1.0	CEL OGÓLNY 1	**Zachowanie lokalnego dziedzictwa przyrodniczego na obszarze Gościnnej Wielkopolski**				
1.1	CELE SZCZEGÓŁOWE	Ochrona zasobów i kształtowanie krajobrazu wiejskiego				
1.2		Zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii				
1.3		Podniesienie poziomu wiedzy społeczności lokalnej w zakresie ochrony środowiska i zmian klimatu				
1.4		*Wzmocnienie kapitału społecznego Gościnnej Wielkopolski i wspieranie partycypacji społeczności lokalnej w realizacji LSR*				
		Wskaźniki oddziaływania dla celu ogólnego	*Jednostka miary*	stan początkowy 2016 rok	plan 2023 rok	*Źródło danych/sposób pomiaru*
W1.0/1		Ilość pochłoniętego CO_2	kg	0	37 000	Opracowania własne, liczone dla posadzonych drzew; jedno drzewo średnio pochłonie 3,70 kg
W1.0/2		Pojemność obiektów małej retencji po renowacji (wskaźnik określający wpływ LSR na realizację strategii rozwoju regionu – cel operacyjny 2.1)	m^3	0	150 000	- GUS - System Monitorowania LGD i LSR
		Wskaźniki rezultatu dla celów szczegółowych	*Jednostka miary*	stan początkowy 2016 rok	plan 2023 rok	*Źródło danych/sposób pomiaru*
w1.1/1		Liczba osób korzystających z odtworzonych / odnowionych / zagospodarowanych obiektów małej retencji i wykonanych nasadzeń	osoba	0	30 000	- ankiety monitorujące - System Monitorowania LGD i LSR

[22] Por. Rozdział III, Rozdział V, Por. *Rozdział II. Partycypacyjny charakter LSR*

w1.2/1	Liczba osób korzystających z obiektów związanych z prowadzeniem działalności w zakresie zachowania dziedzictwa lokalnego, w których funkcjonują nowe instalacje OZE	osoba	0	12 000	- ankiety monitorujące - System Monitorowania LGD i LSR
W1.2/2	Liczba osób korzystających z obiektów związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej w zakresie rekreacji/ turystyki/ sprzedaży lokalnych produktów żywnościowych, w których funkcjonują nowe instalacje OZE	osoba	0	11 000	
w1.3/1	Liczba osób korzystających z nowych społecznych programów edukacyjnych w zakresie ochrony środowiska i zmian klimatu	osoba	0	20 000	- ankiety monitorujące - System Monitorowania LGD i LSR
w1.3/2	Liczba osób korzystających z nowych narzędzi promowania walorów rekreacyjnych i turystycznych wykorzystujących lokalne dziedzictwo przyrodnicze	osoba	0	25 000	
w1.4/1	Liczba odwiedzin strony internetowej LGD	sztuka	0	1 000	- dokumentacja realizacji zadań - System Monitorowania LGD i LSR
w1.4/2	Liczba złożonych wniosków o przyznanie pomocy w ramach prowadzonych naborów	sztuka +dezagregacja	0	30	

Przedsięwzięcia		Grupy docelowe	Sposób realizacji (konkurs, operacja parasolowa, operacja własna, projekt współpracy, animacja itp.)	Wskaźniki produktu				
				nazwa	Jednostka miary	wartość		Źródło danych/sposób pomiaru
						początkowa 2016 rok	końcowa 2023 rok	
1.1.1	Odtworzenie, odnowa i/ lub zagospodarowanie stawów, oczek wodnych i rowów melioracyjnych oraz wykonanie	- JST - osoby prawne - mieszkańcy - rolnicy z obszaru LGD,	konkurs	Liczba zrealizowanych operacji dotyczących odtworzenia/	sztuka	0	15	- dokumentacja realizacji zadań - System Monitorowania LGD i LSR

	nasadzeń śródpolnych i/ lub przydrożnych	- turyści		odnowienia/ zagospodarowania obiektów małej retencji i/lub wykonania nasadzeń śródpolnych/ przydrożnych				
1.2.1	Instalowanie i wykorzystanie odnawialnych źródeł energii w obiektach związanych z prowadzeniem działalności w zakresie zachowania dziedzictwa lokalnego	- JST - organizacje pozarządowe - mieszkańcy - osoby prawne inne niż przedsiębiorcy z obszaru LGD, - turyści	konkurs	Liczba zrealizowanych operacji obejmujących zainstalowanie OZE w obiektach związanych z prowadzeniem działalności w zakresie zachowania dziedzictwa lokalnego	sztuka	0	6	- dokumentacja realizacji zadań - System Monitorowania LGD i LSR
1.2.2	Instalowanie i wykorzystanie odnawialnych źródeł energii w obiektach związanych z działalnością gospodarczą w zakresie rekreacji, turystyki lub sprzedaży lokalnych produktów żywnościowych	- przedsiębiorcy osoby fizyczne/ osoby prawne z obszaru LGD	konkurs	Liczba zrealizowanych operacji obejmujących zainstalowanie OZE w obiektach związanych z działalnością gospodarczą w zakresie rekreacji/ turystyki/ sprzedaży lokalnych produktów żywnościowych	sztuka	0	10	- dokumentacja realizacji zadań - System Monitorowania LGD i LSR

1.3.1	Tworzenie i wdrażanie innowacyjnych społecznych programów edukacyjnych w zakresie ochrony środowiska i zmian klimatu	- mieszkańcy - organizacje pozarządowe - osoby prawne - grupy defaworyzowane z obszaru LGD - LGD Gościnna Wielkopolska	konkurs operacja własna	Liczba zrealizowanych operacji obejmujących nowe społeczne programy edukacyjne w zakresie ochrony środowiska i zmian klimatu	sztuka	0	4	- dokumentacja realizacji zadań - System Monitorowania LGD i LSR
				Liczba operacji ukierunkowanych na innowacje	sztuka	0	4	
1.3.2	Tworzenie i upowszechnianie innowacyjnych narzędzi promowania walorów rekreacyjnych i turystycznych wykorzystujących lokalne dziedzictwo przyrodnicze	- przedsiębiorcy osoby fizyczne/ osoby prawne - organizacje pozarządowe - grupy defaworyzowane z obszaru LGD - turyści - LGD Gościnna Wielkopolska	konkurs operacja własna	Liczba zrealizowanych operacji obejmujących nowe narzędzia promowania walorów rekreacyjnych i turystycznych wykorzystujących lokalne dziedzictwo przyrodnicze	sztuka	0	2	- dokumentacja realizacji zadań - System Monitorowania LGD i LSR
				Liczba operacji ukierunkowanych na innowacje	sztuka	0	2	
1.4.1	Tworzenia warunków do aktywnego uczestnictwa społeczności lokalnej w realizacji LSR	- mieszkańcy - wnioskodawcy - beneficjenci - grupy defaworyzowane z obszaru LGD - LGD Gościnna Wielkopolska	animacja	Liczba spotkań / wydarzeń adresowanych do mieszkańców	sztuka	0	16	- dokumentacja realizacji zadań - System Monitorowania LGD i LSR

1.4.2	Tworzenia warunków do podnoszenia poziomu wiedzy i umiejętności osób zaangażowanych we wdrażanie LSR	- pracownicy LGD - członkowie organów LGD - podmioty korzystające z doradztwa	koszty bieżące	Liczba osobodni szkoleń dla pracowników i organów LGD	osobodzień	0	200	- dokumentacja realizacji zadań - System Monitorowania LGD i LSR
				Liczba podmiotów, którym udzielono indywidualnego doradztwa	sztuka +dezagregacja	0	50	
SUMA		- mieszkańcy - rolnicy - przedsiębiorcy osoby fizyczne/ osoby prawne - organizacje pozarządowe - JST - wnioskodawcy - beneficjenci - grupy defaworyzowane -pracownicy LGD - członkowie organów LGD - podmioty korzystające z doradztwa z obszaru LGD, - turyści - LGD Gościnna Wielkopolska	konkurs operacja własna animacja koszty bieżące					

Ryc. 10. Specyfikacja celów szczegółowych, przedsięwzięć i wskaźników dla Celu ogólnego 1 LSR LGD Gościnna Wielkopolska
Źródło: Opracowanie własne

2.0	CEL OGÓLNY 2	**Rozwój produkcji i sprzedaży lokalnych produktów żywnościowych**				
2.1	CELE SZCZEGÓŁOWE	Zwiększenie wykorzystania lokalnych produktów żywnościowych w działalności gospodarczej				
2.2		Podniesienie poziomu wiedzy społeczności lokalnej w zakresie tradycyjnej żywności, przetwarzania lokalnych produktów i organizacji rynków ich zbytu				
2.3		*Wzmocnienie kapitału społecznego Gościnnej Wielkopolski i wspieranie partycypacji społeczności lokalnej w realizacji LSR*				
		Wskaźniki oddziaływania dla celu ogólnego	*Jednostka miary*	stan początkowy 2016 rok	plan 2023 rok	*Źródło danych/sposób pomiaru*
W2.0	Dostępność nowych lokalnych produktów żywnościowych na obszarze objętym LSR		%	0	15	- badanie własne LGD - System Monitorowania LGD i LSR
		Wskaźniki rezultatu dla celów szczegółowych	*Jednostka miary*	stan początkowy 2016 rok	plan 2023 rok	*Źródło danych/sposób pomiaru*
w2.1/1	Liczba utworzonych miejsc pracy		pełny etat średnioroczny +dezagregacja	0	20	- sprawozdania końcowe z realizacji operacji - ankiety monitorujące - System Monitorowania LGD i LSR
w2.1/2	Liczba utworzonych miejsc pracy		pełny etat średnioroczny +dezagregacja	0	16	
w2.1/3	Liczba utrzymanych miejsc pracy		pełny etat średnioroczny +dezagregacja	0	16	
w2.2/1	Liczba osób korzystających z nowych społecznych programów edukacyjnych dotyczących lokalnych produktów żywnościowych, tradycyjnych potraw i zdrowego żywienia		osoba	0	20 000	- ankiety monitorujące - System Monitorowania LGD i LSR
w2.2/2	Liczba osób przeszkolonych		osoba	0	500	
w2.2/3	Liczba osób oceniających szkolenia jako adekwatne do oczekiwań		osoba	0	60	- ankieta uczestników szkolenia - System Monitorowania LGD i LSR
w2.3/1	Liczba odwiedzin strony internetowej LGD		sztuka	0	1 000	- dokumentacja realizacji zadań - System Monitorowania LGD i LSR
w2.3/2	Liczba złożonych wniosków o przyznanie pomocy w ramach prowadzonych naborów		sztuka +dezagregacja	0	40	

Przedsięwzięcia		Grupy docelowe	Sposób realizacji (konkurs, operacja parasolowa, operacja własna, projekt współpracy, animacja itp.)	Wskaźniki produktu				
				nazwa	Jednostka miary	wartość		Źródło danych/sposób pomiaru
						początkowa 2016 rok	końcowa 2023 rok	
2.1.1	Zakładanie działalności gospodarczej związanej z produkcją i/ lub przetwarzaniem i/ lub sprzedażą lokalnych produktów żywnościowych	- mieszańcy - grupy defaworyzowane z obszaru LGD	konkurs	Liczba zrealizowanych operacji polegających na utworzeniu nowego przedsiębiorstwa	sztuka +dezagregacja	0	20	- dokumentacja realizacji zadań - System Monitorowania LGD i LSR
2.1.2	Rozwijanie działalności gospodarczej związanej z wykorzystaniem lokalnych produktów żywnościowych	- przedsiębiorcy osoby fizyczne/ osoby prawne - grupy defaworyzowane z obszaru LGD	konkurs	Liczba zrealizowanych operacji polegających na rozwoju istniejącego przedsiębiorstwa	sztuka	0	16	- dokumentacja realizacji zadań - System Monitorowania LGD i LSR
2.2.1	Tworzenie i upowszechnianie innowacyjnych społecznych programów edukacyjnych dotyczących lokalnych produktów żywnościowych, tradycyjnych potraw i zdrowego żywienia	- mieszkańcy - organizacje pozarządowe - osoby prawne - grupy defaworyzowane z obszaru LGD - LGD Gościnna Wielkopolska	konkurs projekt własny	Liczba zrealizowanych operacji obejmujących nowe społeczne programy edukacyjne dotyczące lokalnych produktów żywnościowych, tradycyjnych potraw i zdrowego żywienia	sztuka	0	3	- dokumentacja realizacji zadań - System Monitorowania LGD i LSR
				Liczba operacji ukierunkowanych na innowacje	sztuka	0	3	

2.2.2	Realizacja szkoleń w zakresie produkcji i/ lub przetwarzania lokalnych produktów żywnościowych z wykorzystaniem innowacyjnych metod, technik lub narzędzi	- mieszkańcy - rolnicy - przedsiębiorcy osoby fizyczne/ osoby prawne defaworyzowane z obszaru LGD	konkurs projekt własny	Liczba szkoleń	sztuka	0	4	- dokumentacja realizacji zadań - System Monitorowania LGD i LSR
				Liczba operacji ukierunkowanych na innowacje	sztuka	0	4	
2.3.1	Tworzenia warunków do aktywnego uczestnictwa społeczności lokalnej w realizacji LSR	- mieszkańcy - wnioskodawcy - beneficjenci - grupy defaworyzowane z obszaru LGD - LGD Gościnna Wielkopolska	animacja	Liczba spotkań / wydarzeń adresowanych do mieszkańców	sztuka	0	30	- dokumentacja realizacji zadań - System Monitorowania LGD i LSR
				Liczba konferencji / targów / prezentacji (odbywających się poza terenem LGD) z udziałem przedstawicieli LGD	sztuka	0	8	
2.3.2	Tworzenia warunków do podnoszenia poziomu wiedzy i umiejętności osób zaangażowanych we wdrażanie LSR	- pracownicy LGD - członkowie organów LGD - podmioty korzystające z doradztwa	koszty bieżące	Liczba osobodni szkoleń dla pracowników i organów LGD	osobodzień	0	250	- dokumentacja realizacji zadań - System Monitorowania LGD i LSR
				Liczba podmiotów, którym udzielono indywidualnego doradztwa	sztuka +dezagregacja	0	100	

SUMA	- mieszkańcy - rolnicy - przedsiębiorcy osoby fizyczne/ osoby prawne - organizacje pozarządowe - wnioskodawcy - beneficjenci - grupy defaworyzowane - pracownicy LGD - członkowie organów LGD - podmioty korzystające z doradztwa z obszaru LGD, - LGD Gościnna Wielkopolska	konkurs operacja własna animacja koszty bieżące	

Ryc. 11. Specyfikacja celów szczegółowych, przedsięwzięć i wskaźników dla Celu ogólnego 2 LSR LGD Gościnna Wielkopolska
Źródło: Opracowanie własne

Rozdział VI. Sposób wyboru i oceny operacji oraz sposób ustanawiania kryteriów wyboru

1. Ogólna charakterystyka przyjętych rozwiązań formalno – instytucjonalnych wraz ze zwięzłą informacją wskazującą sposób powstawania poszczególnych procedur, ich kluczowe cele i założenia

Stowarzyszenie „Lokalna Grupa Działania Gościnna Wielkopolska" wypracowało podział zadań i odpowiedzialności pomiędzy organami LGD w procesie oceny i wyboru operacji w ramach Strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność (LSR).

Przyjęte rozwiązania formalno – instytucjonalne zostały przedstawione w postaci opisu procedur oraz prezentacji tabelarycznej[23] obejmujących tematycznie całość zadań związanych z oceną i wyborem operacji. Natomiast szczegóły procedowania Rady (organu decyzyjnego) zawiera Regulamin Rady[24].

Rozwiązania zapisane w procedurach dotyczących podejmowania decyzji związanych z oceną i wyborem operacji oraz ustalaniem kwoty wsparcia są szczególnie precyzyjne i przewidują przejrzysty sposób postępowania w sytuacji rozbieżnych ocen w ramach kryteriów wyboru oraz prowadzenie rejestru interesów członków Rady pozwalającego na identyfikację charakteru powiązań z wnioskodawcami/ operacjami, a także uwzględniają funkcjonowanie osób czuwających nad prawidłowym przebiegiem procesu oceny i wyboru operacji (są to Przewodniczący Rady i Prezes Zarządu lub wskazany przez niego członek Zarządu – każdy w zakresie posiadanych kompetencji). Procedury podejmowania decyzji są przejrzyste, w czytelny sposób regulują postępowanie w sytuacjach wyjątkowych i określają zasady wyłączeń z procesu decyzyjnego oraz umożliwiają podejmowanie decyzji niedyskryminujących, zgodnych z obowiązującymi przepisami prawa i z wolą większości (np. podejmowanie decyzji w drodze uchwały zwykłą większością głosów).

Wszystkie procedury wyboru i oceny operacji powstały w oparciu o doświadczenia LGD w realizacji LSR w latach 2009-2015, podstawy prawne funkcjonowania LGD i wdrażania LSR w ramach PROW na lata 2014-2020 oraz konsultacje społeczne[25].

Procedury obejmują tematycznie całość zadań związanych z oceną i wyborem operacji, m.in. zasady powoływania i odwoływani członków Rady; zasady organizowania, ogłaszania i przeprowadzania naboru wniosków; opisy sposobu udostępniania procedur do wiadomości publicznej; zasady zwoływania, przeprowadzania i dokumentowania posiedzeń Rady, regulacje dotyczące oceny i wyboru operacji, ustalania kwoty wsparcia; zasady rozpatrywania protestu; sposób informowania o wynikach oceny i wyboru.

Kluczowymi celami i założeniami tworzenia procedur wyboru i oceny operacji było zapewnienie przejrzystego i czytelnego sposobu podejmowania decyzji oraz zapewnienie kolegialności i jawności podejmowania decyzji w sposób zapewniających bezstronność w ocenie i wyborze operacji.

Rozwiązania zapisane w procedurach umożliwiają podejmowanie decyzji zgodnych z obowiązującymi przepisami prawa, niedyskryminujących i zgodnych z wolą większości, uwzględniają reagowanie na rozbieżność ocen i zakładają uspołecznienie podejmowania decyzji.

Ważnym celem procesu przygotowania procedur wyboru i oceny operacji była ich czytelność i komunikatywność dla potencjalnego odbiorcy z obszaru objętego LSR.

LGD Gościnna Wielkopolska wypracowała i przyjęła formy i wysokość wsparcia w ramach przeprowadzonych konsultacji społecznych[26]. Ustalone formy i kwoty wsparcia są zgodne z wymaganiami PROW na lata 2014-2020, tzn. wartość premii na rozpoczynanie działaności gospodaczej jest równa 100 000 zł. Wyjątkiem są osoby z grup defaworyzowanych,

[23] Por. *Załącznik do Wniosku o wybór LSR: Procedury wyboru i oceny operacji w ramach LSR*
[24] Por. *Załącznik do Wniosku o wybór LSR: Regulamin Rady*
[25] Por. Rozdział III, Rozdział V, Por. *Rozdział II. Partycypacyjny charakter LSR*
[26] Por. Rozdział III, Rozdział V, Por. *Rozdział II. Partycypacyjny charakter LSR*

które mogą uzyskać premię na rozpoczynanie działalności w wysokości 50 000 zł , 70 000 zł lub 100 000 zł.

Zróżnicowanie wysokości wsparcia w ramach premii na rozpoczęcie działalności gospodarczej dla osób z grup defaworyzowanych wynika z przeprowadzonej analizy potrzeb na wsparcie finansowe rozpoczynania działalności w zakresie produkcji, przetwórstwa i sprzedaży różnych lokalnych produktów żywnościowych oraz akceptacji wypracowanych rozwiązań podczas konsultacji społecznych.

Podział stawek premii dla osób z grup defaworyzowanych ustalony został ze względu na typ operacji, tzn.:

- premia w wysokości 50 tys. zł – operacje dotyczące produkcji i sprzedaży lokalnych produktów żywnościowych nieprzetworzonych,
- premia w wysokości 70 tys. zł – operacje dotyczące produkcji, przetwarzania i sprzedaży lokalnych produktów żywnościowych pochodzenia roślinnego,
- premia w wysokości 100 tys. zł - operacje dotyczące produkcji, przetwarzania i sprzedaży lokalnych produktów żywnościowych pochodzenia zwierzęcego.

Jednostki sektora finansów publicznych nie mają ograniczenia w wysokości kwoty wsparcia. Natomiast wysokość przyznanego im wsparcia nie może przekroczyć 63,63% kosztów kwalifikowalnych.

Podmioty wykonujące działaność gospodarczą, do której stosuje się przepisy ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie gospodarczej mogą otrzymać wsparcie w wysokości nie przekraczającej 70% kosztów kwalifikowalnych.

Natomiast pozostałe podmioty, w tym organizacje pozarządowe, mogą otrzymać wsparcie w wysokości nie wyższej niż 100% kosztów kwalifikowalnych.

2. Sposób ustanawiania i zmiany kryteriów wyboru zgodnie z wymogami ustalonymi dla PROW na lata 2014-2020 z uwzględnieniem powiązania kryteriów wyboru z diagnozą obszaru, celami i wskaźnikami

Kryteria wyboru operacji w ramach realizacji LSR LGD Gościnna Wielkopolska zostały ustalone zgodnie z wymogami określonymi w PROW na lata 2014-2020 oraz w powiązaniu z diagnozą obszaru, celami i wskaźnikami[27].

Ustalone kryteria są obiektywne, niedyskryminujące, przejrzyste, powiązane z diagnozą obszaru, bezpośrednio przyczyniają się do wyboru operacji, które przyczyniają się do osiągnięcia określonych w LSR wskaźników produktu i rezultatu, mierzalne oraz premiują operacje, w których wkład własny wnioskodawcy przekracza intensywność pomocy określoną w PROW na lata 2014-2020. W przypadku kryteriów jakościowych został zamieszczony szczegółowy opis podejścia do ich oceny wskazujący wymagania konieczne do spełnienia oraz niebudzący wątpliwości sposób przyznawania punktów. Kryteria zostały dookreślone w zakresie minimalnych i maksymalnych wartości wraz z opisem zasad przyznawania punktów w przedziale minimum – maksimum. Występują również kryteria, w których wskazano minimalną liczbę punktów koniecznych do uzyskania. Operacje, które nie uzyskają wymaganej minimalnej liczby punktów we wskazanych kryteriach nie mogą zostać wybrane w ramach realizacji LSR LGD Gościnna Wielkopolska.

Dokładny opis powiązania kryteriów z diagnozą został opisany w dokumencie *Kryteria wyboru operacji wraz procedurą ustalania lub zamiany kryteriów*[28].

Zasady ustalania lub zmiany kryteriów są przejrzyste i były konsultowane ze społecznością lokalną[29]. Proces ustalania lub zmiany kryteriów wyboru operacji zakłada

[27] Por. Rozdział III, Rozdział V, Por. *Rozdział II. Partycypacyjny charakter LSR*

[28] Por. *Załącznik do Wniosku o wybór LSR: Kryteria wyboru operacji wraz z procedurą ustalania lub zmiany kryteriów*

[29] Por. *Rozdział II. Partycypacyjny charakter LSR*

zapewnienie społeczności lokalnej powszechnego udziału w konsultacjach oraz adekwatność tych konsultacji do zakresu tematycznego i zakresu zmian kryteriów.

Po zakończeniu konsultacji Zarząd Stowarzyszenia przedstawia projekt kryteriów na Walnym Zebraniu Członków Stowarzyszenia i Walne ustala kryteria wyboru w formie uchwały. Natomiast zmiany kryteriów wyboru operacji dokonuje Zarząd Stowarzyszenia w formie uchwały. Szczegółowy opis procedury ustalania i zmiany kryteriów wyboru operacji znajduje się w dokumencie *Kryteria wyboru operacji wraz procedurą ustalania lub zamiany kryteriów*[30].

3. Wskazanie, w jaki sposób w kryteriach wyboru operacji została uwzględniona innowacyjność oraz przedstawienie jej definicji i zasad oceny

LGD uszczegółowiła definicję innowacyjności na poziomie wszystkich przedsięwzięć poprzez uszczegółowienie definicji innowacyjności w opisie kryterium oceny innowacyjności i wskazanie, że każda operacja będzie oceniana w zakresie spełniania kryterium innowacyjności.

Oceniana jest ogólnie innowacyjność operacji oraz dodatkowo w przypadku operacji dotyczącej uruchamiania/ rozwijania działalności/ działalności gospodarczej wykorzystanie rozwiązań lub technologii sprzyjających ochronie środowiska i/ lub klimatu.

Innowacyjność w ramach LSR LGD Gościnna Wielkopolska to wdrożenie nowego lub znacząco udoskonalonego produktu, usługi, procesu, organizacji lub nowego sposobu wykorzystania lub promocji lokalnych zasobów przyrodniczych, historycznych, kulturowych czy społecznych.

Innowacyjność to wykorzystanie nowoczesnych rozwiązań technicznych, technologicznych lub społecznych, również w zakresie technologii informacyjno – komunikacyjnych; to nowy sposób rozwiązywania problemów społecznych lub w nowy sposób angażowania społeczności lokalnej (szczególnie w przypadku przedsięwzięć dotyczących tworzenie i wdrażania społecznych programów edukacyjnych).

Oceniana jest innowacyjność w odniesieniu do obszaru objętego LSR, a weryfikacja spełniania kryterium innowacyjności przeprowadzana jest na podstawie opisu, kosztów i załączonych dokumentów. Udowodnienie innowacyjności spoczywa na wnioskodawcy.

4. Informacja o realizacji projektów grantowych i/ lub operacji własnych

LGD nie planuje realizacji projektów grantowych i planuje realizacje operacji własnych. Realizacja operacji własnych została uwzględniona w opisie celów i przedsięwzięć oraz w procedurach związanych z naborem wniosków, oceną i wyborem operacji.

W ocenie operacji własnych stosowane są takie same kryteria, jak w przypadku operacji ocenianych w ramach konkursu, z tym że w przypadku kryterium dotyczącego wkładu własnego konieczne jest uzyskanie punktów za wkład własny większy niż wynikający z przepisów dotyczących PROW na lata 2014-2020.

Rozdział VII. Plan działania

LGD Gościnna Wielkopolska wypracowała Plan działania w zakresie harmonogramu realizacji wskaźników i kwot wsparcia w ramach przeprowadzonych konsultacji społecznych[31].

Przyjęty harmonogram wskazuje czas osiągania kluczowych efektów wdrażania LSR w całym okresie realizacji LSR.

Plan działania jest w bezpośredni sposób powiązany z celami i przedsięwzięciami LSR, a harmonogram osiągania poszczególnych wskaźników produktu oraz realizacji budżetu LSR jest racjonalny i umożliwia systematyczną realizację LSR.

[30] Por. *Załącznik do Wniosku o wybór LSR: Kryteria wyboru operacji wraz z procedurą ustalania lub zmiany kryteriów*

[31] Por. Rozdział III, Rozdział V, Por. *Rozdział II. Partycypacyjny charakter LSR*

Związek pomiędzy budżetem oraz planem działania a celami LSR został szczegółowo opisany w postaci tabelarycznej Planu działania na wymaganym formularzu.
Plan działania przyjęty przez LGD Gościnna Wielkopolska stanowi załącznik do LSR.

Rozdział VIII. Budżet LSR

1. Ogólna charakterystyka budżetu LSR, w tym wskazanie funduszy stanowiących źródło finansowania LSR

LGD Gościnna Wielkopolska planuje finansowanie celów LSR Gościnna Wielkopolska ze środków PROW na lata 2014-2020. Budżet LSR obejmuje trzy główne obszary wsparcia: realizację LSR, aktywizację i koszty bieżące.

Zakres wsparcia	Planowana kwota wsparcia
Realizacja LSR (art. 35 ust. 1 lit. b rozporządzenia nr 1303/2013)	12 000 000
Koszty bieżące (art. 35 ust. 1 lit. d rozporządzenia nr 1303/2013)	2 100 000
Aktywizacja (art. 35 ust. 1 lit. e rozporządzenia nr 1303/2013)	550 000
Razem	**14 650 000**

Ryc. 12. Obszary wsparcia budżetu LSR LGD Gościnna Wielkopolska
Źródło: Opracowanie własne na podstawie dokumentów źródłowych

Budżet LSR zakłada maksymalne, dostępne w ramach PROW na lata 2014-2020, kwoty wsparcia we wszystkich planowanych obszarach wsparcia.
Wysokość kwoty wsparcia w obszarze aktywizacji wynika z planowanych kosztów realizacji Planu komunikacji i realizacji zadań związanych z planowaną realizacją operacji własnych.
Natomiast planowana wysokość kwoty wsparcia w obszarze kosztów bieżących wynika oszacowania kosztów funkcjonowania biura LGD zgodnie z wymaganiami wynikającymi z wdrażania i realizacji LSR (w tym konieczność zatrudnienia pracowników na umowę o pracę w wymiarze 4 etatów przez cały okres realizacji LSR oraz posiadania dobrze wyposażonych pomieszczeń biurowych umożliwiający przeprowadzanie naborów, ocenę operacji i wybór operacji oraz świadczenie bezpłatnego doradztwa).

2. Krótki opis powiązania budżetu z celami LSR

Budżet LSR jest w bezpośredni sposób powiązany z celami LSR Środki zaplanowane na realizację LSR zostały podzielone na realizację dwóch celów ogólnych, a w ramach każdego celu ogólnego na trzy cele szczegółowe. Wysokość budżetu każdego z celów szczegółowych wynika z przeprowadzonych konsultacji społecznych. Budżet LSR LGD Gościnna Wielkopolska spełnia wymagania PROW na lata 2014-2020, tzn. co najmniej 50% budżetu LSR w ramach zakresu wsparcia *Realizacja LSR* przeznaczone jest na przedsięwzięcia związane z tworzeniem lub utrzymaniem miejsc pracy.

Identyfikator i specyfikacja		Nazwa	Budżet
1.0	CEL OGÓLNY 1	**Zachowanie lokalnego dziedzictwa przyrodniczego na obszarze Gościnnej Wielkopolski**	**5 300 000**
1.1	CELE SZCZEGÓŁOWE	Ochrona zasobów i kształtowanie krajobrazu wiejskiego	2 890 000
1.2		Zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii	1 800 000
1.3		Podniesienie poziomu wiedzy społeczności lokalnej w zakresie ochrony środowiska i zmian klimatu	610 000

2.0	CEL OGÓLNY 1	**Rozwój produkcji i sprzedaży lokalnych produktów żywnościowych**	**6 700 000**
2.1	CELE SZCZEGÓŁOWE	Zwiększenie wykorzystania lokalnych produktów żywnościowych w działalności gospodarczej	6 100 000
2.2		Podniesienie poziomu wiedzy społeczności lokalnej w zakresie tradycyjnej żywności, przetwarzania lokalnych produktów i organizacji rynków ich zbytu	600 000
		Razem	**12 000 000**

Ryc. 13. Powiązanie budżetu z celami LSR Źródło: Opracowanie własne

Rozdział IX. Plan komunikacji

Plan komunikacji opracowany przez LGD Gościnna Wielkopolska na potrzeby wdrażania LSR realizuje cele, które wpisują się w cztery kluczowe poziomy partycypacji społecznej, tzn. informowanie, konsultowanie, współdecydowanie i współdziałanie.

Przesłankami do opracowania Planu komunikacji były zidentyfikowane potrzeby tworzenia warunków do aktywnego, szeroko rozumianego uczestnictwa społeczności lokalnej w realizacji LSR i rozwoju partnerstwa trójsektorowego.

Na etapie opracowania Planu komunikacji wykorzystane zostały cztery partycypacyjne metody konsultacji: e-konsultacje, dyskusje w grupach przedstawicieli (edukacja, kultura, pomoc społeczna), debata publiczna i wywiady pogłębione, w których uczestniczyli przedstawiciele wszystkich grup istotnych z punktu widzenia realizacji LSR, w tym przedstawiciele grup defaworyzowanych tj. osoby 50+ i kobiety.

Wyniki analizy wniosków z konsultacji społecznych[32] zostały uwzględnione na etapie wyznaczania celów Planu komunikacji i definiowania działań komunikacyjnych, planowania różnorodnych środków przekazu i miejsc dystrybucji dostosowanych do potrzeb poszczególnych grup docelowych (szczególnie w odniesieniu do grup defaworyzowanych) oraz na etapie określania wskaźników realizacji działań komunikacyjnych.

Główne cele Planu komunikacji to:

1. Informowanie potencjalnych wnioskodawców o zasadach i kryteriach udzielania wsparcia z budżetu LSR
2. Promocja realizacji LSR i dobrych praktyk realizacji LSR
3. Zwiększenie zaangażowanie mieszkańców w działalność LGD.

Każde działanie komunikacyjne adresowane jest do określonych grup docelowych i zakłada osiągnięcie konkretnych wskaźników.

Grupami docelowymi działań komunikacyjnych, których celem jest przekazanie informacji jak największej grupie odbiorców są: wszyscy potencjalni wnioskodawcy, w szczególności przedsiębiorcy, rolnicy oraz organizacje pozarządowe i mieszkańcy obszaru objętego LSR (w tym członkowie i partnerzy LGD). Natomiast w przypadku działań komunikacyjnych, których celem jest przekazanie konkretnej informacji precyzyjnie zdefiniowanym odbiorcom grupami docelowymi są: np. wszyscy wnioskodawcy w ramach danego naboru, wszyscy potencjalni beneficjenci w ramach danego naboru wniosków oraz aktualni beneficjenci, którzy nie otrzymali refundacji kosztów.

Analogiczne zasady określania grup docelowych stosowane są w przypadku działań komunikacyjnych, których celem jest pozyskanie informacji (badanie satysfakcji lub opinii).

W każdym przypadku w sposób szczególny (dedykowane działania komunikacyjne, specjalnie dobrane środki przekazu lub miejsca dystrybucji oraz wyodrębnione wskaźniki) traktowane są grupy defaworyzowane zdefiniowane w LSR.

Zaplanowane do osiągnięcia wskaźniki realizacji działań komunikacyjnych umożliwiają m.in. określenie skali i kosztów poszczególnych elementów oraz całego Planu komunikacji.

[32] Por. *Rozdział II. Partycypacyjny charakter LSR*

Realizacja Planu komunikacji zakłada osiągnięcie następujących wskaźników: 3 konferencje, 520 uczestników konferencji, 8 artykułów w internecie, 16 ogłoszeń w internecie, 2 ogłoszenia w urzędach gmin członkowskich, 1 artykuł w lokalnej prasie, 2 ulotki, 5 500 szt. ulotek, 500 szt. plakatu, 1 komunikat w lokalnym radio i TV, 5 spotkań informacyjnych, 500 uczestników spotkań, 20 szkoleń, 700 uczestników szkoleń, 2 publikacje promocyjne, 1 400 egzemplarzy publikacji promocyjnych, 2 filmy promocyjne, 401 egzemplarzy filmów promocyjnych, 4 seminaria, 100 uczestników seminariów, 8 prezentacji tematycznych, 10 prezentacji multimedialnych dobrych praktyk, 1 prezentacja tematycznej platformy komunikacji elektronicznej, 24 prezentacje na sesjach rad gmin członkowskich, 2 prezentacje na lokalnych spotkaniach przedsiębiorców, 4 prezentacje na spotkaniach z lokalnymi przedsiębiorcami, organizacjami pozarządowymi i sołtysami, 1 materiał promocyjny w lokalnym radio i TV, 2 materiały promocyjne w lokalnej prasie oraz 2120 szt. ankiet rozdanych uczestnikom działań komunikacyjnych, średnio nie mniej niż 75% ogółu zwróconych ankiet, 2 ankiety w wersji elektronicznej rozesłane do 100% osób korzystających z doradztwa, średnio nie mniej niż 65% ogółem uzyskanych odpowiedzi.
Plan komunikacji opracowany przez LGD Gościnna Wielkopolska stanowi załącznik do LSR.

Rozdział X. Zintegrowanie

1. Opis zgodności i komplementarności LSR z innymi dokumentami planistycznymi/ strategiami

LSR LGD Gościnna Wielkopolska powiązana jest z dokumentami planistycznymi i strategicznymi na poziomie Województwa Wielkopolskiego, gmin członkowskich i kraju. Realizacja LSR będzie uzupełniała inne działania podejmowane na obszarze objętym LSR lub działania podejmowane przez różne podmioty będą uzupełniały lub wzmacniały efekty projektów realizowanych w ramach LSR.

Na etapie przygotowania LSR dokonano porównania celów i założeń wielu dokumentów planistycznych, operacyjnych i strategicznych z celami LSR oraz sprawdzono spójność planowanych do realizacji przedsięwzięć z celami zawartymi w analizowanych dokumentach.

Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego, Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju, regionalne strategie tematyczne, strategie i dokumenty planistyczne dwunastu gmin członkowskich LGD Gościnna Wielkopolska oraz LSR LGD Gościnna Wielkopolska realizują zgodne i komplementarne cele oraz powstały w oparciu takie same założenia.
Każdy dokument powstał dla konkretnego podmiotu (np. Samorządu Województwa, samorządu konkretnej gminy lub Lokalnej Grupy Działania) i dotyczy zakresu jego kompetencji. Przedmiotem każdego dokumentu jest określony obszar funkcjonalny (np. województwo, gmina lub obszar LGD) i te dziedziny, na które zgodnie z kompetencjami podmiot strategii/ dokumentu planistycznego ma wpływ. Oznacza to, że LSR LGD Gościnna Wielkopolska jest spójna ze wskazanymi strategiami i dokumentami planistycznymi (w tym na poziomie planowanych do realizacji przedsięwzięć).

Poniższej, w ujęciu tabelarycznym, przedstawiona została komplementarność i zgodność celów LSR z celami wskazanych strategii i dokumentów planistycznych.

Dokumenty strategiczne/ planistyczne	Cele LSR LGD Gościnna Wielkopolska	
	Cel ogólny 1: **Zachowanie lokalnego dziedzictwa przyrodniczego na obszarze Gościnnej Wielkopolski** **Cele operacyjne:** 1. Ochrona zasobów i kształtowanie krajobrazu wiejskiego 2. Zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii 3. Podniesienie poziomu wiedzy społeczności lokalnej w zakresie ochrony środowiska i zmian klimatu	**Cel ogólny 2:** **Rozwój produkcji i sprzedaży lokalnych produktów żywnościowych** **Cele operacyjne:** 1. Zwiększenie wykorzystania lokalnych produktów żywnościowych w działalności gospodarczej 2. Podniesienie poziomu wiedzy społeczności lokalnej w zakresie tradycyjnej żywności, przetwarzania lokalnych produktów i organizacji rynków ich zbytu
Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego		
Wielkopolska 2020. Zaktualizowana Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2020 roku	Cel strategiczny 2. Poprawa stanu środowiska i racjonalne gospodarowanie jego zasobami Cel operacyjny 2.1. Wsparcie ochrony przyrody Cel operacyjny 2.2. Ochrona krajobrazu Cel operacyjny 2.8. Ochrona zasobów wodnych i wzrost bezpieczeństwa powodziowego Cel operacyjny 2.10. Promocja postaw ekologicznych Cel operacyjny 3.2. Rozwój produkcji i wykorzystanie alternatywnych źródeł energii	Cel operacyjny 5.2. Rozwój obszarów wiejskich Cel strategiczny 6. Wzmocnienie potencjału gospodarczego regionu Cel operacyjny 6.10. Poprawa warunków dla rozwoju rolnictwa i przetwórstwa rolnego Cel strategiczny 7: Wzrost kompetencji mieszkańców i zatrudnienia Cel operacyjny 7.3.Promocja przedsiębiorczości i zatrudnialności
Poziom gminy – strategie i plany rozwoju gmin członkowskich		
Strategia Rozwoju Gminy Kościan na lata 2016-2023	Cel strategiczny: Poprawa warunków życia mieszkańców Cel operacyjny: Ochrona zasobów środowiska przyrodniczego i krajobrazu wiejskiego	Cel strategiczny: Rozwój lokalnej gospodarki Cel operacyjny: Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości
Strategia Rozwoju Gminy Krzywiń na lata 2014-2020	Cel strategiczny 2: Tworzenie wysokiej jakości przestrzeni i infrastruktury	Cel strategiczny 1: Stabilny rozwój strategicznych branż gospodarczych gminy
Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Dolsk na lata 2014 – 2022	Cel szczegółowy 2.11. Podnoszenie świadomości ekologicznej mieszkańców Gminy Dolsk Cel szczegółowy 3.3. Poprawa jakości środowiska na terenie gminy Dolsk (w tym rozwój energetyki odnawialnej i ograniczenie niskiej emisji)	Cel szczegółowy 1.1. Wykorzystanie potencjału turystycznego gminy Dolsk do rozwoju gospodarczego Cel szczegółowy 1.3. Tworzenie warunków dla dalszego rozwoju gospodarczego gminy
Planu Rozwoju Lokalnego Gminy Gostyń na lata 2014 - 2020	Cel strategiczny 2. Dobry stan środowiska naturalnego Cel operacyjny 2.2. Efektywne wykorzystywanie źródeł energii odnawialnej	Cel operacyjny 1.1 : Sprzyjające warunki dla rozwoju gospodarczego Cel operacyjny 1.3. Wysoka konkurencyjność obszarów wiejskich

	Cel operacyjny 2.3. Zwiększony poziom świadomości ekologicznej mieszkańców gminy	
Strategia Rozwoju Gminy Krobia na lata 2014- 2020	Cel strategiczny I. Ochrona i wykorzystanie zasobów środowiska przyrodniczego Cel operacyjny: Odbudowa systemu melioracji Cel operacyjny: Zwiększenie wykorzystania alternatywnych źródeł pozyskiwania energii, zastosowania energooszczędnych rozwiązań i podnoszenie świadomości ekologicznej mieszkańców	Cel strategiczny III. Tworzenie warunków do wielofunkcyjnego rozwoju gminy Krobia Cele operacyjny: Rozwój przedsiębiorczości i podniesienie poziomu inwestycji Cel operacyjny: Przeciwdziałanie występowaniu negatywnych zjawisk społecznych
Strategia Rozwoju Gminy Pępowo na lata 2014- 2020	Cel strategiczny 2: Aktywna ochrona środowiska wraz z doskonaleniem infrastruktury technicznej, transportowej i informatycznej	Cel strategiczny 4: Wszechstronny rozwój gospodarstw rolnych
Strategia Zrównoważonego Rozwoju Gminy Pakosław 2011-2025	Cel strategiczny 5: Gmina Pakosław miejscem atrakcyjnym dla turysty i mieszkańca	Cel strategiczny 1: Nowe miejsca pracy na terenie gminy Cel strategiczny 2: Stwarzanie warunków sprzyjających rozwojowi i powstawaniu nowych podmiotów gospodarczych
Strategia Zrównoważonego Rozwoju Gminy Rawicz	Cel: Podjąć działania w kierunku ochrony terenów zielonych Cel: Podjąć działania w kierunku podniesienia świadomości ekologicznej mieszkańców	Cel: Wspierać i tworzyć warunki do funkcjonowania różnych form działalności rolniczej i pozarolniczej na obszarach wiejskich (w tym produkcja zdrowej żywności)
Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Piski z 2009	Cel: Zachowanie torfowisk i oczek wodnych jako naturalnych zbiorników wodnych Cel: Wzbogacenie przestrzeni rolniczej w zadrzewienia i zakrzaczenia śródpolne, w tym o charakterze wiatrochronnym	Cel: Dopuszczenie pozarolniczej działalności gospodarczej z wyłączeniem obiektów, które mogłyby w istotny sposób wpływać na zmianę istniejącego krajobrazu lub spowodować degradację środowiska
Program ochrony środowiska dla Gminy Kobylin na lata 2013-2016 z perspektywą na lata 2017-2020	Cel III. Ochrona zasobów przyrodniczych i ich racjonalne użytkowanie	nie dotyczy wskazanego dokumentu
Uwarunkowania i kierunki zagospodarowania przestrzennego Gminy Jutrosin do 2020	Cel: Racjonalne korzystanie z zasobów środowiska przyrodniczego, przyjmując jako naczelną zasadę ekorozwój Cel: Zwiększenie powierzchni zalesionych, zadrzewionych i zakrzewionych, w tym jako elementu kształtowania krajobrazu	Cel: Stworzenie warunków do inicjatyw gospodarczych mieszkańców (działalności produkcyjnej, handlowej i usługowej) Cel: Stworzenie podstaw do rozwoju turystyki poprzez wykorzystanie lokalnych tradycji i występujących walorów przyrodniczych i kulturowych
Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania	Cel: Utrzymanie i ochrona rolniczej przestrzeni produkcyjnej poprzez odpowiednie kształtowanie krajobrazu rolniczego i wzmacnianie funkcji glebochronnych, w tym ochrona	Cel: Aktywność na rzecz wzrostu gospodarczego, związanego zwłaszcza ze stworzeniem nowych miejsc pracy, realizowanego z wyjątkową troską o środowisko

przestrzennego Gminy Miejska Górka z 2011	i odtwarzanie zadrzewień przydrożnych, śródpolnych i przywodnych	
Poziom województwa wielkopolskiego – strategie i programy tematyczne		
Program ochrony środowiska województwa wielkopolskiego na lata 2012-2015 z perspektywą do 2032	Cel do 2032: Zrównoważone użytkowanie zasobów wodnych oraz ochrona przed powodzią i suszą Cel do 2032: Kształtowanie postaw ekologicznych mieszkańców województwa wielkopolskiego, zagwarantowanie szerokiego dostępu do informacji o środowisku oraz zrównoważona polityka konsumpcyjna	nie dotyczy wskazanego dokumentu strategicznego
Strategia Działania WFOŚiGW w Poznaniu na lata 2013-2016 z perspektywą do 2020	Priorytet I: Ochrona i zrównoważone gospodarowanie zasobami wodnymi Priorytet III: Ochrona atmosfery Priorytet IV: Ochrona różnorodności biologicznej i funkcji ekosystemów Priorytet V: Edukacja ekologiczna	nie dotyczy wskazanego dokumentu strategicznego
Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny 2014+	Cel tematyczny 04: Wspieranie przejścia na gospodarkę niskoemisyjną we wszystkich sektorach Cel tematyczny 6: Zachowanie i ochrona środowiska naturalnego oraz wspieranie efektywnego gospodarowania zasobami Cel szczegółowy (w ramach Celu tematycznego 6): Wzmocnione mechanizmy ochrony bioróżnorodności w regionie	Cel szczegółowy (w ramach Celu tematycznego 08): Wzrost liczby nowopowstałych, trwałych przedsiębiorstw Cel szczegółowy (w ramach Celu tematycznego 08): Wzrost szans na rynku pracy osób zagrożonych dezaktywacją zawodową z powodu wieku lub stanu zdrowia Cel szczegółowy (w ramach Celu tematycznego 09): Wzrost szans na rynku pracy osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym
Poziom kraju – strategia rozwoju kraju		
Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności. Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju	Cel 7. Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego oraz ochrona i poprawa stanu środowiska Kierunek interwencji: Zwiększenie poziomu ochrony środowiska	Cel 8. Wzmocnienie mechanizmów terytorialnego równoważenia rozwoju dla rozwijania i pełnego wykorzystania potencjałów regionalnych Kierunek interwencji: Stworzenie warunków sprzyjających tworzeniu pozarolniczych miejsc pracy na wsi i zwiększaniu mobilności zawodowej na linii obszary wiejskie – miasta

Ryc.14. Komplementarność i zgodność celów LSR LGD Gościnna Wielkopolska z celami wskazanych strategii i dokumentów planistycznych
Źródło: Opracowanie własne na podstawie dokumentów źródłowych

2. Opis sposobu integrowania różnych sektorów, partnerów, zasobów czy branż działalności gospodarczej w celu kompleksowej realizacji przedsięwzięć

LSR LGD Gościnna Wielkopolska planuje cele szczegółowe, w ramach których realizowane przedsięwzięcia w sposób spójny i kompleksowy, z użyciem różnych metod i zaangażowanie różnych sektorów i partnerów zapewniają odpowiednią sekwencję interwencji planowanych do przeprowadzenia w ramach w ramach realizacji LSR.

W ramach *Celu szczegółowego 1.3 Podniesienie poziomu wiedzy społeczności lokalnej w zakresie ochrony środowiska i zmian klimatu* planowane przedsięwzięcia angażują sektor społeczny i gospodarczy oraz mieszkańców, w tym osoby z grup defaworyzowanych.
Ponadto użycie różnych metod realizacji przedsięwzięć (wynikających z zakresu tematycznego operacji) oraz zapewnienie odpowiedniej sekwencji interwencji przyczyni się do zintegrowania przynajmniej trzech branż działalności gospodarczej: szkoleniowej, informatycznej i turystycznej, a także branży związanej z odnawialnymi źródłami energii i urządzeniami pomiarowymi (z zakresu ochrony środowiska).

W ramach *Celu szczegółowego 2.3 Podniesienie poziomu wiedzy społeczności lokalnej w zakresie tradycyjnej żywności, przetwarzania lokalnych produktów i organizacji rynków zbytu* planowane przedsięwzięcia angażują sektor społeczny i gospodarczy oraz mieszkańców, w tym osoby z grup defaworyzowanych.
Ponadto użycie różnych metod realizacji przedsięwzięć (wynikających z zakresu tematycznego operacji) oraz zapewnienie odpowiedniej sekwencji interwencji przyczyni się do zintegrowania przynajmniej trzech branż działalności gospodarczej: szkoleniowej, informatycznej i turystycznej lub gastronomicznej.

Rozdział XI. Monitoring i ewaluacja

Monitoring i ewaluacja dokonywane są w dwóch obszarach tematycznych: funkcjonowanie LGD oraz wdrażanie LSR zgodnie z zasadami merytorycznymi i wynikającymi z organizacji pracy organów i biura LGD. Obydwa zadania są zaplanowane i obowiązkowe, mają określone osoby odpowiedzialne za przeprowadzenie i nadzór, mają wskazane i opisane elementy podlegające badaniu, określony czas i okres pomiaru oraz mają wskazane podmioty dokonujące badania i opisane procedury.
Procedury określają szczegółowo podział zadań pomiędzy poszczególnych pracowników biura, organy Stowarzyszenia i podmioty zewnętrzne oraz zasady i sposoby gromadzenia i udostępniania informacji i wyników badań.

Przesłankami do opracowania procedury monitorowania były zidentyfikowane potrzeby przeprowadzania bieżącej analizy i oceny, w oparciu o zdefiniowane kryteria, realizacji kluczowych elementów funkcjonowania biura i wdrażania LSR mających bezpośredni i pośredni wpływ na realizację budżetu LGD oraz osiągnięcie zamierzonych wskaźników i celów realizacji LSR.

Natomiast przesłankami do opracowania procedury ewaluacji były zidentyfikowane potrzeby przeprowadzania okresowej i kompleksowej oceny efektywności i skuteczności pracy biura LGD oraz okresowej oceny efektywności i skuteczności wdrażania i realizacji LSR.

Na etapie opracowania zasad i procedur monitorowania i ewaluacji wykorzystane zostały cztery partycypacyjne metody konsultacji: grupa fokusowa, badanie sondażowe (ankieta elektroniczna), badanie audytoryjne liderów gmin i dyskusje w grupach przedstawicieli, w których uczestniczyli przedstawiciele wszystkich grup istotnych z punktu widzenia realizacji LSR .

Wyniki analizy wniosków z konsultacji społecznych[33] zostały uwzględnione na etapie wyznaczania celów monitorowania i dokonywania ewaluacji oraz definiowania elementów podlegających badaniu, na etapie wyboru kryteriów oceny i kryteriów stanowiących podstawę ewaluacji, a także na etapie określania sposobu wykorzystania wyników z ewaluacji i analizy danych monitoringowych. Zmiany w monitoringu i ewaluacji zostały wprowadzone zgodnie wymaganiami opisanymi w Wytycznych nr 5/3/2017 Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi i dotyczą głównie ewaluacji. Monitoring został rozbudowany i skorygowany w taki sposób, aby występowała maksymalna korelacja z obowiązkowymi wskaźnikami PROW 2014-2020.

[33] Por. *Rozdział II. Partycypacyjny charakter LSR*

Główne elementy podlegające monitorowaniu w zakresie funkcjonowania biura LGD to: harmonogram ogłaszania naborów, świadczenie doradztwa przez pracowników biura LGD, przeprowadzenie naboru wniosków, dokumentowanie posiedzeń Rady, udział w prowadzonych szkoleniach, udział w prowadzonych działaniach animacyjnych, realizacja Planu szkoleń dla członków Rady i pracowników biura LGD, realizacja Planu komunikacji, funkcjonowanie partnerstwa i organów LGD. Natomiast w zakresie wdrażania LSR monitorowaniu podlega: budżet LSR (realizacja finansowa LSR) i wskaźniki LSR (realizacja rzeczowa LSR).

Główne elementy podlegające ewaluacji wewnętrznej i zewnętrznej powinny być zgodne ze wskazaniami w Wytycznych nr 5/3/2017 Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi.
Monitorowanie dokonywane jest przez podmioty wewnętrzne takie jak Zarząd i biuro LGD.
Ewaluacja wewnętrzna (bieżąca) powinna być serią przeprowadzanych corocznie przez Zarząd i biuro LGD warsztatów analityczno-refleksyjnych, których celem będzie bieżąca analiza procesu wdrażania i jego efektów oraz zmian w otoczeniu LSR. W warsztatach powinni uczestniczyć członkowie LGD, w tym członkowie Rady oraz inne osoby i podmioty istotne w procesie bieżącej ewaluacji LSR. Natomiast ewaluacja zewnętrzna powinna odbyć się, zgodnie ze wskazaniami w ww. Wytycznych, w latach 2020-2022 i powinna zostać przeprowadzona przez niezależnych ewaluatorów.
Integralną częścią rozdziału są Procedury dokonywania ewaluacji i monitoringu stanowiące załącznik do LSR.

Rozdział XII. Strategiczna ocena oddziaływania na środowisko

Stowarzyszenie „Lokalna Grupa Działania Gościnna Wielkopolska" przeprowadziło analizę Strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność (LSR) pod kątem spełniania kryteriów kwalifikujących do przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Poniżej zamieszczono wyniki przeprowadzonej analizy.

Strategia Rozwoju Lokalnego Kierowanego Przez Społeczność (LSR) na lata 2016-2023, jest opracowywana w oparciu o zapisy Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020. LSR zawiera również odniesie do Strategii Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2020 roku. Wielkopolska 2020, jak i innych wojewódzkich dokumentów strategicznych i planistycznych, takich jak: Programu Ochrony Środowiska Województwa Wielkopolskiego na lata 2012-2015z perspektywą do 2032, Strategii Wzrostu Efektywności Energetycznej i Rozwoju Odnawialnych Źródeł Energii w Wielkopolsce na lata 2012-2020, Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego 2014+. Ponadto LSR uwzględnia zapisy dokumentów strategicznych i planistycznych gmin członkowskich LGD Gościnna Wielkopolska.

LSR jest dokumentem precyzującym wdrażanie zapisów PROW na lata 2014-2020 i innych wskazanych dokumentów strategicznych rangi wojewódzkiej. Dokumenty te posiadają strategiczną ocenę oddziaływania na środowisko, więc tworzenie oddzielnej Strategicznej Oceny Oddziaływania na Środowisko dla LSR LGD Gościnna Wielkopolska nie jest potrzebne.

Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko wskazuje w art. 46 i 47 konieczność przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko w odniesieniu do dokumentów, które zostały wymienione powyżej Również w art. 47. czytamy, że przeprowadzenie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko jest wymagane także w przypadku projektów dokumentów, co do których opracowujący stwierdził, że wyznaczają one ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko lub że realizacja postanowień tych dokumentów może spowodować znaczące oddziaływanie na środowisko.

Żadna z tych okoliczności nie występuje w przypadku LSR.

LSR LGD Gościnna Wielkopolska określa warunki dla realizacji przedsięwzięć nie powodujących znaczącego negatywnego oddziaływania na środowisko.

Realizacja przedsięwzięć wynikających z LSR w oparciu o zasady zrównoważonego rozwoju ma pozytywnie wpływać na różnorodność biologiczną i ją wzmacniać, na powierzchnię ziemi, wody powierzchniowe i podziemne oraz klimat i krajobraz.

LSR bardzo ogólnie określa rodzaje przedsięwzięć planowanych do realizacji na jej podstawie, a także nie określa przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko.

W związku z powyższym przeprowadzenie Strategicznej Oceny Oddziaływania na Środowisko dla LSR LGD Gościnna Wielkopolska nie jest potrzebne.

Wykaz wykorzystanej literatury

1. Opracowanie promocyjne (raport) nt. *Stowarzyszenie "Lokalna Grupa Działania Gościnna Wielkopolska" - realizacja Lokalnej Strategii Rozwoju w latach 2009-2015*
2. *Wpływ realizacji Lokalnej Strategii Rozwoju Lokalnej Grupy Działania Gościnna Wielkopolska na rozwój funkcji rekreacyjnych i turystycznych obszaru Gościnnej Wielkopolski oraz na poprawę jakości życia mieszkańców Gościnnej Wielkopolski wynikającą z zagospodarowania obiektów i przestrzeni na cele rekreacyjne*; prof. dr hab. Waldemar Ratajczak, UAM w Poznaniu, Prezes Stowarzyszenia Gospodarka Przestrzenna
3. *Wykorzystanie zasobów przyrodniczych w rozwoju funkcji rekreacyjnych i turystycznych obszaru Gościnnej Wielkopolski wynikających z realizacji Lokalnej Strategii Rozwoju Lokalnej Grupy Działania Gościnna Wielkopolska*; Instytut Środowiska Rolniczego i Leśnego Polskiej Akademii Nauk Oddział w Poznaniu), 2015 r.
4. *Opracowanie ekofizjograficzne podstawowe dla województwa wielkopolskiego*. Wielkopolskie Biuro Planowania Przestrzennego w Poznaniu.
5. *Raport o stanie zagospodarowania i rozwoju województwa Wielkopolskiego 2014*. Wielkopolskie biuro planowania przestrzennego w Poznaniu. Poznań 2014
6. *Wycena wartości ekonomicznej walorów i zasobów przyrodniczych na terenach przeznaczonych pod powierzchniową eksploatację zasobów geologicznych*, 2014 Ekoprofil
7. *Wpływ ochrony i potencjalnej eksploatacji złóż węgla brunatnego „Czempiń, „Krzywiń", „Gostyń", „Oczkowice", „Poniec-Krobia" na rozwój przestrzenny południowo-zachodniej Wielkopolski*. Poznań 2014 . Wielkopolskie Biuro Planowania Przestrzennego w Poznaniu
8. Stanowisko samorządów południowo – zachodniej Wielkopolski w sprawie Białej Księgi Ochrony Złóż
9. *Biała Księga Ochrony Złóż Kopalin*, Warszawa, listopad 2015, Ministerstwo Środowiska Wielkopolska Południowa. Możliwości rozwojowe Subregionu. wyk. THINKTANK ośrodek dialogu i analiz. Warszawa
10. *Diagnoza społeczna* 2013, *Warunki i jakość życia Polaków*, 2013
11. *Sytuacja gospodarstw domowych w 2013 r. w świetle wyników badania budżetów gospodarstw domowych*, GUS, Warszawa, 2014, Batorski, D. (2013). *Polacy wobec technologii cyfrowych - uwarunkowania dostępności i sposobów korzystania*
12. Strategii Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2020 roku. Wielkopolska 2020.
13. Strategia Rozwoju Gminy Kościan na lata 2016-2023
14. Strategia Rozwoju Gminy Krzywiń na lata 2014-2020
15. Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Dolsk na lata 2014 – 2022
16. Planu Rozwoju Lokalnego Gminy Gostyń na lata 2014 – 2020
17. Strategia Rozwoju Gminy Krobia na lata 2014- 2020
18. Strategia Rozwoju Gminy Pępowo na lata 2014- 2020
19. Strategia Zrównoważonego Rozwoju Gminy Pakosław 2011-2025
20. Strategia Zrównoważonego Rozwoju Gminy Rawicz
21. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Piski, 2009
22. Program ochrony środowiska dla Gminy Kobylin na lata 2013-2016 z perspektywą na lata 2017-2020
23. Uwarunkowania i kierunki zagospodarowania przestrzennego Gminy Jutrosin do 2020
24. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Miejska Górka, 2011
25. Program ochrony środowiska województwa wielkopolskiego na lata 2012-2015 z perspektywą do 2032
26. Strategia Działania Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Poznaniu na lata 2013-2016 z perspektywą do 2020
27. Strategii Wzrostu Efektywności Energetycznej i Rozwoju Odnawialnych Źródeł Energii w Wielkopolsce na lata 2012-2020
28. *Raport o stanie środowiska w Wielkopolsce w roku 2014*. Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Poznaniu

29. Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny 2014+
30. Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności. Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju
31. Strategia Rozwoju Kraju do 2020
32. EUROPA 2020. Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu
33. Strategia zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa na lata 2012-2020
34. Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014-2020
35. Program Operacyjny Polska Cyfrowa na lata 2014-2020
36. Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2014-2020
37. Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020
38. *Produkty regionalne i tradycyjne w krótkich łańcuchach żywności. Poradnik producentów*. Praca zbiorowa pod redakcją Zofii Winawer
39. *Produkty regionalne i tradycyjne we wspólnej polityce rolnej. Poradnik producentów – Przewodnik konsumentów*, Zofia Winawer i Henryk Wujec
40. *Rzeczpospolita produktów lokalnych,* Marek Gąsiorowski
41. *Produkty lokalne, tradycyjne, regionalne,* Biuletyn Forum Aktywizacji Obszarów Wiejskich - 3.12.2007 Marek Gąsiorowski

Załączniki do LSR

Załącznik do Strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność (LSR)
Stowarzyszenie „Lokalna Grupa Działania Gościnna Wielkopolska" w Pępowie

PROCEDURA AKTUALIZACJI LSR
Strategia rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność (LSR)
Stowarzyszenia „Lokalna Grupa Działania Gościnna Wielkopolska" (LGD)

1. Zgodnie ze Statutem LGD Gościnna Wielkopolska za aktualizację LSR odpowiada Zarząd Stowarzyszenia, a nadzór pełni Dyrektor LGD/ Prezes Zarządu.
2. Za koordynowanie prac związanych z aktualizacją LSR odpowiada Dyrektor ds. administracyjnych i wdrożeniowych.
3. Proces aktualizacji LSR zakłada zapewnienie społeczności lokalnej powszechnego udziału w konsultacjach LSR oraz adekwatność tych konsultacji do zakresu aktualizacji LSR.
4. Po każdym kolejnym roku realizacji LSR Zarząd Stowarzyszenia przeprowadza analizę i ocenę procesu wdrażania LSR oraz podejmuje, o ile będzie to konieczne, działania prowadzące do aktualizacji LSR.
5. Analiza i ocena procesu wdrażania LSR odbywa się na podstawie wyników analizy danych monitoringowych oraz wyników ewaluacji wewnętrznej.
6. Zakresy i kryteria analizy i oceny, źródła danych oraz sposoby pomiaru opisane są w procedurach dokonywania ewaluacji i monitoringu. Aktualność informacji i systematyczny sposób ich gromadzenia zapewnia przyjęty podział i zakres obowiązków pracowników biura LGD oraz funkcjonowanie Systemu Monitorowania LGD i LSR.
7. Wyniki przeprowadzonej analizy i oceny zamieszczane są na stronie internetowej LGD.
8. W zależności od wyników oceny procesu wdrażania LSR i wstępnej opinii Zarządu oraz uwag zgłoszonych przez mieszkańców obszaru (np. za pomocą poczty, Internetu lub w biurze LGD) Zarząd Stowarzyszenia rozpoczyna lub nie proces aktualizacji LSR.
9. Ustalenie przez Zarząd zakresu aktualizacji LSR powoduje dobranie odpowiednich i efektywnych form i metod konsultacji społecznych, np. spotkania i warsztaty z przedstawicielami społeczności lokalnej, sondaże społeczności lokalnej, a także tworzenie grup roboczych z udziałem zainteresowanych mieszkańców i ewentualnie ekspertów.
10. Powszechny udział społeczności lokalnej w konsultacjach i aktualizacji LSR zapewnia wykorzystanie Internetu, a także badania opinii przeprowadzone w ramach realizacji Planu komunikacji, monitoringu i ewaluacji.
11. Wyniki przeprowadzonych konsultacji oraz propozycje ewentualnych zmian w LSR Zarząd Stowarzyszenia przedstawia na posiedzeniu Zarządu, w którym uczestniczą pracownicy biura LGD i członkowie Rady oraz zaproszeni eksperci (o ile jest taka potrzeba).
12. Decyzję o aktualizacji LSR podejmuje Zarząd w formie uchwały.

13. Wyniki aktualizacji LSR są upowszechniane poprzez zamieszczenie aktualnej wersji LSR na stronie internetowej LGD.
14. W przypadku konieczności aktualizacji LSR, wynikającej ze zmiany przepisów (w tym otrzymania wytycznych) lub na wezwanie podmiotu wdrażającego PROW na lata 2014-2020 lub podmiotów uprawnionych do kontroli LGD, Zarząd dokonuje niezbędnych zmian w LSR i podejmuje uchwałę w sprawie aktualizacji LSR oraz upowszechnia informację w sposób opisany w punkcie 13.

Załącznik do Strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność (LSR)
Stowarzyszenie „Lokalna Grupa Działania Gościnna Wielkopolska" w Pępowie

PROCEDURY DOKONYWANIA EWALUACJI I MONITORINGU
Strategia rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność (LSR)
Stowarzyszenia „Lokalna Grupa Działania Gościnna Wielkopolska" (LGD)

Procedura monitorowania funkcjonowania LGD i wdrażania LSR

1. Zgodnie ze Statutem LGD Gościnna Wielkopolska za monitorowanie funkcjonowania LGD i wdrażania LSR odpowiada Zarząd Stowarzyszenia, a nadzór pełni Dyrektor LGD/ Prezes Zarządu.
2. Za wdrożenie i kontrolę Systemu monitorowania funkcjonowania LGD i wdrażania LSR, zwanego dalej Systemem Monitorowania LGD i LSR, odpowiada Dyrektor ds. administracyjnych i wdrożeniowych.
3. Monitorowanie obejmuje funkcjonowanie LGD i wdrażanie LSR w całym okresie realizacji LSR zgodnie z zawartą umową ramową.
4. Dane niezbędne do monitorowania funkcjonowania LGD i wdrażania LSR zbierane są na bieżąco przez pracowników biura LGD podczas wykonywania zadań wynikających z zakresu czynności na danym stanowisku.
5. Dane wprowadzane są przez pracowników biura LGD bezpośrednio do ewidencji Systemu Monitorowania LGD i LSR na bieżąco lub w ciągu 7 dni po zakończeniu dokumentowania zadania lub uzyskaniu informacji od podmiotów zewnętrznych (w ramach czynności: przechowywanie, archiwizacja i przygotowanie do udostępnienia informacji i dokumentów zgodnie z zakresem czynności).
6. Kontrola prawidłowości wprowadzanych danych prowadzona jest bieżąco lub okresowo w zależności od potrzeb.
7. W przypadku danych dotyczących doradztwa świadczonego przez pracowników biura LGD prowadzona jest również bieżąca weryfikacja poprawności wprowadzania danych z ewidencji papierowych do ewidencji Systemu Monitorowania LGD i LSR.
8. Dyrektor ds. administracyjnych i wdrożeniowych na podstawie danych z ewidencji Systemu Monitorowania LGD i LSR sporządza raporty lub opracowania i przekazuje je Prezesowi Zarządu.
9. Udostępnianie danych z ewidencji Systemu Monitorowania LGD i LSR odbywa się zgodnie z zasadami udostępniania informacji.

Ważnym elementem procedury monitorowania funkcjonowania LGD i wdrażania LSR jest opis sposobu realizacji działań monitorujących przedstawiony w tabeli.
Tabela (Ryc. 15) zawiera wskazanie monitorowanych elementów, źródła danych, analizy i oceny planowane do przeprowadzenia na podstawie zebranych danych oraz kryteria, na podstawie których przeprowadzana będzie ocena.

Lp.	Elementy monitorowane	Źródła danych	Analizy i oceny przeprowadzane na podstawie danych	Kryteria oceny
Funkcjonowanie LGD - czas pomiaru: na bieżąco/ okres objęty pomiarem: każdy rok kalendarzowy przez cały okres realizacji umowy ramowej				
1	Harmonogram ogłaszania naborów	• Harmonogram – aktualny załącznik do umowy ramowej • Rejestr ogłoszeń naborów wniosków • Dokumentacja prowadzenia uzgodnień terminów naborów z podmiotem wdrażającym	• Zgodność ogłaszania naborów z harmonogramem • Prawidłowość prowadzenia uzgodnienia terminu z podmiotem wdrażającym	• nabór został ogłoszony w terminie zgodnym z aktualnym harmonogramem • termin naboru został ustalony zgodnie z procedurą uzgadniania terminu z podmiotem wdrażającym
2	Świadczenie doradztwa przez pracowników biura LGD	• Ewidencja udzielanego doradztwa	• Zgodność prowadzenia doradztwa z obowiązującymi procedurami i organizacją pracy biura • Jakość udzielanego doradztwa	• doradztwo świadczone jest przez wszystkich pracowników biura LGD zgodnie z zakresami czynności • ewidencja udzielanego doradztwa jest prowadzona i przekazywana na bieżąco • zapisy w ewidencji są kompletne i czytelne • osoby korzystające z doradztwa oceniają je dobrze lub bardzo dobrze • podmioty, którym udzielono indywidualnego doradztwa złożyły wnioski o przyznanie pomocy • liczba zrealizowanych usług doradczych potwierdza potrzebę świadczenia bezpłatnego doradztwa w biurze LGD
3	Przeprowadzenie naboru wniosków	• Dokumentacja naboru, w tym: ogłoszenie naboru, strona internetowa LGD, rejestr wniosków, dokumentacja kontroli administracyjnej kompletności wniosków, złożone wnioski	• Zgodność przygotowania, ogłoszenia i przeprowadzenia naboru z obowiązującymi procedurami i organizacją pracy biura	• nabór został przygotowany przez pracowników biura LGD zgodnie z zakresami czynności • ogłoszenie i niezbędne dokumenty zostały zamieszczone na stronie internetowej LGD • informacja o naborze wniosków została upubliczniona zgodnie procedurami • elektroniczny rejestr przyjmowanych wniosków jest prowadzony na bieżąco • zapisy w rejestrze wniosków są kompletne • każdy złożony wniosek posiada potwierdzenie przeprowadzenia kontroli administracyjnej kompletności wniosku

				• wnioski są przechowywane w sposób uniemożliwiający niepowołany dostęp • dokumentacja naboru przekazana do UMWW była sporządzona prawidłowo
4	Dokumentowanie posiedzeń Rady	• Dokumentacja posiedzeń Rady, w tym: karty oceny operacji, oświadczenia o bezstronności, protokoły z oceny operacji, protokół z posiedzenia Rady, uchwały Rady i listy wybranych i niewybranych operacji	• Zgodność dokumentowania posiedzeń Rady z obowiązującymi procedurami i organizacją pracy biura	• lista obecności uczestników posiedzenia Rady jest sporządzona na odpowiednim formularzu • karty oceny operacji pozwalają na identyfikację ocenianej operacji • karty zostały wypełnione zgodnie z instrukcją • karty zostały opatrzone datą i czytelnym podpisem osoby wypełniającej • każda oceniana operacja posiada oświadczenie o bezstronności • protokoły z oceny operacji sporządzone są na odpowiednim formularzu • każda oceniana operacja posiada protokół z oceny • uchwały Rady sporządzone są zgodnie z odpowiednim wzorem i zawierają wszystkie wymagane informacje • listy wybranych i niewybranych operacji sporządzone są zgodnie z odpowiednim wzorem i zawierają wymagane informacje • protokół z posiedzenia Rady sporządzony jest zgodnie z obowiązującymi procedurami i zawiera wszystkie wymagane informacje • operacje zgodne z LSR stanowią wysoki odsetek wniosków o przyznanie pomocy złożonych w ramach naboru
5	Udział w prowadzonych szkoleniach	• Dokumentacja przeprowadzonych szkoleń, w tym lista obecności, ankiety badania opinii uczestników	• Zainteresowanie prowadzonymi szkoleniami i ich bieżąca ocena przez uczestników • Kompletność dokumentacji	• osoby uczestniczące w szkoleniu oceniają je dobrze lub bardzo dobrze • osoby uczestniczące w szkoleniu potwierdziły zrozumienie przekazywanych treści • uczestnicy szkolenia są zainteresowane udziałem w kolejnych szkoleniach organizowanych LGD • dokumentacja szkoleń jest kompletna

6	Aktywność informacyjna, animacyjna i promocyjna LGD	• Dokumentacja przeprowadzonych działań informacyjnych, animacyjnych i promocyjnych	• Skala prowadzonych działań informacyjnych, animacyjnych i promocyjnych LGD • Zainteresowanie prowadzonymi działaniami informacyjnymi, animacyjnymi i promocyjnymi LGD	• LGD organizuje spotkania o charakterze informacyjnym lub animacyjnym adresowane do mieszkańców obszaru LSR • LGD organizuje udział przedstawicieli LGD w targach/ konferencjach/ prezentacjach odbywających się poza terenem LGD, a dotyczących promowania lokalnych produktów i usług, poszukiwania i rozwoju rynków zbytu lokalnych produktów i usług • przedstawiciele LGD uczestniczą w organizowanych działaniach informacyjnych, animacyjnych i promocyjnych
7	Realizacja Planu szkoleń dla członków organu decyzyjnego (Rady)	• Harmonogram – aktualny załącznik do umowy ramowej • Dokumentacja przeprowadzonych szkoleń, w tym lista obecności	• Zgodność realizacji szkoleń z Planem szkoleń • Zainteresowanie prowadzonymi szkoleniami	• szkolenia zostały przeprowadzone zgodnie z Planem szkoleń (liczba, termin, temat szkolenia) • liczba uczestników każdego szkolenia jest większa lub równa liczbie członków Rady stanowiącej wymagane quorum podczas posiedzenia Rady
8	Realizacja Planu szkoleń dla pracowników biura LGD	• Harmonogram – aktualny załącznik do umowy ramowej • Dokumentacja przeprowadzonych szkoleń, w tym lista obecności	• Zgodność realizacji szkoleń z Planem szkoleń • Zainteresowanie prowadzonymi szkoleniami	• szkolenia zostały przeprowadzone zgodnie z Planem szkoleń (liczba, termin, temat szkolenia) • liczba uczestników każdego szkolenia jest równa liczbie pracowników biura LGD, którzy zgodnie z zakresami czynności powinni uczestniczyć w szkoleniu
9	Realizacja Planu Komunikacji	• Harmonogram – aktualny • Dokumentacja realizacji działań komunikacyjnych	• Zgodność realizacji działań komunikacyjnych z aktualnym harmonogramem realizacji Planu Komunikacji na dany rok • Kompletność dokumentacji	• działania komunikacyjne zostały zrealizowane zgodnie z Harmonogramem realizacji Planu komunikacji na dany rok • dokumentacja działań komunikacyjnych jest kompletna
10	Liczba odwiedzin strony internetowej LGD	• Zestawienie na podstawie raportu generowanego przez oprogramowanie systemowe strony internetowej LGD	• Zainteresowanie stroną internetową LGD	• zainteresowanie realizacją LSR i funkcjonowaniem LGD potwierdza liczba odwiedzin strony internetowej LGD

Wdrażanie LSR - czas pomiaru: na bieżąco/ okres objęty pomiarem: każdy rok kalendarzowy przez cały okres realizacji umowy ramowej				
11	Budżet LSR (realizacja finansowa LSR)	• Informacje uzyskane z podmiotu wdrażającego • Dokumentacja własna LGD • Ankiety monitorujące beneficjentów • Rozmowy z beneficjentami	• Stopień realizacji budżetu LSR • Stan kontraktowania środków z budżetu LSR	• kwota środków operacji wybranych do realizacji jest zgodna z planowaną w danym naborze wniosków • pomoc przyznana beneficjentom wskazuje na zgodną z planem realizację LSR • pomoc wypłacona beneficjentom wskazuje na zgodną z planem realizację LSR
12	Wskaźniki LSR (realizacja rzeczowa LSR)	• Dokumentacja własna LGD • Ankiety monitorujące beneficjentów • Dokumentacja i/ lub oświadczenia beneficjentów • Rozmowy z beneficjentami	• Stopień realizacji wskaźników	• wartość osiągniętych wskaźników produktu jest zgodna z wartością planowaną • wartość osiągniętych wskaźników produktu wskazuje na zgodną z planem realizację LSR • wartość osiągniętych wskaźników rezultatu wskazuje na zgodną z planem realizację LSR

Ryc.15. Realizacja działań monitorujących funkcjonowanie LGD i wdrażanie LSR
Źródło: Opracowanie własne

Procedura ewaluacji LSR

1. Zgodnie ze Statutem LGD Gościnna Wielkopolska za ewaluację wewnętrzną (bieżącą) odpowiada Zarząd Stowarzyszenia, a nadzór i kontrolę pełni Dyrektor LGD/ Prezes Zarządu.
2. Za koordynowanie ewaluacji wewnętrznej (bieżącej) odpowiada Dyrektor ds. administracyjnych i wdrożeniowych.
3. Ewaluacja wewnętrzna przeprowadzana jest przez Zarząd LGD i pracowników biura LGD z udziałem społeczności lokalnej systematycznie dla każdego roku kalendarzowego przez cały okres realizacji LSR.
4. Ewaluacja zewnętrzna powinna odbyć się jednokrotnie w okresie realizacji LSR, zgodnie ze wskazaniami Wytycznych Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz powinna zostać przeprowadzona przez niezależnych ewaluatorów.

Ważnym elementem procedury ewaluacji LSR jest opis sposobu realizacji badań ewaluacyjnych przedstawiony w tabeli (Ryc. 16), który jest ściśle powiązany z Wytycznymi Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w zakresie monitoringu i ewaluacji strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020.

Lp.	Elementy podlegające ewaluacji	Sposób pomiaru	Czas i okres objęty pomiarem	Kryteria, na podstawie których będzie przeprowadzana ewaluacja
Ewaluacja LSR – wewnętrzna (bieżąca, samodzielna)				
1	Proces wdrażania LSR i jego efekty oraz zmiany w otoczeniu LSR	Warsztat refleksyjno – analityczny na temat realizacji LSR i działań LGD (przeprowadzony z wykorzystaniem danych przygotowanych przez biuro LGD)	• Czas pomiaru: styczeń – luty roku następującego po roku ocenianym • Okres objęty pomiarem: cały rok kalendarzowy	• Czy realizacja finansowa i rzeczowa LSR przebiegała zgodnie z planem i można ją uznać za zadowalającą? • W jakim stopniu jakość składanych projektów wybieranych we wszystkich obszarach tematycznych wpływa na osiąganie wskaźników w zaplanowanym czasie? • W jakim stopniu stosowane kryteria wyboru projektów spełniają swoją rolę? • W jakim stopniu wybierane projekty realizowane w ramach LSR przyczyniają się do odpowiadania na potrzeby społeczności lokalnej z obszaru LGD? • Czy przyjęty system wskaźników dostarcza wszystkie potrzebne informacje niezbędne do określenia skuteczności interwencyjnej strategii? • Czy procedury naboru, wyboru i realizacji projektów są przyjazne dla beneficjentów? • Jaka jest skuteczność działania biura LGD (działań animacyjnych, informacyjnych, promocyjnych, doradczych)? • Jakie zmiany należy wprowadzić w działaniach LGD, by skuteczniej realizowała cele LSR?
Ewaluacja LSR – zewnętrzna				
1	Proces wdrażania LSR i jego efekty oraz zmiany w otoczeniu LSR	Wykonanie badania ewaluacyjnego przez zewnętrznego ewaluatora (pod warunkiem posiadania przez LGD środków na zlecenie wykonania takiego badania)	• Czas pomiaru: jednokrotnie w latach 2020-2022 • Okres objęty pomiarem: okres realizacji LSR	Zgodne z Wytycznymi Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w zakresie monitoringu i ewaluacji strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020.

Ryc.16. Realizacja ewaluacji LSR
Źródło: Opracowanie własne

Wykorzystanie wyników z ewaluacji LSR i analizy danych monitoringowych

Wyniki analizy danych monitoringowych zostaną wykorzystane do bieżącego korygowania i usprawniania funkcjonowania LGD umożliwiającego stałe podnoszenie jakości i efektywności działań oraz do szybkiego reagowania na zidentyfikowane trudności we wdrażaniu LSR. W szczególności zostaną wykorzystane do podejmowania decyzji w zakresie usprawnień w organizacji pracy biura i Rady, świadczeniu doradztwa, w realizacji Planu komunikacji i zadań z zakresu animacji lokalnej oraz w przygotowaniu propozycji zmian w kryteriach, procedurach i aktualizacji LSR.

Wyniki ewaluacji wewnętrznej zostaną wykorzystane do rocznej oceny efektywności pracy biura LGD, skuteczności przeprowadzanych naborów i pracy Rady oraz oceny efektywności działań informacyjnych, promocyjnych i animacyjnych. W szczególności zostaną wykorzystane do podejmowania decyzji w zakresie zmian w organizacji pracy biura i świadczeniu doradztwa, zmian w procedurach funkcjonowania Rady i współpracy organów Stowarzyszenia, zmian w składzie Rady oraz przygotowania propozycji zmian w realizacji Planu komunikacji i zadań z zakresu animacji lokalnej.

Gromadzone w uporządkowany sposób wyniki ewaluacji wewnętrznej zostaną wykorzystane w ramach ewaluacji zewnętrznej.

Wyniki ewaluacji zewnętrznej zostaną wykorzystane do oceny efektywności i skuteczności wydatkowania środków publicznych w ramach LSR oraz oceny użyteczności i trwałości zmian zaistniałych w wyniku realizacji LSR, a także oceny społecznej akceptacji tych zmian. Wyniki z ewaluacji powinny również zostać wykorzystane w umacnianiu trwałości partnerstwa trójsektorowego i utrwalaniu jego marki w środowisku lokalnym i regionie oraz w planowaniu rozwoju w kolejnych latach.

PLAN DZIAŁANIA

CEL OGÓLNY nr1	Lata	2016-2018			2019-2021			2022 -2023			RAZEM 2016-2023		Program	Poddziałanie/ zakres Programu
	Nazwa wskaźnika	Wartość z jednostką miary	% realizacji wskaźnika narastająco	Planowane wsparcie (zł)	Wartość z jednostką miary	% realizacji wskaźnika narastająco	Planowane wsparcie (zł)	Wartość z jednostką miary	% realizacji wskaźnika narastająco	Planowane wsparcie (zł)	Razem wartość wskaźników	Razem planowane wsparcie (zł)		
Cel szczegółowy 1.1: Ochrona zasobów i kształtowanie krajobrazu wiejskiego													PROW	
	Liczba zrealizowanych operacji dotyczących odtworzenia/ odnowienia/ zagospodarowania obiektów małej retencji i/lub wykonania nasadzeń śródpolnych/ przydrożnych	3 sztuki	20	590 300	9 sztuk	80	1 709 400	3 sztuki	100	590 300	15 sztuk	2 890 000	PROW	Realizacja LSR
Razem cel szczegółowy 1.1				590 300			1 709 400			590 300		2 890 000		

Cel szczegółowy 1.2: Zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii													PROW	
Przedsięwzięcie 1.2.1	Liczba zrealizowanych operacji obejmujących zainstalowanie OZE w obiektach związanych z prowadzeniem działalności w zakresie zachowania dziedzictwa lokalnego	3 sztuki	50	150 000	2 sztuki	83,33	350 000	1 sztuka	100	100 000	6 sztuk	600 000	PROW	Realizacja LSR
Przedsięwzięcie 1.2.2	Liczba zrealizowanych operacji obejmujących zainstalowanie OZE w obiektach związanych z działalnością gospodarczą w zakresie rekreacji/ turystyki/ sprzedaży lokalnych produktów żywnościowych	2 sztuki	20	240 000	6 sztuk	80	720 000	2 sztuki	100	240 000	10 sztuk	1 200 000	PROW	Realizacja LSR
Razem cel szczegółowy 1.2				390 000			1 070 000			340 000		1 800 000		

Cel szczegółowy 1.3: Podniesienie poziomu wiedzy społeczności lokalnej w zakresie ochrony środowiska i zmian klimatu														
Przedsięwzięcie 1.3.1	Liczba zrealizowanych operacji obejmujących nowe społeczne programy edukacyjne w zakresie ochrony środowiska i zmian klimatu	2 sztuki	50	155 000	2 sztuki	100	155 000	0 sztuk	100	0	4 sztuki	310 000	PROW	Realizacja LSR
	Liczba operacji ukierunkowanych na innowacje	2 sztuki	50		2 sztuki	100		0 sztuk	100		4 sztuki		PROW	Realizacja LSR
Przedsięwzięcie 1.3.2	Liczba zrealizowanych operacji obejmujących nowe narzędzia promowania walorów rekreacyjnych i turystycznych wykorzystujących lokalne dziedzictwo przyrodnicze	1 sztuka	50	150 000	1 sztuka	100	150 000	0 sztuk	100	0	2 sztuki	300 000	PROW	Realizacja LSR
	Liczba operacji ukierunkowanych na innowacje	1 sztuka	50		1 sztuka	100		0 sztuk	100		2 sztuki		PROW	Realizacja LSR
Razem cel szczegółowy 1.3				305 000			305 000			0		610 000		

Cel szczegółowy 1.4: *Wzmocnienie kapitału społecznego Gościnnej Wielkopolski i wspieranie partycypacji społeczności lokalnej w realizacji LSR*														
Przedsięwzięcie 1.4.1	Liczba spotkań / wydarzeń adresowanych do mieszkańców	10 sztuk	62,50	12 000	3 sztuki	81,25	5 000	3 sztuki	100	5 000	16 sztuk	22 000	PROW	Akty wizacja
Przedsięwzięcie 1.4.2	Liczba osobodni szkoleń dla pracowników i organów LGD	180 osobodni	90	5 000	10 osobodni	95	10 000	10 osobodni	100	5 000	200 osobodni	20 000	PROW	Akty wizacja
	Liczba podmiotów, którym udzielono indywidualnego doradztwa	30 sztuk	60	13 000	15 sztuk	90	6 000	5 sztuk	100	4 000	50 sztuk	23 000	PROW	Akty wizacja
Razem cel szczegółowy 1.4				30 000			21 000			14 000		65 000		
Razem cel ogólny 1				1 315 300			3 105 400			944 300		5 365 000		

CEL OGÓLNY nr 2	**Lata**	**2016-2018**			**2019-2021**			**2022 -2023**			**RAZEM 2016-2023**		**Program**	**Poddziałanie/ zakres Programu**
	Nazwa wskaźnika	Wartość z jednostką miary	% realizacji wskaźnika narastająco	Planowane wsparcie (zł)	Wartość z jednostką miary	% realizacji wskaźnika narastająco	Planowane wsparcie (zł)	Wartość z jednostką miary	% realizacji wskaźnika narastająco	Planowane wsparcie (zł)	Razem wartość wskaźników	Razem planowane wsparcie (zł)		
Cel szczegółowy 2.1: Zwiększenie wykorzystania lokalnych produktów żywnościowych w działalności gospodarczej													PROW	

Przedsięwzięcie2.1.1	Liczba zrealizowanych operacji polegających na utworzeniu nowego przedsiębiorstwa	4 sztuki	20	400 000	12 sztuk	80	1 200 000	4 sztuki	100	400 000	20 sztuk	2 000 000	PROW	Realizacja LSR
Przedsięwzięcie 2.1.2	Liczba zrealizowanych operacji polegających na rozwoju istniejącego przedsiębiorstwa	4 sztuki	25	1 025 000	8 sztuk	75	2 050 000	4 sztuki	100	1 025 000	16 sztuk	4 100 000	PROW	Realizacja LSR
Razem cel szczegółowy 2.1				1 425 000			3 250 000			1 425 000		6 100 000		
Cel szczegółowy 2.2: Podniesienie poziomu wiedzy społeczności lokalnej w zakresie tradycyjnej żywności, przetwarzania lokalnych produktów i organizacji rynków ich zbytu														
Przedsięwzięcie 2.2.1	Liczba zrealizowanych operacji obejmujących nowe społeczne programy edukacyjne dotyczące lokalnych produktów żywnościowych, tradycyjnych potraw i zdrowego żywienia	1 sztuka	33,33	120 000	2 sztuki	100	150 000	0 sztuk	100	0	3 sztuki	270 000	PROW	Realizacja LSR
	Liczba operacji ukierunkowanych na innowacje	1 sztuka	33,33		2 sztuki	100		0 sztuk			3 sztuki		PROW	Realizacja LSR

Przedsięwzięcie 2.2.2	Liczba szkoleń	2 sztuki	50	165 000	2 sztuki	100	165 000	0 sztuk	100	0	4 sztuki	330 000	PROW	Realizacja LSR
	Liczba operacji ukierunkowanych na innowacje	2 sztuki	50		2 sztuki	100		0 sztuk	100		4 sztuki		PROW	Realizacja LSR
Razem cel szczegółowy 2.3				285 000			315 000			0		600 000		
Cel szczegółowy 2.3: *Wzmocnienie kapitału społecznego Gościnnej Wielkopolski i wspieranie partycypacji społeczności lokalnej w realizacji LSR*														
Przedsięwzięcie 2.3.1	Liczba spotkań/ wydarzeń adresowanych do mieszkańców	15 sztuk	50	20 000	10 sztuk	83,33	10 000	5 sztuk	100	10 000	30 sztuk	40 000	PROW	Akty wizacja
	Liczba konferencji / targów / prezentacji (odbywających się poza terenem LGD) z udziałem przedstawicieli LGD	3 sztuk	37,5	30 000	3 sztuk	75	30 000	2 sztuk	100	20 000	8 sztuk	80 000	PROW	Akty wizacja
Przedsięwzięcie 2.3.2	Liczba osobodni szkoleń dla pracowników i organów LGD	230 osobodni	92	5 000	10 osobodni	96	10 000	10 osobodni	100	5 000	250 osobodni	20 000	PROW	Akty wizacja
	Liczba podmiotów, którym udzielono indywidualnego doradztwa	50 sztuk	50	12 000	40 sztuk	90	6 000	10 sztuk	100	4 000	100 sztuk	22 000	PROW	Akty wizacja
Razem cel szczegółowy 2.3				67 000			56 000			39 000		162 000		

Razem cel ogólny 2		1 777 000		3 621 000		1 464 000		6 862 000		
Razem LSR		3 092 300		6 726 400		2 408 300		**12 227 000**		
Razem planowane wsparcie na przedsięwzięcia dedykowane tworzeniu i utrzymaniu miejsc pracy w ramach poddziałania Realizacja LSR PROW									% budżetu poddziałania Realizacja LSR	
								6 100 000	**50,83**	

BUDŻET LSR

Zakres wsparcia	Wsparcie finansowe (PLN)					
	PROW	RPO		PO RYBY	Fundusz wiodący	Razem EFSI
		EFS	EFRR			
Realizacja LSR (art. 35 ust. 1 lit. b rozporządzenia nr 1303/2013)	12 000 000	0	0	0		12 000 000
Współpraca (art. 35 ust. 1 lit. c rozporządzenia nr 1303/2013)	0			0		0
Koszty bieżące (art. 35 ust. 1 lit. d rozporządzenia nr 1303/2013)	2 100 000	0	0	0	0	2 100 000
Aktywizacja (art. 35 ust. 1 lit. e rozporządzenia nr 1303/2013)	550 000	0	0	0	0	550 000
Razem	**14 650 000**	0	0	0	0	**14 650 000**

PLAN FINANSOWY W RAMACH PODDZIAŁANIA 19.2. PROW 2014-2020

	Wkład EFRROW	Budżet państwa	Wkład własny będący wkładem krajowych środków publicznych	RAZEM
Beneficjenci inni niż jednostki sektora finansów publicznych	**5 414 913**	**3 095 087**		**8 510 000**
Beneficjenci będący jednostkami sektora finansów publicznych	**2 220 687**		**1 269 313**	**3 490 000**
Razem	**7 635 600**	**3 095 087**	**1 269 313**	**12 000 000**

PLAN KOMUNIKACJI
Stowarzyszenia „Lokalna Grupa Działania Gościnna Wielkopolska” (LGD)

Cele główne i przesłanki opracowania Planu komunikacji

Główne przesłanki opracowania Planu komunikacji to zidentyfikowana potrzeba tworzenia warunków do aktywnego, szeroko rozumianego uczestnictwa społeczności lokalnej w realizacji Strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność oraz rozwoju partnerstwa trójsektorowego m.in. poprzez wzrost poziomu współpracy partnerskiej i zaangażowania partnerów i interesariuszy LGD.

Przeprowadzone badania ewaluacyjne realizacji LSR w latach 2009-2015, diagnoza obszaru w zakresie komunikacji elektronicznej, dyskusje i konsultacje oraz wywiady pogłębione przeprowadzone na etapie konsultowania planowanych działań komunikacyjnych (patrz Rozdział II LSR) umożliwiły identyfikację następujących problemów w obszarze komunikacji: małe wykorzystanie informacji przekazywanych drogą elektroniczną w grupie wiekowej 50+ i wśród kobiet, niewystarczająca czytelność przekazywanych informacji (szczególnie formalnych), mała atrakcyjność stosowanych rozwiązań komunikacyjnych (szczególnie w zakresie komunikacji elektronicznej adresowanej do ludzi młodych), słabe wykorzystania lokalnych mediów (radio, TV, prasa lokalna), mały udział partnerów w działaniach komunikacyjnych, niewystarczająca bieżąca promocja dobrych praktyk i stanu realizacji LSR, małe możliwości prowadzenia wymiany informacji i konsultacji drogą elektroniczną.

Odpowiedzią na zdiagnozowane problemy jest:

- wprowadzenie dodatkowych środków przekazu informacji dla grup defaworyzowanych (tj. kobiety i osoby 50+) oraz odpowiedni dobór miejsc dystrybucji (np. plakaty na tablicy ogłoszeń w sołectwie),
- wstępna weryfikacji czytelności informacji, szczególnie przekazywanej w formie ulotek, plakatów lub ogłoszeń,
- zwiększenie atrakcyjności stosowanych narzędzi komunikacji elektronicznej, głównie w obszarze komunikacji z osobami młodymi, np. strona www dostępna na urządzeniach mobilnych, prowadzenie facebooka i twitera, zamieszczanie materiałów multimedialnych,
- zwiększenie wykorzystania mediów lokalnych w działaniach informacyjnych i promocyjnych LGD,
- włączenie partnerów w działania informacyjne, w tym głównie w zakresie miejsc i form dystrybucji informacji,
- wdrożenie systemu bieżącego promowania dobrych praktyk i stanu realizacji LSR (np. możliwość prezentacji projektów przez beneficjentów, liczniki realizacji wskaźników),
- wypracowanie i wdrożenie systemu komunikacji ze społecznością lokalną, ze szczególnym uwzględnieniem komunikacji elektronicznej i specyfiki poszczególnych grup interesariuszy LGD (np. tworzenie tematycznych platform współpracy).

Plan komunikacji realizuje cele, które wpisują się w cztery kluczowe poziomy partycypacji społecznej, tzn. informowanie, konsultowanie, współdecydowanie i współdziałanie.

Cele główne Planu komunikacji to:

1. Informowanie potencjalnych wnioskodawców o zasadach i kryteriach udzielania wsparcia z budżetu LSR
2. Promocja realizacji LSR i dobrych praktyk realizacji LSR
3. Zwiększenie zaangażowanie mieszkańców w działalność LGD.

Opis działań komunikacyjnych i grup docelowych, zakładanych wskaźników realizacji działań i efektów działań komunikacyjnych oraz działań podejmowanych w przypadku problemów z realizacją LSR i/ lub niskim poparciu społecznym dla działań realizowanych przez LGD

Głównym elementem planu komunikacji jest opis działań komunikacyjnych przedstawiony w postaci tabeli.

Tabela zawiera nazwę działania komunikacyjnego, wskazanie celu komunikacji, grup docelowych, różnorodnych środków przekazu dopasowanych do potrzeb i adekwatnych do celów i wskaźników działań komunikacyjnych oraz wskazanie terminu rozpoczęcia realizacji danego działania i zasady kontynuacji w okresie realizacji LSR.

Zaplanowane działania komunikacyjne znacząco różnią się od działań dotychczas realizowanych przez LGD, szczególnie w zakresie różnorodności formy przekazu i ilości miejsc dystrybucji informacji, czytelności i atrakcyjności przekazywanej informacji, specyficznego podejścia do zdefiniowanych grup defaworyzowanych oraz innowacyjnego zastosowania komunikacji elektronicznej w budowaniu systemu komunikacji ze społecznością lokalną np. tworzenie tematycznych platform współpracy.

Analiza efektywności działań komunikacyjnych i zastosowanych środków przekazu oraz tryb korygowania Planu komunikacji

Analiza efektywności zastosowanych środków przekazu będzie prowadzona w oparciu o wskaźniki zaplanowane w odniesieniu do poszczególnych środków przekazu. Natomiast analiza efektywności zrealizowanych działań komunikacyjnych będzie prowadzona w oparciu o zakładane efekty realizacji tych działań. Analiza wartości wskaźników dotyczących środków przekazu będzie prowadzona w odniesieniu do każdego wskaźnika i w odniesieniu do wszystkich wskaźników danego działania komunikacyjnego. Natomiast analiza efektów zrealizowanych działań będzie prowadzona w odniesieniu do każdego działania i do każdego z celów Planu komunikacji.

Część zaplanowanych działań komunikacyjnych to działania cykliczne, realizowane np. przed każdym naborem lub po każdym zakończonym naborze oznacza to, że konieczne jest prowadzenie bieżących działań korygujących, takich jak powtórzenie szkolenia lub spotkania informacyjnego. Bieżące korygowanie działań komunikacyjnych wynika z bieżącego reagowania na istotne problemy w realizacji LSR (np. uczestnicy szkolenia zainteresowani złożeniem wniosku negatywnie oceniają posiadaną wiedzę) i jest odpowiedzią na bieżące badanie satysfakcji uczestników działań.

Natomiast w przypadku poważnych problemów w realizacji LSR, takich jak małe zainteresowanie naborami wniosków, niska jakość składanych wniosków, mała liczba podpisanych umów lub niski poziom zrefundowanych środków konieczne będzie przeprowadzenie korekty Planu komunikacji. Korekta Planu komunikacji będzie poprzedzona diagnozą przyczyn problemów i analizą wyników przeprowadzonych badań satysfakcji połączonymi w wykorzystaniem wyników bieżącej oceny efektywności świadczonego doradztwa. Korekta może dotyczyć jednego lub kilku typów działań lub całego cyklu działań komunikacyjnych. Korekta Planu komunikacji może wynikać również ze zmian w procedurach lub kryteriach oceny i wyboru

operacji lub aktualizacji LSR – wówczas będzie wynikała z przeprowadzonych badań opinii dotyczących funkcjonowania LGD i realizacji LSR. Używane w Planie komunikacji określenie „wniosek o przyznanie pomocy" oznacza również wniosek o udzielenie wsparcia.

Działania skierowane do grup defaworyzowanych oznaczone są kolorem brązowym, działania mające na celu pozyskanie informacji o funkcjonowaniu LGD i realizacji LSR oznaczone są kolorem niebieskim, a działania korygujące podejmowane w przypadku problemów z realizacją LSR kolorem zielonym (również w przypadku działań związanych z pozyskaniem informacji).

Lp.	Nazwa działania komunikacyjnego	Cel komunikacji	Adresaci działania komunikacyjnego (grupy docelowe)	Termin	Środki przekazu	Zakładane wskaźniki
1	Konferencja rozpoczynająca realizację LSR LGD Gościnna Wielkopolska	Poinformowanie uczestników konferencji o rozpoczęciu realizacji LSR, jej głównych obszarach tematycznych, celach i wskaźnikach, zasadach przyznawania pomocy, planie komunikacyjnym oraz zasadach świadczenia doradztwa przez pracowników biura Uzyskanie informacji zwrotnej nt. zainteresowania udziałem w realizacji LSR, w tym w realizacji przedsięwzięć	Wszyscy uczestnicy konferencji, w szczególności członkowie i partnerzy LGD, lokalne media, lokalni liderzy Grupy defaworyzowane: kobiety, osoby w wieku 50+	I lub II półrocze 2016 r. Niezwłocznie po podpisaniu umowy ramowej	- prezentacje podczas konferencji - ankieta w wersji papierowej przekazywana uczestnikom konferencji	- 1 konferencja - 120 uczestników konferencji - 120 ankiet - nie mniej niż 80% zwróconych ankiet
	• Działanie 1 realizuje Cel 1. Informowanie potencjalnych wnioskodawców o zasadach i kryteriach udzielania wsparcia z budżetu LSR • Sposób dotarcia do grupy docelowej: wysłanie zaproszeń, zamieszczenie informacji na stronie internetowej LGD • Zakładany efekt działania komunikacyjnego: wzrost zainteresowania grup docelowych realizacją LSR oraz upowszechnienie na obszarze 12 gmin członkowskich informacji o LGD i realizacji LSR					
2	Kampania informacyjna nt. głównych założeń LSR LGD Gościnna Wielkopolska	Poinformowanie potencjalnych wnioskodawców o rozpoczęciu realizacji LSR, jej głównych celach, zasadach przyznawania pomocy oraz kategoriach preferowanych operacji w największym stopniu realizujących LSR	Wszyscy potencjalni wnioskodawcy, w szczególności przedsiębiorcy, rolnicy oraz organizacje pozarządowe i mieszkańcy obszaru objętego LSR	I lub II półrocze 2016 r. Niezwłocznie po podpisaniu umowy ramowej Powtórzona w 2017 roku w przypadku	- artykuły i ogłoszenia w internecie - ogłoszenia w urzędach gmin członkowskich - artykuł w prasie lokalnej - ulotka - plakat	- 2 artykuły w internecie - 4 ogłoszenia w internecie - 2 ogłoszenia w urzędach gmin członkowskich - 1 artykuł w lokalnej

			Grupy defaworyzowane: kobiety, osoby w wieku 50+	stwierdzenia istotnych problemów z wdrażaniem LSR	- komunikat w lokalnym radio i TV	prasie - 5 000 szt. ulotki - 500 szt. plakatu - 1 komunikat w lokalnym radio i TV
	• Działanie 2 realizuje Cel 1. Informowanie potencjalnych wnioskodawców o zasadach i kryteriach udzielania wsparcia z budżetu LSR • Sposób dotarcia do grupy docelowej: zamieszczenie informacji na stronie internetowej LGD, portalach społecznościowych, siedzibach gmin członkowskich LGD, w czterech gazetach lokalnych, dystrybucja ulotki w urzędach gmin, siedzibach członków LGD, szkołach, urzędach pracy, dodatkowo w celu zwiększenia szans dotarcia do grup defaworyzowanych: umieszczenie plakatów w szkołach, zakładach opieki zdrowotnej, bibliotekach, tablicach ogłoszeń w sołectwach oraz nadanie komunikatu w lokalnym radio i TV • Zakładany efekt działania komunikacyjnego: wzrost liczby osób zainteresowanych udziałem w spotkaniach informacyjnych, szkoleniach i korzystaniem z doradztwa świadczonego przez pracowników biura LGD					
3	Spotkanie nt. zasad oceniania i wyboru operacji w ramach LSR LGD Gościnna Wielkopolska	Poinformowanie potencjalnych wnioskodawców o głównych zasadach interpretacji poszczególnych kryteriów oceny stosowanych podczas oceny i wyboru operacji (zwłaszcza kryteriów jakościowych) oraz zasadach korzystania z doradztwa świadczonego przez pracowników biura LGD Uzyskanie informacji zwrotnej nt. zainteresowania udziałem w realizacji LSR, w tym w realizacji poszczególnych celów LSR oraz nt. poziomu zrozumienia zasad oceny i wyboru operacji, a także na temat stosowanych procedur oraz funkcjonowania organów i biura LGD	Wszyscy potencjalni wnioskodawcy, w szczególności przedsiębiorcy, rolnicy oraz organizacje pozarządowe i mieszkańcy obszaru objętego LSR Grupy defaworyzowane: kobiety, osoby w wieku 50+	2016 rok Po zakończeniu kampanii informacyjnej, ale nie później niż przed rozpoczęciem pierwszego naboru Kolejne spotkania w latach 2017 – 2020, przed każdym naborem wniosków	- prezentacja podczas spotkania - ulotka informacyjna - ankieta w wersji papierowej przekazywana uczestnikom spotkania	- 25 spotkań - 500 uczestników spotkań - 500 szt. ulotek - 500 szt. ankiet - nie mniej niż 80% zwróconych ankiet
	• Działanie 3 realizuje Cel 1. Informowanie potencjalnych wnioskodawców o zasadach i kryteriach udzielania wsparcia z budżetu LSR • Sposób dotarcia do grupy docelowej: wysłanie zaproszeń, zamieszczenie informacji na stronie internetowej LGD i portalu społecznościowym • Zakładany efekt działania komunikacyjnego: wzrost liczby uczestników szkoleń i doradztwa świadczonego przez biuro LGD					

4	Szkolenia nt. przygotowania wniosku o przyznanie pomocy	Przeszkolenie potencjalnych wnioskodawców w zakresie wypełniania wniosku o przyznanie pomocy oraz przekazanie informacji o zasadach korzystania z doradztwa świadczonego przez pracowników biura LGD Uzyskanie informacji zwrotnej nt. poziomu zrozumienia zasad przygotowania wniosku o przyznanie pomocy oraz zasad funkcjonowania biura LGD	Wszyscy potencjalni wnioskodawcy w ramach danego naboru wniosków Grupy defaworyzowane: kobiety, osoby w wieku 50+	2016 rok Po ogłoszeniu pierwszego naboru Kolejne szkolenia w latach 2017 – 2020, przed każdym naborem wniosków	- prezentacja podczas spotkania + dyskusja - warsztaty w zakresie przygotowania wniosku - ankieta w wersji papierowej przekazywana uczestnikom szkolenia	- 25 szkoleń - 250 uczestników szkoleń - 250 ankiet, - nie mniej niż 80% zwróconych ankiet
	• Działanie 4 realizuje Cel 1. Informowanie potencjalnych wnioskodawców o zasadach i kryteriach udzielania wsparcia z budżetu LSR • Sposób dotarcia do grupy docelowej: wysłanie zaproszeń, zamieszczenie informacji na stronie internetowej LGD i portalu społecznościowm • Zakładany efekt działania komunikacyjnego: wzrost liczby osób korzystających z doradztwa, wzrost liczby wnioskodawców					
5	Szkolenia nt. przygotowania wniosku o przyznanie pomocy	Przeszkolenie potencjalnych wnioskodawców w zakresie wypełniania wniosku o przyznanie pomocy oraz przekazanie informacji o zasadach korzystania z doradztwa świadczonego przez pracowników biura LGD Uzyskanie informacji zwrotnej nt. poziomu zrozumienia zasad przygotowania wniosku o przyznanie pomocy oraz zasad funkcjonowania biura LGD	Potencjalni wnioskodawcy z grup defaworyzowanych: Grupy defaworyzowane: kobiety, osoby w wieku 50+	2016 rok Po ogłoszeniu pierwszego naboru Kolejne szkolenia w latach 2017 – 2020, przed każdym naborem wniosków z formą wsparcia w postaci premii	- prezentacja podczas spotkania + dyskusja - warsztaty w zakresie przygotowania wniosku - ankieta w wersji papierowej przekazywana uczestnikom szkolenia	- 10 szkoleń - 100 uczestników szkoleń - 100 ankiet - nie mniej niż 80% zwróconych ankiet
	• Działanie 5 realizuje Cel 1. Informowanie potencjalnych wnioskodawców o zasadach i kryteriach udzielania wsparcia z budżetu LSR • Sposób dotarcia do grupy docelowej: wysłanie zaproszeń, zamieszczenie informacji na stronie internetowej LGD i portalu społecznościowym • Zakładany efekt działania komunikacyjnego: wzrost liczby osób z grup defaworyzowanych korzystających z doradztwa, wzrost liczby wnioskodawców składanych przez osoby z grup defaworyzowanych					

6	Badanie satysfakcji wnioskodawców LGD dot. jakości doradztwa świadczonego przez pracowników LGD w zakresie przygotowania wniosków o przyznanie pomocy pod kątem wprowadzenia korekt	Uzyskanie informacji zwrotnej nt. oceny jakości doradztwa świadczonego przez pracowników LGD w zakresie przygotowania wniosków o przyznanie pomocy, a także na temat stosowanych procedur oraz funkcjonowania organów i biura LGD	Wszystkie osoby korzystające z doradztwa w ramach każdego naboru	I półrocze 2017 r. Niezwłocznie po zakończeniu pierwszego naboru Kolejne badania w latach 2017-2020 po zakończeniu każdego naboru wniosków	- odpowiedź na pytanie podczas wypełniania ewidencji doradztwa - ankieta w wersji elektronicznej	- 1 ankieta - rozesłanie ankiet do 100% osób korzystających z doradztwa - nie mniej niż 60% odpowiedzi
	• Działanie 6 realizuje Cel 1. Informowanie potencjalnych wnioskodawców o zasadach i kryteriach udzielania wsparcia z budżetu LSR • Sposób dotarcia do grupy docelowej: zadanie pytań podczas ewidencjonowania udzielanego doradztwa, rozesłanie ankiety na adresy e-mail osób korzystających z doradztwa. • Zakładany efekt działania komunikacyjnego: poprawa jakości świadczenia doradztwa przez pracowników biura LGD.					
7	Szkolenia nt. przygotowania wniosku o płatność	Przeszkolenie beneficjentów w zakresie wypełniania wniosku o płatność oraz przekazanie informacji o zasadach korzystania z doradztwa świadczonego przez pracowników biura LGD Uzyskanie informacji zwrotnej nt. poziomu zrozumienia zasad przygotowania wniosku o płatność, a także na temat stosowanych procedur oraz funkcjonowania organów i biura LGD	Beneficjenci w ramach danego naboru wniosków Grupy defaworyzowane: kobiety osoby w wieku 50+	II półrocze 2017 r. Po otrzymaniu informacji o podpisaniu umowy przez pierwszego beneficjenta. Kolejne w latach 2017-2021, po otrzymaniu informacji o podpisaniu umowy przez beneficjenta/ów kolejnego naboru wniosków	- prezentacja podczas spotkania + dyskusja - warsztaty w zakresie przygotowania wniosku - ankieta w wersji papierowej przekazywana uczestnikom szkolenia	- 5 szkoleń - 250 uczestników szkoleń - 250 ankiet - nie mniej niż 80% zwróconych ankiet
	• Działanie 7 realizuje Cel 1. Informowanie potencjalnych wnioskodawców o zasadach i kryteriach udzielania wsparcia z budżetu LSR • Sposób dotarcia do grupy docelowej: wysłanie zaproszeń, zamieszczenie informacji na stronie internetowej LGD i portalu społecznościowm • Zakładany efekt działania komunikacyjnego: wzrost liczby osób korzystających z doradztwa, wzrost liczby pozytywnie rozliczonych operacji					

8	Szkolenia nt. przygotowania wniosku o płatność	Przeszkolenie beneficjentów w zakresie wypełniania wniosku o płatność oraz przekazanie informacji o zasadach korzystania z doradztwa świadczonego przez pracowników biura LGD Uzyskanie informacji zwrotnej nt. poziomu zrozumienia zasad przygotowania wniosku o płatność, a także na temat stosowanych procedur oraz funkcjonowania LGD	Beneficjenci z grup defaworyzowanych: kobiety, osoby w wieku 50+", w ramach danego naboru wniosków	II półrocze 2017 r. Po otrzymaniu informacji o podpisaniu umowy przez pierwszego beneficjenta z grupy defaworyzowanej. Kolejne w latach 2018-2021, po otrzymaniu informacji o podpisaniu umowy przez beneficjenta/ów z grupy defaworyzowanej	- prezentacja podczas spotkania + dyskusja - warsztaty w zakresie przygotowania wniosku - ankieta w wersji papierowej przekazywana uczestnikom szkolenia	- 5 szkoleń, - 100 uczestników szkoleń - 100 ankiet - nie mniej niż 80% zwróconych ankiet
	• Działanie 8 realizuje Cel 1. Informowanie potencjalnych wnioskodawców o zasadach i kryteriach udzielania wsparcia z budżetu LSR • Sposób dotarcia do grupy docelowej: wysłanie zaproszeń, zamieszczenie informacji na stronie internetowej LGD i portalu społecznościowm • Zakładany efekt działania komunikacyjnego: wzrost liczby osób z grup defaworyzowanych korzystających z doradztwa, wzrost liczby pozytywnie rozliczonych operacji składanych przez osoby z grup defaworyzowanych					
9	Badanie satysfakcji beneficjentów LGD dot. jakości doradztwa świadczonego przez pracowników LGD w zakresie przygotowania wniosków o płatność pod kątem wprowadzenia ewentualnych korekt	Uzyskanie informacji zwrotnej nt. oceny jakości doradztwa świadczonego przez pracowników LGD w zakresie przygotowania wniosków o płatność, a także na temat stosowanych procedur oraz funkcjonowania organów i biura LGD	Wszyscy beneficjenci korzystający z doradztwa w zakresie przygotowaniu wniosków o płatność	II półrocze 2019 r. Po otrzymaniu informacji o wypłacie środków dla wszystkich beneficjentów naborów z 2017 r. Kolejne badania w latach 2020-2022 po otrzymaniu informacji o wypłacie środków dla wszystkich beneficjentów naborów z kolejnych lat.	- odpowiedź na pytanie podczas wypełniania ewidencji doradztwa - ankieta w wersji elektronicznej	- 1 ankieta - rozesłanie ankiety do 100% osób korzystających z doradztwa - nie mniej niż 70% odpowiedzi

	• Działanie 9 realizuje Cel 1. Informowanie potencjalnych wnioskodawców o zasadach i kryteriach udzielania wsparcia z budżetu LSR • Sposób dotarcia do grupy docelowej: zadanie pytań podczas ewidencjonowania udzielanego doradztwa, rozesłanie ankiety na adresy e-mail osób korzystających z doradztwa. • Zakładany efekt działania komunikacyjnego: poprawa jakości świadczenia doradztwa przez pracowników biura LGD.					
10	Badanie opinii nt. funkcjonowania organów i biura LGD, procedur i kryteriów oceny i wyboru operacji oraz zmiany kryteriów i aktualizacji LSR	Uzyskanie informacji zwrotnej nt. oceny jakości i skuteczności funkcjonowania organów i biura LGD, zrozumienia i skuteczności stosowanych zasad i procedur oraz kryteriów oceny i wyboru operacji oraz elementów możliwych do zamiany w LSR	Wszyscy aktualni i potencjalni wnioskodawcy i beneficjenci, w szczególności przedsiębiorcy, rolnicy oraz organizacje pozarządowe i mieszkańcy obszaru objętego LSR Członkowie LGD Grupy defaworyzowane: kobiety, osoby w wieku 50+	II półrocze 2018 r. Kolejne badania w przypadku stwierdzenia istotnych problemów z wdrażaniem LSR	- ankieta w wersji elektronicznej - ankieta w wersji papierowej	- 1 ankieta - rozesłanie ankiety do 90% osób uczestniczących w zrealizowanych działaniach komunikacyjnych - rozesłanie ankiety do 100% członków LGD - rozesłanie ankiety do 90% osób z grup defaworyzowanych uczestniczących w zrealizowanych działaniach komunikacyjnych - nie mniej niż 60% odpowiedzi ogółem
	• Działanie 10 realizuje Cel 3. Zwiększenie zaangażowania mieszkańców w działalność LGD • Sposób dotarcia do grupy docelowej: rozesłanie ankiety na adresy e-mail osób uczestniczących w zrealizowanych działaniach komunikacyjnych, dodatkowo rozesłanie pocztą tradycyjną ankiet do osób z grup defaworyzowanych uczestniczących w zrealizowanych działaniach komunikacyjnych. • Zakładany efekt działania komunikacyjnego: wypracowanie projektu zmian w funkcjonowaniu organów lub biura LGD lub w stosowanych procedurach lub zasadach i/ lub kryteriach oceny i wyboru operacji, a także aktualizacji LSR – w zależności od wyników badania opinii.					
11	Badanie opinii nt. propozycji zmiany w funkcjonowaniu organów i/ lub biura LGD i/ lub zamiany w procedurach i/ lub zamiany kryteriów oceny	Uzyskanie informacji zwrotnej nt. akceptacji lub odrzucenia proponowanych zmian w funkcjonowaniu organów i/ lub biura LGD i/ lub zamiany w procedurach i/ lub zamiany kryteriów oceny i wyboru operacji i/ lub aktualizacji LSR	Wszyscy aktualni i potencjalni wnioskodawcy i beneficjenci, w szczególności przedsiębiorcy, rolnicy oraz organizacje pozarządowe i	II półrocze 2018 r. Kolejne badania w przypadku stwierdzenia istotnych problemów z wdrażaniem LSR zawsze poprzedzone	- aktywny formularz proponowanych zmian	- 1 aktywny formularz - nie mniej niż 100 szt. odpowiedzi

	i wyboru operacji i/ lub aktualizacji LSR		mieszkańcy obszaru objętego LSR Członkowie LGD Grupy defaworyzowane: kobiety, osoby w wieku 50+	badaniem opinii (działanie nr 10)		
	• Działanie 11 realizuje Cel 3. Zwiększenie zaangażowania mieszkańców w działalność LGD • Sposób dotarcia do grupy docelowej: zamieszczenie aktywnego formularza proponowanych zmian na stronie internetowej LGD i zamieszczenie o tym informacji na portalu społecznościowym, dodatkowo rozesłanie pocztą elektroniczną informacji o zamieszczeniu formularza do osób z grup defaworyzowanych uczestniczących w zrealizowanych działaniach komunikacyjnych • Zakładany efekt działania komunikacyjnego: określenie zakresu zmian i przygotowanie odpowiednich dokumentów oraz wdrożenie zmian po akceptacji odpowiednich organów LGD					
12	Konferencja promująca realizację LSR LGD Gościnna Wielkopolska	Poinformowanie uczestników konferencji o stanie realizacji LSR (osiągniętych celach, wskaźnikach i rezultatach), prezentacja zrealizowanych operacji Uzyskanie informacji zwrotnej nt. efektów realizacji LSR i funkcjonowania LGD	Wszyscy uczestnicy konferencji, w szczególności członkowie i partnerzy LGD, lokalne media, beneficjenci i wnioskodawcy LSR	II półrocze 2019 II półrocze 2022	- prezentacje podczas konferencji - publikacja promocyjna, - film promocyjny na zakończenie realizacji LSR - ankieta w wersji papierowej przekazywana uczestnikom konferencji	- 2 konferencje - 400 uczestników konferencji - 400 egzemplarzy publikacji promocyjnej - 400 egzemplarzy filmu promocyjnego - 400 ankiet - nie mniej niż 75% zwróconych ankiet
	• Działanie 12 realizuje Cel 2. Promocja realizacji LSR i dobrych praktyk realizacji LSR • Sposób dotarcia do grupy docelowej: wysłanie zaproszeń, zamieszczenie informacji na stronie internetowej LGD i portalu społecznościowym • Zakładany efekt działania komunikacyjnego: upowszechnienie wiedzy o efektach realizacji LSR wśród uczestników konferencji, wzrost liczby partnerów					
13	Seminaria tematyczne promujące dobre praktyki realizacji LSR	Poinformowanie uczestników seminarium o stanie realizacji LSR w ramach określonego obszaru tematycznego. Wymiana doświadczeń i prezentacja dobrych praktyk oraz organizowanie współpracy w ramach zespołów	Wszyscy wnioskodawcy i beneficjenci oraz zainteresowani danym tematem przedsiębiorcy, rolnicy oraz organizacje pozarządowe	I półrocze 2019 i kolejne lata do 2022 roku	- prezentacje tematyczne - prezentacje multimedialne dobrych praktyk - prezentacja tematycznej platformy komunikacji elektronicznej	- 4 seminaria - 100 uczestników seminariów - 8 prezentacji tematycznych - 10 prezentacji multimedialnych dobrych praktyk

		tematycznych. Uzyskanie informacji zwrotnej nt. potrzeby tworzenia i funkcjonowania zespołów tematycznych w ramach LSR	i mieszkańcy z obszaru objętego LSR Grupy defaworyzowane: kobiety, osoby w wieku 50+		- ankieta w wersji papierowej przekazywana uczestnikom seminarium	- 1 prezentacja tematycznej platformy komunikacji elektronicznej - 100 ankiet - nie mniej niż 70% zwróconych ankiet
	• Działanie 13 realizuje Cel 3. Zwiększenie zaangażowania mieszkańców w działalność LGD • Sposób dotarcia do grupy docelowej: wysłanie zaproszeń, zamieszczenie informacji na stronie internetowej LGD i portalu społecznościowym • Zakładany efekt działania komunikacyjnego: powstanie co najmniej dwóch tematycznych zespołów roboczych funkcjonujących w ramach LGD					
14	Kampania promocyjna nt. realizacji LSR LGD Gościnna Wielkopolska	Poinformowanie mieszkańców obszaru objętego LSR o osiągniętych celach i efektach realizacji LSR oraz o dobrych praktykach realizacji LSR Uzyskanie informacji zwrotnej nt. efektów realizacji LSR i funkcjonowania LGD	Członkowie i partnerzy LGD, lokalne media, przedsiębiorcy, rolnicy oraz organizacje pozarządowe i mieszkańcy obszaru objętego LSR Grupy defaworyzowane: kobiety, osoby w wieku 50+	II półrocze 2019 II półrocze 2022	- artykuły w internecie - ogłoszenia w internecie - publikacja promocyjna - film promocyjny na zakończenie realizacji LSR - prezentacje dla różnych odbiorców - materiał promocyjny w lokalnym radio i TV - materiał promocyjny w lokalnej prasie - ankieta w wersji papierowej przekazywana uczestnikom spotkań	- 6 artykułów w internecie - 12 ogłoszeń w internecie - 1000 egzemplarzy publikacji promocyjnej - 1 film promocyjny zamieszczony w internecie - 24 prezentacje na sesjach rad gmin członkowskich - 4 prezentacje na spotkaniach z lokalnymi przedsiębiorcami, organizacjami pozarządowymi i sołtysami - 1 materiał promocyjny w lokalnym radio i TV - 2 materiały promocyjne

						w lokalnej prasie - 300 ankiet - nie mniej niż 80% zwróconych ankiet
	• Działanie 14 realizuje Cel 2. Promocja realizacji LSR i dobrych praktyk realizacji LSR i Cel 3. Zwiększenie zaangażowania mieszkańców w działalność LGD • Sposób dotarcia do grupy docelowej: zamieszczenie informacji na stronie internetowej LGD, portalu społecznościowym, w czterech gazetach lokalnych, dystrybucja publikacji promocyjnej podczas sesji rad gmin członkowskich, lokalnych imprez i wydarzeń oraz wydarzeń związanych z realizacją PROW na lata 2014-2020 o zasięgu regionalnym. • Zakładany efekt działania komunikacyjnego: upowszechnienie wiedzy o efektach realizacji LSR na obszarze 12 gmin członkowskich, wzrost liczby członków i partnerów LGD.					

Wyniki zrealizowanych działań informacyjnych będą upubliczniane poprzez zamieszczenie ich na stronie internetowej LGD i portalach społecznościowych oraz w opracowywanych materiałach promocyjnych.

Wykorzystanie wniosków/ opinii zebranych podczas działań komunikacyjnych w procesie realizacji LSR

Wnioski i opinie zabrane podczas działań komunikacyjnych zostaną wykorzystane w następujący sposób:

1) wnioski i opinie zbierane bieżąco podczas realizacji działań komunikacyjnych zostaną wykorzystane do bieżącego poprawiania jakości świadczonego doradztwa (np. dodatkowe szkolenie pracowników), organizacji pracy biura LGD szczególnie w zakresie obsługi mieszkańców, wnioskodawców i beneficjentów (np. drobne zmiany organizacyjne i funkcjonalne),
2) wnioski i opinie zebrane podczas przeprowadzonego badania satysfakcji uczestników działań komunikacyjnych zostaną wykorzystane do skorygowania systemu świadczonego doradztwa (np. zmiana pracownika, specjalne szkolenia pracowników), organizacji pracy organów i lub pracy biura LGD (np. zmiany procedur funkcjonowania biura i/ lub organów LGD, istotne zmiany organizacyjne i funkcjonalne w biurze LGD zainicjowania procesu zmiany procedur i/ lub kryteriów oceny i wyboru operacji,
3) wnioski i opinie zebrane podczas przeprowadzonych badań opinii w przypadku istotnych problemów w realizacji LSR zostaną wykorzystane do określenia zakresu zmian w funkcjonowaniu organów i/ lub biura LGD i/ lub zmian w procedurach i/ lub zmian w kryteriach oceny i wyboru operacji i/ lub aktualizacji LSR oraz przygotowania odpowiednich dokumentów i wdrożenie zmian po uzyskaniu akceptacji odpowiednich organów LGD,
4) wnioski i opinie zebrane podczas działań komunikacyjnych realizujących cel 2 i 3 Planu komunikacji zostaną wykorzystane podczas ewaluacji LGD i realizacji LSR.

Budżet przewidziany na działania komunikacyjne

Całkowity budżet przewidziany na działania komunikacyjne w okresie realizacji LSR wynosi 450 000,00 zł.